

1848—49. TÖRTÉNELMI LAPOK.

A Kolozsvárt létesített 1848—49. orsz. ereklje-muzeum, Abony városi, alsó-fejérmegyei, bács-megyei, Baja városi, brassói, belső-szolnokmegyei, budapesti, csongrádmegyei, fehérmegyei, gömörmegyei, hontmegyei, kolozsvári, maros-vásárhelyi, szabolcsmegyei, szentesi, tolnamegyei, tordai, torontálmegyei, török-becsei, vasmegyei honvéd-egyletek s a kolozsvári márczius 15. állandó bizottság hivatalos közlönye.

SZERKESZTŐ BIZOTTSÁG:

Inczedy Sámuel nyug. ezredes elnök, Szigethy Miklós ezredes, Végh Bertalan ezredes alelnökök, Esterházy Miguel gr., Fináli Henrik dr., Gáman Zsigmond, Gyarmathy Miklós, Huszár Sándor br., Kóváry László, Martin Lajos dr., Sárkány Ferencz, Szász Gerő, Szabó Sámuel.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SZERKESZTETTE ÉS ÖSSZEÁLLITOTTA:

KUSZKÓ ISTVÁN,

az ereklje-muzeum öre.

RENDES MUNKATÁRSÁK:

Alsó-Kubinból: Bulla György. **B.-Hunyadról:** Gyarmathy Zsigmond, Gyarmathy Zsigmondné. **Beszterczéről:** Csernátoni Gyula dr. **Brassóból:** Baráczy Sándor, Koós Ferencz. **Bpestről:** Benedek Elek, Bethlen Miklós gr. id., Degré Alajos, Gelich Richárd, Hegedűs István dr., Helfy Ignác, Hentaller Lajos, Horváth Boldizsár, Jakab Elek, Jókai Mór, Károlyi Gábor gr., Kreith Béla gr., Pulszky Ferencz, Szász Róbert, Szinnyey József id., Tisza László, Torma Károly. **Deésről:** Kádár József. **K.-Vásárhelyről:** Balogh Vendél dr. **Kolozsvárról:** Bartha Miklós, Benel Ferencz, Deáky Albert, Ferenczy Zoltán dr., Gyalui Farkas dr., Hegyesy Vilmos, Hory Béla, Jékey Aladár, Kovács János, Lővei Klára, Magyar Mihály, Mayer János, Sebesi Samu, Veress Endre. **Losoncziól:** Kovács Sándor. **Lugosról:** Dengi János dr. **M.-Vásárhelyről:** Imreh Sándor. **Nagybányáról:** Törökfalvi Pap Zsigmond. **Nagy-Sajórról:** Sebestyén József. **Nagyváradról:** Hegyesi Márton. **Nyiregyházáról:** Krudy Gyula. **Sátoralja-Ujhelyről:** Matolay Etele. **Szamosujvárról:** Mártonffy Lajos dr. **Sepsi-Szentgyörgyről:** Várkonyi Endre. **Székely-Udvarhelyről:** Ugron Gábor, Vajda Emil dr. **Tordáról:** Borbély György. **Vízaknáról:** Szentkatolnai Bakk Endre.

Szerkesztőség és kiadóhivatal, hová a lapot illető minden küldemény intézendő: Kolozsvárt, Széchenyi-tér 27. sz. Orsz. Ereklje-Muzeum helyiségében.

(Kolozsváriak előfizethetnek s hirdetések is adhatnak fel a kihordónál vagy pedig Böckel Károly főtéri s a Közművelődés-nyomda beltorda-utczai üzletében.)

Megjelenik minden hó 1-én és 15-én.

Ára negyedévre 1 frt. — Külföldre 1 frt 25 kr.

A lap az első számtól megrendelhető. Diszes borítékban kötve az I. évfolyam 4 frt 80 krért.

TARTALOM :

Oldal

Év végén. A Szerkesztőség	241—242
Honvédek albuma. Hetedik csoport (Kooß Ferencz Mátyás-husár. Veress Ferencz, tüzemester. Dr. Fialla Lajos, gyalog-tizedes. Képek.) Közli : E o fia 242—43—44—45	
A temesvári csatától a nagyváradi fegyverletélig. (1849. aug. 7-től 21-ig.) Végh Bertalan ezredes és az V.-k hadrest karszegédének visszaemlékezése. (Vége.)	245—246
Az új épületben. '849 jul. 19. nov. 10-ig. Mezösy Lászlótól. (Vége.)	246—47—48
Városi segély a kolozsvári orsz. ereklye-muzeumnak	248—49
Az ereklye-muzeum havi gyűlése	249
Az ereklye-muzeum VIII. társasestélye	249—50
A Vasvári-kör gyűlése.	250
Petőfi Sándor szobra Segesvárt	250

Halálozások :

Boér Antal. — Décsei Sándor. — Mészáros Lajos. — Jakabfi Gergely	250—51
--	--------

Különfélék :

Ujvéi üdvözlöt megváltás. — A gyűjtő-könyvecskék szíves beküldésére kéretnek — A verseczi honvéd-émlék. — Vakságból kigyógyított honvéd bajtárs. — Felhívás adakozásra. — Az aradi várban elítéltek névsorának füzete. — Lapunk tartalomjegyzéke.	251—52
---	--------

Kiadóhivatali üzenetek.

Bekötési táblák a Történelmi Lapok ez évi folyamának bekötésére darabonként 80 krral megrendelhető a kiadóhivataltól. A bekötési tábla díszes kiállítással angol vászon kötésben ez első évfolyamra piros színben készül. A második évfolyam táblája fehér, a harmadik pedig zöld lesz. A megrendelés utalványon az előfizetési pénz beküldése alkalmával történhetik.

Reklamáció. Lapunkat a kiadóhivatal a szerkesztőséggel egyetértőleg a jövő évtől kezdve lehetőleg pontos időben kívánja megjelentetni. Felkéretnek a t előfizetők, hogy az elmaradt példányokat esetről-esetre 14 napon belül szíveskedjenek reklamálni. A reklamációt kérjük a postán *bérmmentue* kapható reklamáló lappal teljesíteni, mert a lapok mindannyiszor a postán vesznek el és a hivatalos reklamáció után a továbbítás és kézbesítés körül nagyobb figyelemmel járnak el a postahivatalok.

Tisztelt előfizetőinket felkérjük, hogy hátralékos előfizetési díjaikat mielőbb beküldeni szíveskedjenek, hogy az új év elején a lefolyt év számláit kiegyenlíthessük. Az 1895. évi előfizetési díj mielőbbi szíves beküldését is tisztelettel kérjük.

Eladó példányok. Az 1848—49. Történelmi Lapok egyes számai a 2. 3. 19. 20. számok kivételével példányonként 5 krért megrendelhető, ha legalább 5 példányra tétetik megrendelés, mindaddig, míg a készlet tart. Az 1892. egész évfolyam tartalom-jegyzékkel ellátva és díszesen bekötve, 4 frt 80 kr. ellenében bérmmentve küldetik meg.

Az ereklye-muzeum részére kérünk **ezigretta-hüvely papír-skatulyákat** minél nagyobb mennyiségben Kolozsvárról adományozni.

Az 1848—49. Tört. Lapokra előfizettek egész évre :

(Folytatás)

Almássy Domokos, Aulich Gusztáv.
Borcsa Mihály, Biró Béla, Benedek Ferencz, Barcs Boldizsár, Bikfalvi Ferencz, Baár Gábor.
Csaplár Ignác, Csoknyai János, Czell Benő, gr. Csáky Gyula, Cséber János, Csepán Antal.
Dobozzy Gábor, Dologh János, Dozsa Domokos, Döm-jén Zoltán.
Erdélyi keresk. és hitelbank M.-Vásárhely.
Folyovics Miklós, Ferenczy Károly, Ferenczy Károly Torda, Fodor Domokos.
Gál Lajos tanító, Geczy Ádám, Gyöngyösy István, Gábor Mihály.

Horváth József, Hegedüs Lajos, Hochstädter József, Hancz Károly, Hajnik Lajos, dr. Halassy Vilmos, Horváth János, Herepei Gergely, dr. Hatyutyffy Dezső, Hegyi József, Hirsch Béla, Hamel Adolf.

Inczedy Sámuel, Inotay Ábel, Iparos ifj. önk. köre Abony, Inczedy Bertalan.

Br. Jeszenczki László, Jakabházy Dániel

Karácsony Sándor, Kis Sándor Győr. Kónya Lőrincz, id. Kun József, Kimpel Antal, Kolozsvári Károly, dr. Kis Sándor, Kenderessi Mihály, Kooß Ferencz, Kamerer Ernő, Kolin József, Kaszinó B.-Hunyad, Kiss Ferencz, Kiss Zsigmond, S. Kiss Ferencz, Kemény Ferencz, Kovács Ignác, Kis Antal, Kése Elek Koréh Ferencz, br. Kemény Árpád, Kaszinó Deés, Kaszinó Tasnád, Krasznai Péter, Kapocsányi Mór, Konya Ferencz, Keresk. ifj. kör S.-Szt.-György, Kulisich István, Kovács Ferencz, Kelemen Lajos, gr. Kornis Viktor, Kardos György.

Lipták Nándor, Lisznyai János, Lippich Zoltán, Lukatsy Zsigmond, Lőrincz József Liszka József, Csukács László László József, László Zsigmond.

Mátés Lajos, Mészáros László, Makfalvi Ferencz, Malcher Mór, M. kir. pénzügyőri szakasz Szombathely, dr. Matollay Károly, Macza György, Molnár Lajos, Münszter Ede, Meizner József, Márton Lajos, M. kir. áll. tanító-képezde Kolozsvár Ménasághy János, özv. Mohai Károlyné, Milkó Andor, Molnár József, Magyar Kaszinó Brassó.

Nagy Lajos, Nagy Sándor, M.-Vásárhely, Németh Imre, 48 as kör Er-Diószeg, Nurisán József, Nedeczky István, Nagy Sándor, Nagy Miklós, Nagy Gábor, dr. Nappendruck Kálmán, Nemes János, Nagy Pál M.-Kovácsháza, dr. Nagy László, Nagy Rezső.

Otrobán Nándor, Osztián Kristóf, Olasz József, lovag Oelberg Gusztáv.

Pfeifer Ferdinánd, Pap Béla, Polg. társalk. kör Parajd, Prunyi Andor, dr. ifj. Pándy István, Papp János A. Balázsfalva, Poszler Gyula, Papp György, Pintér Imre, Pávai József, Polgári iskola Kolozsvár.

Rimaszombati tak.-pénztár, Raffinger Ágoston, Rákosy Zoltán, Romhányi László, Róth Károly, Rignáth Sándor, Reitmüller Károly, Rikán belüli honvéd-egylet, Révay Károly, Reviczky Károly, Rajcs Zoltán, Ribay Ferencz, Rózsa Mihály.

Sikó Kálmán, Szentivány Kázmér Székely Károly, Szabó Pál, Salamon Mózes, Szilágyi Dénes, Sipos József, Szalay Elek, Sárközy Aurél, Szobránczi Sámuel, Szentpáli Ignác, Sturmán György, dr. Szacsavay Gyula, Szabó Kálmán, Szöllösy Sámuel, Szintz István, Szabó Lajos Torda, Szász Lajos, Sassy István, Székely József, Stodola Pál, id. Sánta József, Sebeszta Jakab, Szöllösy Károly, Scheffer András, Szász Gerő, Szigethi Miklós, Szabó Lajos Koltó, Szabó József Torda, Szövérfy Árpád.

Társalgó-egylet M.-Ludas, Tolvay Ferencz, Török Antal, Társalgó-egylet Vizakna, Tolvay Benedek, Tassy Béla, Társalgó-egylet B.-Apáca, Thuroczy Sándor, Tirts Rezső, Tompa Gergely, id. gr. Teleky László, Tauffer Adolf. Thuránzky Márczel, Takarékpénzt. M.-Lápos, Tolvay Ime, Toth Sándor, Török Bálint, Toth Gáspár, gr. Teleky Géza, gr. Teleky Miksáné, gr. Teleky László Gynla.

Ugron Lázárné.

Weiszbecher Ede, Volkenberg Károly, Varik Endre, Vojnits Isván, Vidovich Antal, Vankai János, Virág Kálmán, Várady Bertalan Varjassi Árpád, Végh Bertalan, Veress Sándor, Vallisch Ármín, Verzár István, Véghely Dezső, Waszy Zsigmond, Vajna Károly.

Zeyk Károly, Zoó János, Zipfinger Péter. (Folytatjuk.)

Megvételre kerestetik EGY KITÜNŐ KOPÓ.

Ajánlatok Kolozsvárt, Belmagyar-utca
12. sz., földszint, 23. ajtó, intézendők.

1848—49. TÖRTÉNELMI LAPOK.

Hirdetések a kiadóhivatalban vétetnek fel.

Felelős szerkesztő:
KUSZKÓ ISTVÁN,
az ereklye-muzeum őre.A lapszellemi és anyagi részét illető közlemé-
nyek az ereklye-muz. őre czimére küldendők.Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kolozsvár, Széchenyi-tér 27. sz.Előfizetési díjak:
1/4 évre 1 frt, 1/2 évre 2 frt, egy évre 4 frt.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Év végén.

Kolozsvár, 1892. decz. 18.

(K.) A jelen számban ebben az esztendőben lapunk utolsó példányát adjuk olvasóinknak a kezébe.

A teljesített kötelesség kellemes érzetével írjuk meg ez évi beszámoló közleményünket, és a legszebb reményekkel eltelve nézünk a jövőbe.

Bármily kevés az eredmény, melyet a magunk elé tűzött feladat megoldása körül elértünk, vigasztal az a tudat, hogy mulasztás nem terhel. Mi mindazt, a mi rendelkezésünkre állott, feladatunk megoldásánál felhasználni igyekeztünk.

Még a közelünkben levők közül is kevesen tudják azt, hogy ez eredmény elérésénél mennyi ujabban és ujabban feltorlódott akadályt kelle legyőzni, mennyi előre nem látott nehézséggel kellett megküzdeni és mekkora közönyt kellett érdeklődéssé olvasztani.

Éjet, napot össze tett egy évi munkánknak az eredménye az, hogy az út meg van törve s hogy a jövő évtől kezdve már sokkal könnyebben halad lapunk a zászlójára irt czélok megvalósítása felé.

A politika, pártoskodás, vagy, személyeskedés teljes kizárásával, lapunk céljául tűztük ki:

Megszólaltatni bajtársainkat, elmondatni velük a történelem kiegészítésére még szükséges részleteket, összegyűjteni az adatokat, tisztázni a tévedéseket, terjeszteni a nagy napok eseményeinek ismeretét és ápolni a hazafias érzést.

Igértük, hogy tesszük ezt számról-számra 8 oldalon, egész éven át 192 oldalon, s tettük 252 oldalon, tehát egy harmadrésszel több anyagot dolgoztunk fel, mint tervbe vettük.

A nagy munka-halmaz feldolgozásánál igyekeztünk az egyenlőség elvét diadalra juttatni.

A céljainkkal egyetértő magasabb ranguak beküldött közleményei háttérbe szorításával igyekeztünk a kisebb ranguak visszaemlékezéseinek a lehetőség szerint tért nyitni. természetesen gondot fordítva arra, hogy mindamelllett a lap, mint olvasmány is vonzerővel bírjon.

Ez intézkedésnek az eredménye az, hogy a jelesebb közleményeknek egész halmaza áll még

rendelkezésre s a lap iránt szokatlanul örvendően nyilvánuló pártolás révén a jövő évben mind gazdagabb, változatosabb és szebb tartalommal adhatjuk ki lapunkat.

Lapunk iránt nyilvánult örvendetes érdeklődést különben az a körülmény magyarázza meg, hogy érdemei felett nem tömjénezünk senkinek. A hatalom szárnyaiba sem kapaszkodtunk s nem az egerek rágta papirosokat ujitottuk meg, hanem elbeszéltettük az élőkkel, a mit átéltek, tettek, láttak és tapasztaltak.

Mint a márcz. napok egyik legnagyobb hőségénél, Vasvárinál tettük, felkerestük a szabadsághős eleste helyét, szomorú történetének magyarok részéről feljegyezni egészen elfeledett részleteit szemtanukkal elbeszéltettük, feljegyeztük; azok részletesebb összegyűjtése és kidolgozására tetteletet szerveztünk, a vértanu eleste helyére ideiglenes emléket tettünk és gondoskodtunk arról, hogy állandó emléke is legyen és hogy szomorú tragédiájának a fenyvesek ölében levő színhelye évről-évre állandóan a hazafias kegyelet által ápolat bucsújáró hely legyen.

A márczius 15. eszméknek szintén hű ápolói voltunk. Ezzá járultunk, hogy az országban nagyobb mértékben ünnepejjék e napot s a márcz. 15. eszméket megörökítő szoborra a gyűjtés ügyét egy hatalmas lépéssel előre vittük.

Képekkel is gazdagabban illusztráltuk a lapot, mint a hogy tervezve volt. Összesen 52 képet adtunk ki s a muzeumunkba érkezett értékesbbnél értékesbb eredeti képek kiadásával a hazafias ügynek a jövőben is szolgálatot, az ügy barátainak pedig időről időre kellemes meglepetést tudunk nyújtani. „Honvédek albuma” című csoportozatba ezentul mind válogatottabb s a harcban és a társadalmi életben lelkesedéssel működött és működő egyéneket teszünk be.

A honvéd-egyletek ügyét, a honvédek sorsát, a mint olvasóink jól tudják, szívvvel, lélekkel igyekeztünk felkarolni.

Hazafias kötelességünk volt ezt cselekedni, mert azok, a kik életüket, vérüket áldozták a hazáért, csonkán, golyóval a testükben, sebhelyekkel és forradásokkal megrakva, inségre jutottak és segélyért folyamodtak; nem részesültek annyi támogatásban, hogy e segély által inségük el-

enyéztetve legyen, hogy a koldusbot, mely a nemzetre nézve szégyenbot, a kezükből kihulljon. Nem részesültek olyan támogatásban, a milyenben a magyar nemzet, mint *lovagias nemzet*, szabadságának sir szélén álló *bajnokait* részeltetné, ha e tekintetben a maga helyén telvilágosítaná. A honvéd-egyletek új szervezésére, a segélyezésekre nézve több ízben elmondottuk javaslatainkat. A segélyezésre rendelkezésre áll tőke elégtelensége oka a honvédek nyomorának. A tőkehiányból eredő munkaerő hiánya az oka, hogy a honvéd-segélyezés nyilvántartását és időszerű kimutatását csak igéri, de eddig nem volt képes teljesíteni a központ, a mi fájdalom, a segélyező bizottság kezelésére nézve a vidéken. a hol a nyomor nagy, jogtalan és igazságtalan gyanut és véleményeket táplál önzetlen és lelkes férfiakkal szemben.

Ennek elenyésztetésére törekedtünk a multban és törekedni fogunk a jövőben, felhiva az intézőket arra, hogy terjeszszék a honvédek sorsát az országgyűlés elé s az bizonyára nem tagad meg semmit a honvédektől. Mert a mint a magyarnál az első kötelesség a *szülő* iránti kötelesség, azonképen az országgyűlésen az áldozatra nézve első kötelesség a *szabadság szülői*, *bajnokai* iránti kötelesség. Hisz ez által mutatja meg a nemzet azt, hogy méltó arra, mit nagyjai kivívtak.

E tekintetben mi nemcsak a lapban, hanem azonkívül is tettünk. Utalunk például többek közt „különfélék“ rovatunkban foglalt egyik mai közleményünkre, a mi dokumentálja, hogy egy megvakult honvéd bajtársnak közreműködésünk a *szeme világát adta* vissza, tehát egy család-fenntartónak *egy egész új világot adtunk*.

A *történelmi ereklyék* összegyűjtése terén mi mennyire előljártunk, azt mily odaadással és figyelemmel karoltuk fel, olvasóink ép úgy tudják, mint mi.

Igyekeztünk *társas estélyek* rendezésével is jó példával járni az ország előtt. Az ily társasestélyekre a bajtársakat együvé hoztuk az aranyfiatalisággal, hogy barátságos és könnyű eszmecsere útján *összeolvadjon a tapasztalat a lelkesedéssel* s a mult, a jelennel harmónikuson és lelkesen szolgálja a *jövendőt* a hazafiság terén.

Kiterjeszkedtünk az *emigrációra*, hogy a még meg nem írott részleteket innen is összegyűjtsük, mielőtt elköltöznének azok, a kik *künt* is jelentékeny cselekvényeket végeztek a *bent* maradottak érdekében.

E munkálkodásunk folyamán a kezdetben zászlónk alá sorakozottak ép úgy két pártra osztottak, mint a szabadságharcz emberei. Egyik a lelkes és munkás csapat, Ez *segített, buzdított*

és *lelkesített*. A másik az *üres szívű*, csak léha mulatság után vágyódó, magát munka és áldozat nélkül fitogtatni szerető csoport. *Bem* tábornok ez utóbbiakat *haza kergette*.

Társaságunkból az évnegyedek folyamán ez utóbbiak szintén elriadtak. Jöttek helyette az első év alatt kétszeres számmal új, jó erők.

E megtisztult csapattal a nemzet legjobbjai-
ból az „1848—49. Történelmi Lapok“ körül egy olyan phalanx keletkezett, melynek soraiba már *dicsőség* beállani, mely zálogát képezi annak, hogy a lapnak nem csak multja van, hanem jövője is lesz és a melyben közvetlen benső viszony uralkodik szerkesztő-bizottsági tagok, munka-társak és olvasók között.

Midőn e nemes phalanx tagjainak a támogatásért az ügy nevében egyenkint és összesen hálás köszönetet mondunk, egyuttal összetartásra, újabb jeles tagok bevonására kérünk minden egyes bajtársat s munkáikhoz sikert, áldást, békét szerencsét s boldog új évet kíván

a Szerkesztő-bizottság.

Honvédek albuma.

— Hetedik csoport. —

A szokottnál nagyobb örömmel ragadjuk meg a mai alkalmat, hogy három vitéz honvéd-bajtársat, egy huszárt, egy tüzért és egy gyalogost mutassunk be t. olvasóinknak. A három testi-lelki jó barát nevét különben ismerik itthon egyenként, s hogy most így összekerültek, azt annak köszönhetik, hogy évek hosszú során át együtt éltek és működtek Romániában, becsületet, kitüntetést, babért szerezve a magyar névnek külföldön is. Hanem a honvágy nem hagyta őket nyúgodni. Legelőbb (mint a hogy ez neki illik is) a huszár jött haza, majd valami húsz év múlva a tüzér tért vissza bajtársa példájára, de a baka megmaradt továbbra is helyén, csak hogy bár sorsa Romániához kötötte. azért évről-évre hazalátogat hűségesen.

A három bajtárs életrajzát alább közöljük külön-külön, s itt még csak azt említjük meg, hogy Koós arczképét nemcsak azért mutatjuk be nagyobb alakban, mivel a legidősebb a három honvéd közt, hanem — elismerésünk jeléül — már csak azért is, hogy ő egyuttal életírója mellette levő barátjainak, kikről igen kedves adalékokat jegyzett fel emlékirataiban.

*

Koós Ferencz sokkal ismertebb alakja hazarészünk társadalmi és irodalmi életének, sem hogy bővebben kellene méltatnunk; s így félünk, hogy nem sokat jegyezhetünk fel róla, mit a közönség már ne tudna. Született 1828. okt. 19-én Magyar-Régenben, földműves-szülőktől. Iskoláit itt kezdte, majd a marosvásárhelyi ref. kollégiumba került, hol mint másodéves „fílozófus-diák“ ot érte a forradalom fegyverre szólító árja. Koós 1848. június havában állott be Deésen nemzetőrnek, de szept. 20-án igazi honvéd lett, s a Mátyás-huszárok kolozsvár deési 15. sz. divíziója deési századának 2. szakaszában szolgált egész az 1849. aug. 17-iki dévai fegyverletételig.

Katonai kitüntetésben nem részesült, s *hogy* miért maradt mindvégig közlegény, azt maga írta meg *útfásan* említett munkájában, hanem azért résztvett a többek közt Temesvár ostromában, továbbá a szt.-tamási, hegyesi, sző-

reg-szegedi, vilovai, úgyszintén a temesvári (1849. aug. 10-iki) csatában. De szabadságharcunkat és annak irodalmát tollal is szolgálta az által, hogy „Életem és emlékeim” cz. két év előtt kiadott művében, (melyet lapunk 110—111. oldalán ismertettünk) 48-as élményeit is részletesen leírta, eok érdekes apró adalékot mentvén így meg a történetíró számára. A forradalomról különben a lapokban is előszeretettel ír, s mint ilyet, mi is munkatársaink közé számíthatjuk.

Önvédelmi harcunk befejezése után Koós Ferencz visszament a kollégiumba tanulni. Theologussá lett és tanulmányait befejezván, 1854. végén a bukaresti ref. egyház papjának hívatott meg, mely állomását a következő év tavaszán foglalta el. Tizennégy évig működött ő Bukarestben, s e hosszú időről (helyszűke miatt) csak annyit jegyzünk meg, hogy Koós neve a bukaresti ref. egyház és iskola fejlődése, s a magyarság társadalmi élete történetében mindörökké fényesen fog ragyogni, mert ottani alkotásainak csak előszámlálása is, hasábokat venne igénybe.

Bukarestben ismerkedett és barátkozott meg Koós Ferencz bemutatott két bajtársával, kikkel ott az egykori Oláhországban, annyi kellemes időt töltött.

Mikor Koós 1869-ben hazaköltözött Bukarestből, itthon már általánosan ismert és becsült férfi lévén, gazdag tapasztalataira és ha-

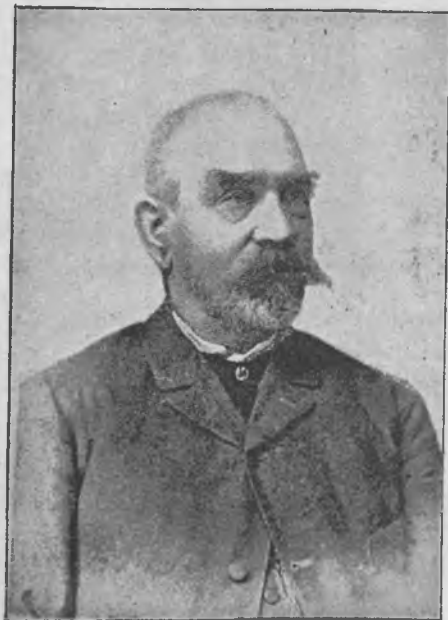
lett, de már két év múlva Brassó és Fogarasmegye tanfelügyelőjévé neveztetett ki. Hanem ez exponált helyen egy ember ereje nem volt elég, így aztán 1881-ben Fogaras külön tanfelügyelőt kapott és Brassó megyében a kir. tanácsossá tett Koós Ferencz maradt. Megyéjének tanügye mintaszerűvé lett alatta, s a tanítók valósággal bálványozzák. S ez nem is csoda, mert a ki a rokonszenves, barátságos Koóst csak egyszer látta is, az a legnagyobb tisztelettel kénytelen tanúsítani iránta, ki valódi atyja tanítóinak és kész pártfogója mindenkinek.

Koós igazi lelke a brassói magyarságnak, mely semmit sem tesz nélküle és valóban bámulnunk kell munkagyőzését és erejét, melyet annyifelé érvényesíteni tud. Minket kiválóan az érdekel, hogy Koós elnöke a brassói márczius 15-iki ünnepélyt rendező bizottságnak, emlékbeszédet ilyenkor már évek óta mindig ő tart, a mellett az ő kezdeményezésére született meg az 1849-ben elesett vitéz csángó-magyarok emlékszobra is, legújabbban pedig ereklye-múzeumunk brassói fiókja létesítésén fáradozik.

Koós írói munkássága még tán életrajzánál is ismeretesebb és vázlatos cikkünk befejezéséül még csak azt jegyezzük fel róla, hogy ő egyszerű híres cigánytudós, a cigány nyelvet kitűnően beszéli és népköltészetükből eddigelé rendkívül gazdag anyagot közölt a

Koós Ferencz,
Mátyás-husár.

Veress Ferencz,
tűzmester.

Dr. Fialla Lajos,
gyalog-tizedes.

zafias működésére nálunk is nagy szükség volt. A dévai állami tanító-képző igazgatójává neveztetett ki 1870-ben, három év múlva pedig ugyan e minőségben Máramaros-Szigetre helyezték át. Csakhogy itt sem űlhetett sokáig, mert 1876-ban Beszterce-Naszódmegye tanfelügyelője

„Brassó”-ban, melynek különben is legszorgalmasabb munkatársa.

A huszár druszája — Veress Ferencz, szül. 1830. nov. 6-án Sarkadon, Biharmegyében, hol atyja (Veress Ferencz) híres ref. pap volt. Veress a debreczeni kollégium filo-

zófiai osztályában volt a forradalom kitörésekor, midőn atyja onnan Sándor bátyjával („A magyar emigratio a Keleten“ cz. munka későbbi, néhai írójával) együtt Pestre vitte katonának. Veress Ferencz 1848. okt. 8-án állott be önkéntesnek az Uj-épületben, s végig szolgálta az egész szabadságharcot Világosig. Tűzér lett a IV. lovasütegnél Kmetty hadosztályában, de Buda bevétele után a VII. hadosztályba jutott. Mint ilyen, Schvechattól kezdve az összes ütközetekben résztvett, s csak Bábólnánál, 1848. karácsony első napján szenvedett egy kis sebesülést. Legutóbb tűzmeister volt ütegénél, s merész, bátor magaviseleteért hadnagyi kinevezetése is felterjesztetett, de az a változott (kedvezőtlen) körülmények miatt nem jelenhetett meg a hivatalos közlönyben, s így tényleg továbbra is tűzmeisteri rangjával maradt.

A szabadságharc után Veress Ferencz² visszatért megyéjébe és városi hivatalnok, majd gazdatiszt lett, aztán megnősült és 1861. végén Bukarestben megtelepedett emigráns-bátyja hívására Romániába ment, hol III. Obrenovics Milán szerb fejedelem oláhországi egyik kiterjedt jószágának igazgatója lett. Piátrán Veress valóságos mintagazdaságot teremtett, a jószág jövedelmét tetemesen fokozta, s a magyar gazdatiszt annyira megnyerte a szerb fejedelem bizalmát és rokonszenvét, hogy három év múlva egy négyszer akkora jószág, a 35,000 holdas *Mavrodni* igazgatásával bízta meg. Itt barátkozott össze Veress a keresztelőbe ki-kijárt Koóssal, ki (Életem és emlékeim II. kötete 295—303. l.) nagyon szépen emlékezik meg Veress ottani szakszerű működéséről, emberies bánásmódjáról, egész külön fejezetet szentelve jellemének, igazságossága- és elszánt bátorságának¹, melylyel egy alkalommal egy híres oláh zsványt elfogott stb.

A szerb hercegi jószágok később eladatván, Veress — a már akkor egész Romániában ismert mintagazda — a fejedelmi Stirbey Demeter hg. jószágainak igazgatójává lett, mig-nem aztán pihenésre vágyva, 1890. őszén véglegesen hazajött és szolnok-dobokamegyei, középfalvai földbirtokán vonult meg. Veress közel 30 évet töltött Romániában, ez idő azonban semmit sem befolyásolta magyarságát. Fiait itthon taníttatta, az egyik orvos, a másik gazdatiszt, három leánya magyar emberhez ment nőül, s a mint láttuk utóljára maga is hazajött, a megszokás daczára is idegennek érezvén magát külföldön.

Veress Ferencz, mint író is szerepel irodalmunkban. Természetesen nem tartozik a profzionátus írók közzé, de azért kedvesen tud írni, s a „Vasárnap Ujság“ közönsége már 16 év óta előszeretettel olvasgatja a rejtélyes *Feriz* humoros visszaemlékezéseit, tárczaszerű közleményeit, melyekben mindig van tartalom. És Veress ez álnévét mindeddig oly állhatatosan megtartotta, hogy a lapunk Kossuth-ünnepi emlékszámban megjelent czikke volt az első, melyet igazi neve alatt közölt, s most is különös engedelme volt szükségünk, hogy álneve jelentését olvasóinknak felfedhessük.

A „Vas. Ujs.“-ban honvédelményeiről is több cikket közölt, legutóbb meg (a mint e sorok írója látta) 48—49-es naplóját is feldolgozta az ő vonzó, vig elbeszélő modorában, s e kézirati munkájából lapunk jövő évi folyama számára is kilátásba helyezett nekünk néhány érdekes mutatót.

A három honvéd-bajtárs legifjabbika, bajai dr. *Fialla Lajos*, született 1831. jún. 30-án Baján, Bács-Bodrog megyében, hol édes atyja keresett orvos volt. Az ágostai vallású Fialla iskoláit szülővárosában kezdte meg, s annak hat gimnáziumi osztályát kijárva, 1847-ben Pestre jött a bölcsészeti tanfolyamra. Csakhogy a tanulás nála sem tarthatott sokáig. Az 1848. márczius 15-iki emlékezetes napokban ő is résztvett és személyesen ismerte Petőfit, Vasvárit, s általában ama nevezetes napok megteremtőit. Persze honvéddül is jelentkezett, de testileg gyenge, vézna fiú volt, s ez a magyarázata annak, hogy csak 1849. jan. havában sorozták

be a Károly-kaszárnya udvarán, az V. honvéd-zászlóalj 2-ik százada, II. szakaszába.

Fialla, mint tizedes résztvett a szeghegyi, verbászi, újvidéki, kamenitzi, titeli, szeged-szőregi és a temesvári csatában, Világos után pedig ő is letéve a fegyvert *Soborsinon*, orosz fogságba jutott. Aradon adták át az osztrákoknak a sebzett lábú derék honvédet, de a hadjárat fáradalmaitól elcsigázott fiú még nekik sem kellett, s így szerencsésen megmenekülve a besoroztatástól, Fialla tanulmányai folytatása végett ismét Pestre ment. De már 1852-ben a bécsi egyetem orvosi fakultásán találjuk, hol 1856-ban orvosi diplomát szerezve, hazament szülőföldjére. Itt azonban nem maradhatott sokáig mert a német kormány nem tudta feladni, hogy „régente ő is veres zsinóros attilát hordott“, s ezért, hogy a folytonos zaklatástól meneküljön, 1857-ben Keletre vonult a szomszéd Oláhországba.

Fialla Bukarestben telepedett le, s megtanulva az oláh nyelvet, nagy tere nyílt tudománya és tehetségei érvényesítésére (a még akkor kevés képzett orvossal bíró oláh fővárosban) úgy, hogy csakhamar ismert és keresett orvossá lett.

Hírve oly gyorsan növekedett, hogy (magyar létére) 1860-ban kinevezték az egyetemre a boncztan tanárává, s ő volt ott az első, ki az anatómiát egyenesen a hullán magyarázta, a mi a bukaresti egyetemen addig csak fantomon (gypszmin-tákon) történt. Egyúttal kórházi alorvos is volt, de 1870-ben az u. n. „Philantropia“ kórház főorvosává nevezett ki, s most már kedvenc szakmája, a *sebészet- és szemészet*-nek szentelhette idejét. E szakokban n.a is elsőrendű tekintélyt Romániában. Mint ilyen áttanulmányozta az egész művelt Nyugat kiváló intézeteit, s a mellett a sebészeti kongresszusoknak is rendes látogatója. Így aztán Fiallát jól ismerik orvosi körökben is. Tapasztalatait időről-időre önálló füzetekben írta le, s ezek valóságos európai feltűnést keltett az az 1878-ban francia nyelven kiadott kis műve, melyben hat vakon született szerencsétlenül véghezvitt csodaszerű operációját ismertette. S ez főleg azért nevezetes, mert amaz ideig az egész orvosi irodalom krónikájában másfél század alatt összesen csak 14 ehhez hasonló eset volt feljegyezve.*)

Fialla az 1877—78-iki orosz-török háboru idején a román hadsereg vöröskereszt-egylete táborkórházának volt igazgató-főorvosa Turnu-Maguréliben. Ott szerzett tapasztalatait és élményeit csak nemrég írta le egy külön kis könyvben,**) mely rendkívül kedves olvasmány, s mig minket azért érdekel, mivel magyar ember írta, egyúttal szép bizonyossága annak, mennyire elsajátította Fialla az oláh nyelvet.

Nem folytatjuk tovább jeles hazánkfia érdemei felsorolását, hanem annyit még megemlítnék, hogy számos (oláh, szerb, török, bulgár érdem-kereszt tulajdonosa, s elmondhatjuk róla, hogy ő jelenleg a leghíresebb, legtekintélyesebb és legismertebb magyar embere Romániának.

A nagy nyelv- és emberismerettel bíró Fialla, Bukarest oláh, német és magyar társadalmi életében is nagy szerepet visz, s rendkívül igénybe van véve. „Hanem fárasztó munkája közepette (a mint *Feriz* barátja és vadásztársa írja róla a „Bukaresti magyar képes naptár“ 1890-ik I. évf. 81. l.) két körülmény hat melegítő jótékonyssággal a mi tudósunk kedélyére: magas műveltségű, őt teljes odaadással szerető, működésében megértő, szende, tekintélyes (oláh) családból származó neje, ki otthonát nyugodttá, boldoggá teszi — és puskája, melylyel örömet megy, mihelyt pár órai időt szakíthat, vadász-szenvedélyét kielégíteni.“ Fialla

*) Lásd bővebben saját művecskéjét: *Guérison de six aveuglés*. Bucarest, 1878. 32/1, melyet magyarul is ismertett a „Vasárnap Ujság“ 1878. évf. 17. sz.-ban.

***) Lásd: *Reminiscențe din resbelul românoro-turcū al anului 1877. și rolul Societăței „Crucea-roșie“ in timp de pace și resbel*, de Dr. Lúdivic Fialla. Bucuresci, 1892. 8-r. 115 l.

Lajos hébe-hóban magyarul is szívesen írogat, s e sorok írójának megígérte, hogy majd lapunk számára is ír egyetmást szabadságharczi élményeiből.

*

Megbocsát t. olvasónk, hogy e három honvédbajtárs életét a szokottnál részletesebben ismertettük. De nem tehetünk másként. mert érdemeiken kívül szem előtt kellett tartanunk azt a fontos körülményt is, hogy külföldön éltek és ott szereztek dicsőséget a magyar névnek. Különben is, a természet ritkán hozott össze három ily — mintaképp szolgálható — rokontermészetű, jószívű, páratlan önzetlenségű, nemes jellemű, derék magyar embert, mint e három egymáshoz annyira találó öreg bajtárs, kik vénkorukig megtartva derült víg kedélyüket, lelki rugékonyságukat, emberszeretüket, díszei családjuknak, a társadalomnak és hazának egyaránt!

E. ∞ fia.

A temesvári csatától a nagyváradai fegyverletételig.

(1849. aug. 7-től 21-ig.)

Végh Bertalan ezredes és az V-ik hadtest karszegédének visszemlékezése.

(Vége).

Ha egyetértés lett volna a mi tábornokaink között, (noha akkor már Bem volt a főparancsnok) ha Sz.-András általunk megszállva lett volna és az ellenség hátravonulásra kényszerítve lévén, mi az ellenség hátra vetett centromát egész erélyvel megtámadjuk.

Komety a jobb szárnyat és a Sz.-Andráson levő 5000-nyi seregnek Nagy Jenő ezredes alatt egyszerre támadólag lépünk fel; a kifáradt osztrák sereg hatalmunkba került volna, mely esetben Temesvár kapitulál, és mi Temesvár és Arad között, ide számítva Görgei és Nagy Sándor seregeit, 60.000-nyi sereget összpontosíthatunk volna és valószínűleg képesek lettünk volna támadólag fellépni Paskievits ellen.

Azonban a kínálkozó szerencsés pillanat az „általános támadás”, a mely végzetes lehetett volna az ellenségre, elmulasztatott és a mi gyenge jobb szárnyunk háta megett *Lichtenstein* herczeg osztrák altábornagy (vezetve magyar ember által!) több ezernyi sereggel megérkezvén, támadása végzetesen hatott seregünkre, a rend feloszolva a péle mèle futott a nagy erdőnek.

Itt találkoztunk Bem altábornagygyal, a ki is gr. Vécseyt felszólította e szavakkal: „Graf Vécsey sammeln sie die Armée, und stellen Sie sie auf”.

Jaj de erre már sem idő, sem lehetőség nem volt!

Mig mi a csatatéren voltunk, a várból kitorés kisértetett meg, de Mésóvly Farkas alezredes által ágyuszóval fogadtatva, visszaverettek nagy veszteséggel, huszárjaink több dzsidásokat levagdaltak, részünkről kapitány Andrásfy sebesült meg.

Az ellenség nem vett üzőbe bennünket, mert Haynau serege (biztos tudomás szerint!) annyira ki volt fáradva a hőség, éhség és szomjuság miatt, hogy arra teljesen képtelen volt.

Az összes fentebb említett tábornokaink a vadász erdőben levő pavillonban jöttek össze tanácskozandók a további teendők felett, mig a környezetüket képező tisztek leszállva lovaikról, az épület körül várakoztak.

Csakhamar oda jött hozzámalsegédem és halk hangon mondá, hogy kétfelől lovasság közeledik a pavillonhoz, de a sötétben nem tudja kivenni, hogy ellenséges csapatok-e.

Azonnal felfutottam a tanácskozó tábornokokhoz, jelentvén ez esetet.

Ezek lóra ülve, gr. Vécsey és utánam jöve, (mert mi legjobban ismertük az erdei utakat) követtek a távolba.

Kiérkezvén az erdőből, a fabrique előváros felé vonuló úton, egy ott levő vendéglő előtt megállottunk, a tábornokok bucsut véve tőlünk, folytatták útjokat Lugas felé, csak azok maradtunk ott, a kik az V-ik hadtesthez tartoztunk.

Az V-ik hadtest részéről, az ugynevezett Josefvárosi, Mihalai és Fabrique elővárosokban elhelyezve volt. Temesvárt körül fogláló seregrészek, az e végre kiadott rendelet folytán éjjeli 11 órakor a Fabrique elővárosból Rékás felé vonuló országút mellett megérkezvén, a hátravonulás megkezdődött, mert ez alatt a volt Dembinszki-féle sereg már Facsét felé elvonult.

Rékásról 24 órai ott időzés után tovább Kiszetóvára vonultunk vissza.

Innét biztos tisztek lettek többfelé kiküldve pihatólózni az ellenség mozdulatairól.

Aug. 14-én értesülvén kiküldetünk által, hogy gr. *Schlik* oszt. altábornagy Lippára érkezett, mi is nehogy visszavonuló vonalunkról ellökessünk, azonnal Facsét felé vonultunk.

Itt táborba szállva, Bem altábornagy gróf Vécseyt Facsétre magához idézte; de Vécsey beteg lévén, Nagy Jenő ezredes és általam helyettesítette magát.

Bem abban a nézetben volt, hogy ő az összes Temesvárról visszavonuló sereggel Déván át Erdélybe szándékozik bevonulni.

E nyilvánított szándék ellenében kénytelen voltam kijelenteni, hogy a sereg több nap óta élelmi szer nélkül van; a monitio nagyon fogytán és kiküldöttem azt is jelentette, hogy Déva Lüdersz orosz altábornagy vezénylete alatt levő 30.000 emberrel van elfoglalva.

Bem, daczára e nyilvánításomnak, Erdélybe leendő behatolhatási terve mellett maradt és kívánta, hogy ő e végre a Facsét-nál táborozó főtisztekkel értekezni óhajt és rendelte, hogy mi eziránt azonnal visszatérve a táborba, intézkedjünk.

Bem értekezlete a főtisztekkel eredményre nem vezetett és így ő még akkor éjjel elutazott.

Majdnem az estéli órákban, a facsési táborba megérkezett egy törzs-tiszt, állítólag Görgei altábornagy seregéből; (a kit én nem láttam) ez Vécsey tábornoknak jelentette, hogy: „ő Görgeitől van küldve, értesíti Vécseyt, hogy ő Világosnál az orosz tábornoknak megadta megadta, serege a fegyvert letette. „Jöjjünk mi is N. Váradra, és adjuk meg magunkat Paskevics herczeg orosz főparancsnoknak, mi által életünk, tulajdonunk, a mi velünk van biztosítva lesz.

E nem várt végzetes hirre, nem maradt más, mint Soborsin-nál keresztül menve a Maroson, és onnét N. Várad felé vonulni.

Soborsin-nál a Maroson való átmenet nagy nehézséggel járt. Egy rosz kompnál egyéb nem volt; ezen szállítottam át a municzió készletet, mig a seregrész és az ágyuk a folyón gázoltak át.

Másnap majdnem járatlan úton folytattatott a menet; az éjt egy szűk völgyben egy patak mellett töltöttük.

A következő nagy és szomorú eredményü nap (mert a sereg nagy része, melyet összetartani nem lehetett, elszéledt) csak a csekély maradvány huszárság és főbb

tisztek maradtak, a kiknek közreműködésével véltem ágyuinkat tovább meneszthetni. Utban lévén, egy meredek hegyen felfelé haladva az ágyukkal, alant a völgyben dagy lárnia beletkezett, futott mindenki, gyalogság, lovasság, podgyász-kocsik; larmázva: *itt az ellenség!* Ennek hallatára felállítottam a hegytetőn az ágyukat, készen léve a tüzelésre; magam pedig levágtattam a völgybe, a honnét a zaj ketkezett, iszonyu volt látni, a mint ágyuk, társzekerék és magán-fogatok a futásban hogy fordultak le a mélységbe.

Leérve, ellenségnek hire sem volt.

Innen visszasiettem a hátrahagyott ágyu-telephez, de mily borzasztó látvány volt ott, a lovak kifogva, a kezelő személyiség eltűnve, az ágyuk pusztán otthagytatva.

A közlő csapatbeliekkel, huszárokkal akartam az ágyuk megmenthetése iránt intézkedni, de ezek elég merészek voltak azt felelni, hogy: „*nem fogadnak el semmi parancsot.*”

Ekkor érkezett fel a hegyre gr. Vécsey, gr. Eszterházy Mihály kíséretében, elborzadtak jelentésemre és arra, a mi szemeik előtt tárva volt.

Tenni nem lehetett, ott kellett hagyni a 24 drb ágyut s keserű érzések között folytattuk útunkat tovább.

Aug. 19-én megérkeztünk Gyapjudra, mely két mérföld távolságra van N.-Váradtól.

Gróf Vécsey, az egy néhány velünk menekülő fő-tisztet felhívta, hogy értekezni a további teendők felől; elhatározatott, hogy: „*irunk Paskievits herczegnek, mely levelünkben kinyilatkoztatjuk, hogy mi is megadjuk magunkat ugyarazon feltételek mellett, mint a melyben Görgei és serege részeltettek. (még ekkor nem tudtuk, hogy a fegyverletételdélenül történt).*”

E levelet én fogalmaztam és másnap reggel Nagy Jenő ezredes és egy őrnagy (kinek nevét elfeledtem) által Paskievics herczeghez menesztettük.

Mi aug. 20-án reggel indultunk N.-Várad felé. (Sajnos, hogy elfeledtem neveit azon fő-tiszteknek, a kik még jelen voltak!)

Mintegy mértföldnyire haladhattunk, a midőn a távolban két orosz tisztet lőháton felénk közeledni láttunk; egy orosz tábornok volt segédjével, a kik közeledtek. A kölcsönös üdvözet után a segéd hozzám közeledvén, halk hangon mondá: *én lengyel vagyok, figyelmeztesse Ön tábornohát, hogy beszédében legyen óvatos.* Erre én Vécseyhez közeledvén, csak annyit mondtam: légy óvatos! N.-Váradhoz közel érve, ismét egy lovas óriási orosz tábornoki alak jött elénk; a segéd erre mondá; ez a gendarmeri tábornok, nagyon ravasz ember!

Megérkezve az orosz tábornokhoz, gr. Vécsey a két orosz tábornokkal előre mentl élénk szóváltás után Vécsey az orosz tiszték közül kibontakozván, hozzánk visszatért. Szomorú hangon értesített bennünket, hogy az oroszok követelik, hogy mi, kivéve Vécseyt, *fegyvereinket azonnal tartozunk átadni.* megdöbbenő volt e hír, de nem volt mit tenni, mint fájdalmas érzések között átadni fegyvereinket.

Igy tartotta meg *szavát* Paskievich herczeg! greca fides! ez alatt a dicső muszkák a kocsinkon levő fegyvereinket is elszedték, azután gíbcásátottak, hogy a városban elszállásolhassuk magunkat.

Utközben pár szót váltottam reám várt rokonom, Szereday Ignácczal, ki jelezte, hogy hova menjek.

A kitűzött helyen megjelenvén, ott találkoztam *br. Wesselényi Ferencz* osztrák őrnaggyal, kivel régi barátságban voltam, mikor osztrák tiszt voltam.

Wesselényi nyilvánította, hogy nekem menekülni kell, legkésőbb már másnap E végre ő, és *br. Jósika János* orsztrák őrnagy, részemre egy utlevelet fognak kiesző özlöni aláírva *gróf Zichy Ferencz* osztrák tejhatalmu biztos által az orosz seregnél és a muszkaa térparancsnokság által.

Ez alkalommal Wesselényi figyelmeztetett, hogy Vécsey szabaduljon, de még az éjjel meneküljön, senki sem fogja őt gátolni; mert ha nem menekül, holnap már késő lesz, mert kardját elveszik és átadják őt az osztrákoknak és akkor felakasztatják.

Fájdalom, Vécsey e figyelmeztetést nem vette komolyan s másnap kardját elvették és átadván társaimat az osztrákoknak, Aradra kísértettek.

Ez a valódi tények állása, a mi bekövetkezett 1849. aug. hó 7-étől bezárólag 21-éig a temesvári csata után.

Kolozsvár, október hó 18-án, 1891.

Az új épületben.

1849. jul. 19. nov. 10-ig.

— Mezősy Lászlótól. —

(Vége).

A világosi fegyverletétel, s az azt megelőzőtt s zezedi, temesvári, s több szerencsétlen csaták hieiri, beszivárogtak az új épület falai közé is, s voltak oly buták, hogy ne mondjam félbolondok közöttünk, még pedig többen, kik Klapkát kárhoztatták, hogy minek tartja Komáromot s miért nem adja fel? teljes meggyőződésük lévén, hogy ha azonnal által adná a várat, megjönne az általános amnestia. — Nem soká hagyott magára váráttni Klapka; nem csak Magyarország, de egész Európa egyik első rendű várórségét egy tál lencséért föladata. A komáromi vár feladása után mily nagy lett a balga hitű álpróféták kiábrándulása s csalódása, midőn október 5-én déli tizenkét órakor, dobszó mellett, gróf Batthyányi Lajosnak hirdették ki halálos ítéletét s egy az ő számára berendezett első emeleten lévő szobabeli siralomházba kísérték. A rendes siralomház lent, földszint volt Sokan remélték, hogy kegyelmet fog kapni; azelőtt pár nappal még a grófnét kis fiával együtt beeresztették férje látogatására. Ez a nem várt ítélet kétségbeejtett minden foglyot.

Ez időtájban nem egy, de három profosz működött az új épületben, egy fő, valami Polak nevű morva, alhadnagyi ranggal s keze alatt a már ismeretes Karger, a földszinten s egy más, kinek nevét feledém, fent a második emeleten, ezt megemlitenem — mint az alábbi események igazolni fogják — szükséges volt.

A gróf Batthyányi részére siralomházkép berendezett szoba — az első emeleten — épen a mi földszinti lakszobánk fölött esett. Tizenegy óráig éjjel mindig hallottuk Almásy, Balassa és én a gróf lépteit, akkor a lépések megszűntek, mert a szegény levetkőzött s lefeküdt ágyába, mi is elszenderedtünk. Éjfél után két óra lehetett, midőn irtóztató robajjal felnyitva szobánk ajtaját a fő profosz Polák, égő lámpás és csomó kulcsok lógva kezébe, berohant, sápadt, kétségbeesett arczzal állt meg Balassa orvos ágya előtt s ordítva ezeket mondá németül: „*Um Gottes willen, Herr von Balassa stehen sie auf, der Batthyányi hatte sich erdolcht!*” mindnyájan rémülve ugrottunk le ágyainkról, Balassa hirtelen zubbonyát felöltötte s elsietett Polákkal a grófhöz; mi Almásyval aggódva vártuk visszajövetelét. Félóra mulhatott

el s Balassa lejtött; levert, szomoru hangon ennyit mondott: „a szurást ha csak egy ujjnyival hátrább teszi a nyakszirt felé, azonnal meghalt volna, így a vérvesztés igen nagy lett, átsorgott még az ágynevényeken is a földre, de azért nem hal el. Egy kínos éjszakát virasztottunk által Reggel korán láttam, az ajtónkon levő s kinyitható ablakon, hogy két közkatona, a gróf kivégzésére készült s még este leásott oszlopot a főtérről a hátán visszaemeli s az udvar egyik félreeső zugában leteszi. Öröm szállt meg mindnyájunkat, a Batthyányi megkegyelmeztetését biztosnak képeztük. De fájdalom, csalódtunk: mert délután három óra tájban, a szokottnál erősebb katonai csapat képezett sorfalat a szűk udvaron, s a gróf az első emeletből levezettetett. Kék selyem házi sapka volt fején, feketebársony zeke s világos szürke pantalon fedezte nemes természetét; a sok vérvesztés után arcza végtelen sápadt, a Karger profo-z karjára támaszkodva haladt csendesén a katona sor közt, egy-két pillanata s örökre elvitték szemeink elől. Mindhárman leboroltunk az asztalra s fohászodva vártuk a nem messze levő percet, midőn a legnemesebb lélek istenhez száll. A fegyverek dördültek s a Kontok és Hunyadiak méltó testvére, ezt rebegeve utoljára is ajkain: „Éljen a haza!” — mint a szabadság martirja — kiszendvedett. A végpercekig hozzá legközelebb állott Karger mondta nekem, hogy végszavai ezek voltak. A gróf halála után kis kék sapkáját felhozta szobájába; szerettem volna pénzért tőle megszerezni, nem használt semmit, neje közbenjárására sem adta, bizonyosan a grófi családtól nagyobb összeget reménylett érette kapni.

A kis gyilkot, melylyel magát Batthyányi megszurta, nem tudhatni bizonyosan hol kapta; némelyek azt mondták, hogy a gróf Károlyi István udvari káplánja, ki a siralomházban bent volt meggyóntatni őt, kézbesítette neki titokban, mások azt állítják, a többek közt Polák és a többi profoszok, hogy neje küldte be neki egy egész kenyérben, még azt is beszélték, hogy ezen kis kétélű tört még külföldön töltött fogsága alatt is folytonosan magánál hordozta; a három állítás közül egyik bizonyos.

Tizenegy óraker — mint a szobájában felállított két katonai ór kihallgattatva állítá — csakugyan félbe hagyta sétáját, levetkőzött, ágyába lefeküdt s paplanával még még fejét is betakarta, s az irtóztató szurást azután minden nesz nélkül úgy ejtette magán, hogy a világított szobában bent állt két ór mindaddig nem vett észre semmit, míg Polák a főprofosz reggel felé meg nem látogató. Ennyi igazat és hiteleset a gróf Batthyányi Lajos 1849. okt. 6-án délután három óraker történt haláláról.

Csányi Lászlót és báró Jeszenákot, a tiszta hazafiság s jellemzilárdság két megtestesült jelképét, Batthyányi után nemsokára akasztófán végezték ki. Szabadságharcunk idején mint legtevékenyebb kormánybiztosok működtek. Csányi többnyire a táborokban, báró Jeszenák a felsőbb tót megyékben.

Balassa orvos-tanár, nagy figyelemben részesített Polák főprofosz által, valami nyavalyájából gyógyítá ki a fekélyes németet. Batthyányi halálával a második emeleten megürülvén szobája; az örökös dobpergés, sok fegyver-zörej és csattogás miatt megint régi lakszobánkat azon üres szobával cserélte fel Balassa. De a magánosság még inkább nem tetszett, s két nap mulva felszólítá Polákot, hogy engem vitessen hozzá laktársul. Polák rögtön, nem is kérdezve beleegyezésemet, csekély podgyászom egy katona által felölelteté s maga felkísért Balassához. Almásytól nehezen esett az elválás; de Ba-

lassával is örömet laktam s még a mellett kettős szobánk s közös ajtónk volt gróf Károlyi Istvánnal, a gazdag jeles magyar főúrral ki szabadságharcunk idején, egy egész ezred huszárt állított ki, a Károlyi huszárokat maga költségén s vele megismerkedni szerencsés valék. Azonban az öreg Károlyi gróf csak pár napon által volt szomszéd laktárs. Egy reggel megjelent nála Polák főprofosz két közkatonával, összecsomagoltatta a gróf ágyát, podgyászait s más lakást rendelt számára, úgy jut eszembe, hogy Rudnyánszky és Jekelfalusy püspökökhöz tette laktársul.

Este csakugyan erős lépteket hallottunk a folyóson s a közös ajtó kulcslyukon kivehettem, hogy egy ősz öreg, zömök testalkotású embert. háló-köntösben, lábravalóban, papucsban öltözve, emelnek karjaikon katonák és profoszok, leteszik ágyára. Magyarország 1848—49. bírása s a főrendiház elnöke: báró Perényi Zsigmond volt.

Perényit már tudtuk, hogy az előtt pár héttel behozták, de hire futott a pavillonban közöttünk, hogy az öreg lelki beteg s közel áll a megörüléshez. Külön szobát adtak számára. Egész nap, de már akkor október végén igen hűvös éjjeleken át is, nyitva, kitarva tartották szobája ajtaját s folyvást egy haditörvényszéki biztos leskelődött utána, hogy nem csak tetteiből mutatja-e magát örültnek. Polák profosz kérésére Balassa is bement egy párszor az öreg beteg báróhoz, megnézni, észlelni állapotát, s ha lehet gyógyítani, segíteni állapotán. Néha fél órát is elidőzött vele Balassa. Nekem is, Poláknak is mindig úgy nyilatkozott: „Perényi megörült.”

Örült embert törvényszék elé idézni s Európa ítéletét affélék által még inkább maga ellen zudítani nem akarhatta az osztrák, de a kamarilla elhatározta, hogy br. Perényi Zsigmondnak, úgy mint Batthyányinak is minden áron meg kell halni; azért az egész katona vérbírótság Perényi czellájába jött fel testületileg s ott vallatták, ott hallgatták ki beteg ágyán feküdvén. Én is hallgattam a vékony közös ajtón keresztül minden szót hallottam, minden feleletét, két szót nem felelt soha összefüggéssel. Mindazon szokásos s az auditor által feltett kérdésekre, kinek hívják önt? miért van haditörvényszék előtt? stb mindig csak annyit felelt: „Én szeretek, te szeretsz, ő szeret, mi szeretünk, ti szerettek, ők szeretnek”; mindig kis fia oktatásával foglalkozott zavart elméje, a vészbirák eredménytelenül oszlottak szét. Bizonyosan Bécsbe tettek jelentést. Harmadnapra ismét rátörték, kérdéseket intéztek hozzá, de ő most is csak rögeszméit sorolta elő s mind a mellett tizenkét óraker a dob megperdült és az ágyban fekvő örült-beteg felett Bécs a halálos ítéletet kihirdette. A katonák és profoszok újra ölbe emelték s bevitték a siralomházba s másnap reggel Csernus Manóval s a 48—49-iki képviselőház egyik legjelesebb jegyzőjével: Szacsвай Imrével bitófára feszítették. Mint a többi kivégzettek, ők is napszállatig függtek az oszlopon; a profosz ablakából délután megnéztem a mátyrokat; fehér ingükben, félretört nyakkrl, eltorzított arcvonásokkal rémitően néztek ki. A három oszlop egymás mellett, kevés távolságra egymás mellé volt leásva, katona-örizet állt mellettök egész estig. Mind az ő, mind a többi vértanuk meggyilkolásánál, mintegy elbujt, elrejtőzött a főváros népe, egy-két kíváncsi vén asszony s utca-gyermek bámulta őket levétesőkig.

Szacsvai Imre, a képviselőház egyik legtehetségebb jegyzője, Biharmegyei születésű volt, az osztrák előtti büne az volt, hogy Debreczenben ápril 14-én a ház s így a nemzet egyhangulag hozott függetlenségi nyilatkozatát Kossuth, Perényivel, mint a felső, s Almási

Pállal, mint az alsóház elnökével, ő is mint jegyző hivatalosan aláírta.

Almássi Pált is csak a külföldre való menekvés mentette meg a biztos haláltól. Szacsvai, Nadelkovics auditor faggató kérdésére, mint nekem Szacsvai maga mondá, ekképen felelt: „Én egy testületnek, a magyar országgyűlésnek egyhangulag hozott határozatát hivatalos kötelességemnél fogva irtam alá. Ön jól tudja, én jegyző voltam a függetlenség kimondásában épen annyi részem van, mint többi képviselőtársaimnak. Mit gondol az auditor ur! ha változva a viszonyok, aláírva ön, mint ezen törvényeink ellenére felettünk ítélő katona bíróság jegyzője, a Batthyányi gróf s hiszem az én halálos ítéletemet is, s magyar kézre kerülve, megérdemelné-e ön, hogy az ítéletet hozó testület helyett ön lakoljon leg-súlyosabban.“ Igaz, hogy Nadelkovics nem tudott rá felelni; de azért Szacsvai ártatlanul kivégeztetett.

Csernus Manó elég vagyonos gömörmezei földbir-tokos volt, neje gróf De Lamatte születési comtesse, a forradalom előtt a magyar helytartó tanácsnál szolgált, sokan azt a kósza hírt terjesztették haláláról, hogy őt Haynau tévedésből Csernátoni helyett akasztotta fel és ezen pletykának Horváth Mihály is helyt adott.

Csernussal az új épületben ismerkedtem meg; közép termetű, sovány, barna, fekete szakállu, sápadt férfi volt, szerintem Rottenbillerhez, még korára nézve is hasonlított, 45 év körül lehetett.

Csernust, kinek neje azon gr. De Lamotte Antal testvére volt, ki Haynau idejében gr. Almássi Moriczczal s Szentiványi Vinczéval, a politikai ügyekben a legfőbb befolyást gyakorolt s kivel Csernus a fogságból utolsó napig folytonosan levelezett, nem Csernátoni helyett akasztották fel.

A többször említett Karger professzori való jó viszonyomnál fogva, de ítéletem is csak profoszi árestomról szólván, az egész új épületbeli foglyok szobáiban mindenütt szabadon jártam, ma egyik, holnap a másik szobába zártam be, reggeltől délig, néha estig is magamat.

Csernus az első emelet, vagyis a földszinti osztály 4-ik számú szobájába volt Lévay egri kanonokkal, Szalatsy pesti háztulajdonos és életkereskedővel. Hozzájuk többször zártam be magamat, szerettek mindhármán vhistezni, ha én ott nem voltam is, hármásban vhisteztek. Épen azon nap reggel is, midőn Csernust ítéletét hallani délben felhívták, szobájukban voltam bezárva, a profosz benyitott: „Herr von Csernus! Ich bitte in das Verhör!“ — „Vedd által a játszmát“ — szolt hozzám, míg én bejövök; én átvettem, de Csernus többé nem látta laktársait, kevés idő múlva a dobpergés és ítélet-hirdetés után láttuk, hogy Csernust, ki mindennap várta szabadulását, Szaesvaival együtt siralomházba kísérik, hová ebéd után az öreg br. Perényit is behurczolták. Rémület fogott el mindnyájunkat, senki sem hitte többé életét biztosnak. Másnap reggel, mint fentebb leírom, bitófán kisenvedett.

Csernus helyzetéről nekem ennyit beszélt: „a mult januárban, midőn a magyar kormány Debreczenbe tette által székhelyét, ő X-en maradt, Vindischgräcznél szolgálót vállalt, pár hét múlva Budáról elszökött s Debreczenben a miniszteriumnál elfoglalta régi hivatalát. Azonban halála után a hír, ezen saját vallomását még ezzel pótolta ki, hogy ő Budáról Vindischgräcz beleegyezésével ment le Debreczenbe s a herczeg akarataival lépett ismét a magyar kormánynál hivatalba; feladata volt a Budáról jövő osztrák kémeket fogadni, utasítani, utlellelkel ellátni, s a Debreczenben történekről pontos és

hiteles jelentéseket tenni a herczegnek. A kémek jöttek-mentek, Csernus utasításaival, jelentéseivel Budára; hanem ezen jelentéseket ő először mindig Kossuthal közölte s csak azt, s csak annyit jelentett Vindischgräcznek, mit a kormányzó ügyeinkre nézve jónak s czélszerűnek vélt. Ez idézte elő halálát, s ez hihetőbb is, mint a Csernátonyival való tévedés pletykája.

Még három kivégzés történt ottlétemig, az az november 10-ig, ha emlékezetem nem csal. Ezen egyszerre meggyilkoltak nevei: Gyron Péter, a német légio őrnagya, herczeg Vorenyiczky lengyel és Abancur olasz születési honvéd-huszár kapitányok. Ők egy cseppet sem voltak, még osztrák szempontból véde is fel a dolgot vétkesebbé mint más a magyar hadsereg annyi ezer és ezer tisztjei. De hiában, nekik meg kellett halni, hogy az ő kivégeztetősökkel a velünk rokonszenvező németeknek, olaszoknak és lengyeleknek egy kis bókot tehessen Ausztria.

Gyron Péter alacsony, zömök termetű, pofók, gesztenyeszin haju, mintegy 40 éves férfi volt. Vorenyiczky magas, sugár, szinte gesztenyeszinű, ütöző bajusszal, fiatal, 22 éves, festői szép gyermek volt. Abancur száraz, közép-termetű, összetört testű, 35 év körüli férfi, régebben osztrák tiszt volt, az olasz forradalmárokkal való titkos összeköttetése kiderülven, tizenöt évi várfogságra volt elítélve. a forradalom kimentve őt a szegedi várban töltött fogságából, a magyar hadseregnél, mint huszár, szolgálatot vállalt. Egymás mellett, ugyanazon helyen feszítették őket is keresztre, hol előttök is már annyi ártatlanok szenvedtek ki.

Ezen időtájban, október végnapjain az új épület ötödik pavillonja már zsufolásig megtelt foglyokkal s a második számú pavillont is berendezték fogdának és a szelidebb ítéletet kapott egyéneket oda szállították; engem is csak Balassa tartott vissza, a nehezebben sújtakat pedig tömegesen szállították kül- és belföldi várakba, már akkor régi ismerőseim s jó barátaim közül számosan hozattak be: Zoltán János, Kállay Ödön, Hatzel Márton, Könyves Tóth Mihály, a debreczeni derék reform. pap, kit szintén tíz évi várfogságra ítélték vasban. Ezen időtájban hozták be Irinyi Józsit is, Szászországban fogták el. Irinyinél nem volt az egész foglyok közt erősebb lelkű s elszántabb ember, ha volt még egy, az Almássi Sándor volt. Irinyi magaviselete határos volt egész a könnyelműséggel. Haynau, történeti nevezetességi elbukását egy nappal megelőzőtt nagy amnestiája alkalmával ő is a megkegyelmeztettekkel szerencsésen szabadult. Azonban szegény Irinyi a szabadságharcz után pár év múlva elhalt.

Mint fentebb mondám, az ötödik pavillon tul lévén terhelve foglyokkal, az új épület nagy udvarán tartattak meg a napontai séták is, s talán ezen túltömöttség szülte szükség készteté Haynaut is, hogy november 10-ikén az első kisebbszerü amnestiát aláírta, az ekkor megkegyelmeztettek sorába jutottam én is. Vagy ötvenen lehetünk, kik szabadságunkat visszanyertük, rajtam és Szalacsin kívül nem volt kaputrokkos ember az amnestiáltak közt.

Városi segély a kolozsvári orsz. ereklye-muzeumnak.

Benel Ferencz ügyvéd, városi képviselő olyan szépen megokolt indítványt tett decz. 12. Kolozsvár városi közgyűlése elé, hogy a közgyűlési tagok, egyhangulag, egész lelkesedéssel fogadták el indítványát.

Benel Ferencz előadta, hogy a Kolozsváron létesített 1848—49. orsz. ereklye-muzeum a szabadságharcz-

beli iratok és emléktárgyak összegyűjtésére az országban legelőször alakult. A nemzethez szétküldött buzdító felhívásai nyomán nemcsak kiváló becsű ereklyék érkeztek, hanem a kolozsvári példán fellelkesült az aradi Kölcsey-egylet is és szintén tervbe vette egy ilyen muzeum létesítését.

Hangsúlyozta, mennyire szeretné, ha a szónoki erő ama művészetével rendelkeznek, a melylyel gondolatait e tárgyat illetőleg a hallgatóság szívébe oltsa.

Elmondta, hogy a magyar nemzet szabadságerzete imponált az osztrák kormánynak is. Azoknak a hősöknek, vértanúknak köszönhetjük állami fennállásunkat, alkotmányunkat, azt, hogy e teremben alkalmunk van alkotmányosan, magyarul tanácskozni, a kiknek emlékeit az ereklye-muzeum összegyűjti, hogy kiegészítse a történelmet, hogy a hazafiságra nézve buzdító és lelkesítő például legyen e nemzeti alkotás a jövő nemzedék előtt.

Felemlítette Benel, hogy a felségesen uralkodó királyunknak a jó Isten azért engedte meg, hogy ily hosszú időn át legyen igazi atya szerető népének, mert egy nemes cselekedettel kezdte meg uralkodását. A koronázási ajándékot ugyanis a szegény 48—49-es honvédek és azok özvegyei felségelésére adta.

Kolozsvár város önmaga iránti kötelességet teljesít akkor, a midőn a Mátyás király házba elhelyezendő ereklye-muzeum részére 200 frt évi állandó segélyt szavaz meg.

A közgyűlés a 200 frt évi állandó segélyt egyhangulag nagy lelkesedés közt megszavazta.

Az ereklye-muzeum havi gyűlése.

E hó 15-én megtartotta a muzeum igazgatósága decz. havi gyűlését. A gyűlés köszönetet szavazott Benel Ferencz igazgatósági tagnak, a ki a városi közgyűlésen tett lelkes felszólalásával 200 forint állandó évi segélyt eszközölt ki a muzeumnak. Elhatározta egyúttal, hogy a városi közgyűlésnek, a mint a hivatalos értesítést veszi, hálás köszönetének kifejezést ad.

A muzeumőr jelenti, hogy a m. hó óta ereklyéket adományoztak a következők:

Kiss Lajos, Fazakas István utódai, gr. Kreith Béla, Dunky fivérek, br. Sahlhausen Lipót, Lázár Mihály, Bodor Pál, Imreh Sándor, gr. Béli Ferenczné, Kóváry László, özv. Konez Györgyné, Sztaneszláv Veronika, Poszler Gyuláné, Incze Teréz, Szentgyörgyi L. bánffi-hunyadi tanító, Borscs Mihály lelkes, Darkó Ottilia, Mohai Károlyné, Koós Ferencz, Sipos Károly, dr. Fialla Lajos, Veress Ferencz, Pataky Sándor, Kuzskó István, Szirk Elvira, Albert Károly, Kanyurszki József, Preiszer Endre Bukarest, Borscs Mihály, Kovács Sámuel Deés, Radnóti Dezső, Nagy Károly Kézdivásárhely, dr. Vajda Emil.

Közönségesebb és értékesebb 1848—49-beli pénzeket újabban adományozott: Mihálovits János Temesvár, Valentini Adolf Kolozsvár, gr. Bély Ferenczné Kolozsvár, Róth Pál, Gy.-Alfalu, Mohay Károlyné Kolozsvár, Mihály Pál becsülő-biztos, Bányai György Kolozsvár, Todosz Miklós Hátszeg, Szüszér Nándor Hátszeg, Bátor Sándor ügyvéd Debreczen, Kovács Sámuel ref. főpap Deés (1 db. 1848-beli magyar arany, 1 db. huszas, 1 db. félhuszas, 1 db. 6 kros, 1 db. 1 kros pénz), Róth József főhadnagy Gy.-Alfalu, Sipos Károly Kolozsvár, Demeter Dénes Kolozsvár.

Pénzbeli adományokat pedig gyűjtöttek és adokoztak:

Fejérsimon János, piskitelepi olvasókör, Bojáki Sándorné, Tenki Sándor, Kiss Pál, Bély Mihály, Groedl Ármán 100 frt alapítvány, Rózahegyi Aladár, Turóczy Mózes, özv. Gaál Dánielné, Fábry Ilona, Döbrentei Bálint, Inotay Abel, Fabián József, Zathureczky Tamás, Gvosgyák Gábor, új-pesti juta fonógyár, zentai, várkonyi, felső-visoi, harkányi, kismartoni, székelyhidi, soproni, semneki, farkasdi, baglyasaljai, somodii, újpesti, kulai, beodrai, orosházai, baranya-selyei, szegedi, toroczkói tűzoltó egyletek, jászárokszállási, szegszárdi, kőszegi, szeged-csongrádi, rimaszombati, déványai, békés-csabai, külső-szolnokmegyei, mosonmegyei, esztergomi, debreczeni és rozsnói takarékpénztárak, Első erdélyi Bank Brassó, kecskeméti hitelintézet, kis kun-halasi önszegélyző-egylet, putnoki népbank és szabolcsmegyei takarékpénztár.

Előadja, hogy az ereklyék a leltár-naplóban pontosan be vannak vezetve, minden ereklyéről külön iv vezetett, melyen a tárgy leírása a történelmi vonatkozások felemlítésével részletesen megvan.

Jelenti, hogy pénzbeli adományok nyugtájára a „Tört. Lapok“ mellékleteként megjelenő „Aranykönyv“-ben az utolsó kr. adományig részletezve történik. A pénzbeli adományok nyilvános nyugtázásra azonnal kiadatnak, míg az ereklyék csoportokba osztatnak be és e csoportokban némi rendszerességgel fognak felvétetni az Aranykönyvbe, mely könyv tartalomjegyzéke lesz a muzeum ereklyekincstárának. A beérkező ereklye-adományok elismerése azonban a helyi lapokban, esetről esetre az adományozás alkalmával is történik.

Az igazgatóság a gyűjtőknek és adományozóknak egyenkint és összesen hálás köszönetet szavaz.

A gyűlést kellemesen lepte meg az a körülmény, hogy a muzeum ereklye-tárgyakkal ily rövid idő alatt mily rohamosan gyarapodott.

S miután a muzeum tartalma és ügymenete nagyobb mérveket öltött, a gyűlésen szóba hozatott a jövőre való munkafelosztás tekintetéből egy ügyrend készítése. A tervezet kidolgozására Benel Ferencz kéretett fel és annak megvitatására Benel Ferencz, Hory Béla, Kuzskó István tagokból álló albizottság küldetett ki.

Sipos Károly muzeumi rendezőnek, ki Magyarország különböző részén s különösen a székelyföldön nagyon szép és értékes ereklye-tárgyakat gyűjtött, melyek között ritkábbnál ritkább képek, fegyverek, felszerelési tárgyak vannak s melyek a gyűjtőnek nagy utánjárásába, költségebe és sok fáradságába kerültek, a midőn a gyűlés meleg köszönetet szavaz, egyúttal felkéri és megbizta őt azzal, hogy a muzeum javára ezt a lelkes és nemes miszsiót továbbra is folytassa.

A gyűlés elhatározza, hogy az igazgatóság magát a növekedő munka arányához mérten kiegészíti.

A muzeumőr felhívja a gyűlés figyelmét arra az örvendetes körülményre is, hogy az ereklye-adományok nagyon elszigetelt helyekről, a legtávolabbi részekből is jönnek. Ez a körülmény annak a jótékony befolyásnak tulajdonítható, a melyet a „Történelmi Lapok“ széles körben való elterjedése gyakorol.

A gyűlés több folyóügy elintézése után eloszlott.

Az ereklye-muzeum VIII. társasestélye.

A december 15-i társas-estély, mely a Benigni-palota vendéglőjében rendeztetett, legszebben sikerült az eddigi 8 estély között.

A társaságban részt vettek nők, 48—49-es honvédek, és az ügy iránt lelkesedő fiatalság. Ime a névsor: *Biró Jó-*

zsef, Kalmár Antal. Nedoroszték János, Münster Ede, Szucsáky Imre 48—49-es honvédek: kívülök részvételét előre bejelentette, de közbejött akadályok miatt meg nem jelenhetett Inczedy Sámuel ezredes, Végh Bertalan eredes, Esterházy Miguel huszár-százados; mit a társaság sajnálattal vett tudásul. Jelen voltak továbbá: *Gazsi József* nyug. tanár, *Esztegar Kristóf* keresk., *Bojáki Sándorné* urnő, *Kolozsvári Etelka* k. a., *Tóth Gyula* keresk., *Bojáki Sándor* keresk., *Sipos Károly* keresk., *Csürös József* hit-tan tanár, *Nagy Gyula* tanár, *Albert Károly* tanár, *Gál Kelemen* tanár, *Kuszkó István* a muzeum őre, *Kömvés Gerő* orvos. A nők ez alkalommal sém jöttek üres kézzel. Gyűjtöttek az ereklye-muzeumnak szép összeget. És pedig Kolozsvári Etelka k. a. 9 frt 50 krt., Bojáki Sándorné urnő pedig 5 frtot. A társaság halás köszönettel fogadta a lelkes honleányok adományait, gyűjtéseit. A társaság tagjai is rendes szokásuk szerint adakoztak 2 frt 30 krt.. s így az összejövetel 16 frt 80 kr. adományt hozott a muzeumnak.

A társaságban felköszöntötték Benel Ferencz muzeum-igazgatósági tagot, ki lelkes és hazafias felszólalásával a város segélyét megnyerte.

Eszmeeseré folyt a gyűjtésekre vonatkozólag, a miknek eddig is örvendetes eredménye volt minden oldalról.

A társaságban ezután sorba felköszöntötték az először megjelent vendégeket.

Nagy Gyula gimnáziumi tanár rögtönzött verses toasztban nagyon szellemesen és szépen köszöntötte fel a társaság jelenlevő szépeit, kik a hazafias ügyben lelkesen buzgokodnak.

Az ereklye-muzeum őrének indítványát elfogadták, hogy a társaság tagjainak, a kik következetesen megjelennek, a 25-ik megjelenés után egy emlék oklevél adassék ki. Azonban tartozik az esetleges elmaradás okát 3 napon belül igazolni s a muzeum részére ereklye-adományról gondoskodni.

Az estélyen nagyon sok életre való gondolat, eszme merült fel s a mellett a társaság igen élénk hangulatban a legkellemesebben mulatva maradt együtt egészen 11 óráig. Az összejövetelek „Emlék-könyv“-ébe a f. év ez utolsó összejöveteléről a legtöbb s a legérdekesebb adatokat jegyzették fel neveik után a jelenlevők az ereklye-muzeum számára.

— ó.

A Vasvári-Kör gyűlése.

A Vasvári-kör 15-iki gyűlésén Szabó Samu elnök bejelentette, hogy a háromszéki csata leírásához még némi adatok szükségesek, a melyek beszerzése után terjeszthető csak a muzeum elé, kiadás végett. Titkár jelentette, hogy néhai Szabó Vazul ezredorvos, Vasvárra vonatkozó ereklye vagy iratot tartalmazó hagyatéka érdekében megkereste az előpataki fürdő-biztosságot.

Kuszkó István jelenti, hogy Abrudbányán is él *Kármídl Samu* 48—49-es honvéd, ki a bejelentés szerint a Vasvári-csapatban részt vett. A gyűlés a muzeum ottani lelkes hívét és pártfogóját *Rákosi Istvánt* kéri fel, hogy a nevezett honvédtől az „1848—49 Történelmi Lapok“ f. é. 224 lapján foglalt „Felhívás“ szerinti adatokat bekérni sziveskedjék. A gyűlés ezenkívül több folyamatban levő tárgyat intézett el.

Petőfi Sándor szobra Segesvárt.

Nagyon szép és nemes mozgalom indult meg évek előtt arra nézve, hogy a hol a költő elesett, azon a helyen egy szobor létesüljön. Az ország különböző részéből adakoztak

e szent célra. A szobor-bizottsághoz a napokban kérdést intéztünk az iránt, hogy áll a szobor ügye, a gyűjtés eredménye, hogy a közönséget erről tájékoztathassuk.

A bizottság jeles titkára kérésünkre a következőkben válaszol:

*

Segesvár, 1892. december 9.

A segesvári *Petőfi-émlék-bizottság*, még mindig a a tőkegyűjtéssel foglalkozik. E bizottság 1887. június haváig gróf *Haller Ferencz* elnöke alatt állott s gyűjtött a felállítandó emlék javára az időközi kamatozat is hozzászámítva 4504 frt 45 krt. 1887. június havában gróf *Haller Ferencz* a bizottsági elnöki állásról lemondván, vármegyénk akkori főispánja gróf *Bethlen Gábor* állott az ügyek élére. Ugyanekkor választottak a bizottság alelnökeivé *Szoboszlay Károly* alispán és *Horváth László* kir. tanfelügyelő.

Az 1887. évben nagyobb szabású gyűjtési mivelet indított meg, gyűjtőivek útján A 4000 példányban szétküldött gyűjtőivből alig 500 drb. jött ugyan adománnyal vissza, de azért e gyűjtési mivelet még sem mondható eredménytelennek. A végrehajtó bizottság elnökségéhez (*Szoboszlay Károly* alispán, igazgató alelnök Segesvártt) befolyt adomány az 1887. évben 2558 frt 49 kr; 1888-ban 4293 frt 37 kr; 1889-ben 166 frt 08 kr; 1890-ben 411 frt 82 kr; 1891-ben 1 frt; 1892-ben 33 frt 35 kr. Ugy, hogy a *Petőfi* emlék-alap ma már a 14 ezer frtot meghaladja. Ez a 14 ezer frt két drb takarékpénztári könyvecske mellett a segesvári ipar-egylet takarékpénztárában van elhelyezve. Bizottságunk pénztárnoka, kinél a könyvecskek állanak s kihez az elnökség a befolyt és ezután is bejövendő adományokat havonként szokta áttenni, takarékpénztárra helyezés végett *Kedves István* p. ü. titkár a segesvári pénzügyigazgatóságnál.

Szétküldött gyűjtőiveinkből még több mint 1000 drb van künn egyeseknél vagy testületeknél, melyek többszörös felhívás után sem küldetvén vissza a bizottság elnökségéhez, azoknak szives visszaküldésére az illető gyűjtőivtartó urak ez uton is tisztelettel kéretnek.

Balás Imre,
biz. titkár.

*

Ugyancsak lapunk is gyűjtött s küldött a f. év folyamán adományokat, miket a bizottság itt nyugtáz: „A Történelmi Lapok“ tek. szerkesztőségének Kolozsváron. A tek. szerkesztőség által a folyó év martius hava 13-án özv. *Mohai* Károlyné adománya czimén hozzánk beküldött 10 frtot s ugyanezen év november hó 24-én a *székely-udvarhelyi dalok* adománya czimén beküldött 14 frtot a segesvári *Petőfi-émlék* javára átvettük s ezennel hazafias köszönötünk mellett nyugtatványoztuk. Segesvártt, 1892. évi december hó 8-án. A segesvári *Petőfi-émlék* egylet elnökségétől.

Szoboszlay Károly,
alispán, mint elnök.

*

Óhatjuk, hogy áldás és siker kísérje a költő emléke érdekében kifejtett nemes munkálkodást.

Halálozások.

Boér Antal Kolozsmegye egyik eldugodtt falujában Magyar-Ujfaluban meghalt. *Boér Antal*, a magyar képviselőház régi korelnöke. *Boér Antal* rászolgált alaposan a korelnöki tisztre: ő csakugyan a legöregebb emberek közé tartozott, azok közé, a kik látták egész századunkat. A század elején született s mióta a férfikorba lépett, mindig ott forgott a közpályán ez a kis magyarruhás alak. Mint a legtöbb régi ember, ügyvédi diplomával a hivatalnoki pályán

kezdte s akkor tért át a politikai pályára, mikor a nagy küzdelmek kezdődtek a szabadságért. Az osztráktól üldözést, rabságot szenvedett, 1872. óta pedig ismét, mint képviselő működött s hat cikluson át volt a háznak korelnöke; öreg-ségben senki, népszerűségben kevesen multák felül a képviselőházban. Mindig magyar ruhában járt s a mikor a házból kimaradva, a közpályáról visszavonult, úgy beszéltek róla, mint a régi világ egyik eltűnt tiszteletreméltó emlékééről. 1802-ben született Marosvásárhelyen. Ügyvédi diplomával kezdte pályáját, különböző rég megszűnt hivataloknál. Szolgált a kolozsvári guberniumnál, majd a nagyszebeni konzisztoriumhoz ment át s ott működött 1834-ig, míg egybe nem ült a híres erdélyi országgyűlés, melyen Boér Antal is részt vett. Fogaras követe volt ezen az országgyűlésen, melyet esztei Ferdinánd főherceg, mint királyi biztos, katonai karhatalommal kergetett szét, a szabadelvű képviselők elfogását rendelvén el. Ezek között volt Boér Antal is, kinek azonban sikerült Magyarországra menekülni. Félévi bujdosás után visszatért gógánvára birtokára s ott élt visszavonultan 1836-ig, a mikor mint fogarasi követ a nagyszebeni országgyűlésen vett részt. Ez az országgyűlés buktatta meg Ferdinánd főherceg gubernátorságát s ebben Boér Antalnak nagy része volt. 1848-ban összeült a kolozsvári országgyűlés s pár hónap múlva a pesti egyesült országgyűlés. Boér Antal ott volt mindegyiken s a menekülő magyar kormányt követte Debreczenbe. A szabadságharc után neki is bujdosnia kellett. Békésmegyében, majd Pesten rejtőzködött, míg Haynau ki nem hirdette, hogy minden jelentkező képviselőt szabadlábban fog hagyni. Boér jelentkezett s több társával akasztófára ítélték. Szerencséjére hamar bejövetkezett az a nap, melyen Haynau megtudta kegyvezetését s akkor a többi foglyokkal együtt Boért is szabadon bocsátotta. 1851-ben ismét elfogták s 18 évi várfogságra ítélték. Hat évig raboskodott Josephstadtban s 1857-ben szabadult ki. 1872-ben szabadult ki. 1872-ben mint a gyergyó-szentmiklósi kerület képviselője jelent meg a parlamentben, 1875. óta pedig a fogarasi kerületet képviselte szabadelvű párti programmal. Az 1892-diki országgyűlésnek már nem volt tagja.

Décei Sándor, Szolnok-Doboka megyei magyar-közlösi születésű és birtokos nőtlen, ki 1848—49-iki szabadságharcot mint a *11-ik zászlóalj* alatt szolgált honvéd végig küzdötte, magányos életének 62-ik évében november 13-án meghalt. Mint tanuló 18 éves korában állott be a honvédségbe, a kolozsvári ref. collegiumból. 1849 januárius 28-án Szeben mellett a szelindeki ütközetben bal oldalán sebet kapott puska golyó által keresztül löve, melytől elájult. A közelében levő honvéd társa a ki tanuló társa is volt, hidalmási *Korda Dezső*, látva hogy sebe nagyon vérzik, zsebkendőjével sebet mind a kétfelől bedugta és könnyes szemmel bátorította, hogy sebe nem halálos, azután egy más honvéd társával pus-kájára ültetve hátra vitték.

Ez adatokat az elhunytól Felső-Török, 1892. decz 6-án keltezve, bajtársa *Jakabházy* Dániel, volt 1848—49-es honvéd küldötte be lapunknak.

Mészáros Lajos, városi és ev. ref. egyházi képviselő s presbiter, 1848—48. évi honvéd tizedes, ki a *vizaknai, piski-is* több más csatákban vett részt, a 75. zászlóaljban szolgált, elhunyt f. 1892. decz. 11-én 64 éves korában Marosvásárhelyen.

Jakabfi Gergely, takarékpénztári hivatalnok, 48—49. évi honvéd őrmester a 12. honv.-zászlóaljban, meghalt f. 1892. decz. 11-én 64 éves korában Marosvásárhelyen.

KÜLÖNFÉLÉK.

Ujévi üdvözet megváltás a kolozsvári ereklye-muzeumnak. A kolozsvári orsz. ereklye-muzeum kéri mindazokat, a kik jó indulattal, szeretettel és lelkesedéssel viseltetnek iránta, a kik szívből óhajtják azt, hogy ez az alkotásunk tárgyakban és a fenntartásra szükséges anyagi erőben a nemzethez méltóan gyarapíttassék, sziveskedjenek uj évi üdvözet megváltás czimén egy bizonyos összeggel járulni, vagy pedig uj évi ajándécul ereklyét küldeni. Pénzadományul 10 krtól kezdve bármily összeget hálával fogad és nyilvánosan nyugtáz „Aranykönyv“-ében az ereklye-muzeum. A pénz az előfizetési összeggel egy utalványon beküldhető. Lapunk szerkesztősége az uj évi üdvözet alap megkezdéséül 5 frtot tesz le, ez uton kívánva az ügy minden igaz barátjának, minden bajtársnak igaz szívből: *Boldog új évet.*

A gyűjtő-könyvecskék szives beküldésére kéretnek mind azok a tisztelt előfizelők, a kiknek részére a szept. 1. lappal könyvecskét küldött az ereklye muzeum. A könyvecskéket, bármily csekély összeg került is be, kérjük beküldeni még ez év folyamán, hogy előfizetőink nevéül a könyv szelvényeinek 5 frt árat leírassa az ereklye muzeum.

A verseczi honvédemlék. Nagy ünneppel leplezték le nov. 1-én azt a szép emléksobrot, melyet a versecziek emeltek ama hű fiaik számára, kik a szabadságharcban résztvettek és a kik a csatatéren elesetek. Fellobogózott utcákon át vonult s 6000 főnyi tömeg az Andrassy-sétátérre, a hol a szobor áll. Ott volt Nikolics Sándor főispán és Ürményi Bernát képviselő is. Az ünnepi beszédet Seemayer Károly dr. mondta magyar és német nyelven. A törvényhatóság nevében Seemayer János polgármester vette át a szobrot. mire Gerec Károly elszavalta Buday József ünnepi ódáját. Ezután zeneszó mellett kivonultak a római katolikus és a zsidó temetőbe az elesett honvédek sírjaihoz. Az öreg német honvédek sirtak a meghatottságtól a lélekemelő ünnepen, mely a legszebb rendben folyt le.

A szobor magas vaspiramison álló *Hungária*-alak, jobbában magasra tartott babér- és cserkoszoru. A talpazat alsó részén két honvédalak van magas reliefben. A piramis előlapján pedig ez a felírás olvasható:

Vértanu halált halt

Báró Hruby Gyula, huszárörnagy.

Csatakban elesetek:

Babits Antal,
Bauer Péter,
Berninger József,
Bruner János,
Cseschner Mátyás,
Gedeon János,
Glaser Antal,
Hannecker János,
Kölczér János,
Leonhardt Mátyás,
Pál György,
Stitzinger József,
Schmidt Kristoph,
Wagner Ignác,

Baumann Nándor,
Braun Péter,
Eisinger János,
Heim József,
Hett Mátyás,
Klar József,
Kölzer Péter,
Lang János,
Ostheimer József
Rencz Dániel,
Steininger József,
Schmidt Mátyás,
Wersching Péter,
Zéh János,

Hoffmann Vitális.

Készítette az 1892. évben *Riedl* Antal, Versecz.

Hazádnak rendületlenül légy hive ó magyar!

Ezután következnek az emlékszóbor alapítóinak és ama verseczi szabadsághősök nevei a kik részt vettek a szabadságharcban és élve tértek meg a csatákból. A fölírás végén pedig a *Szózat* e szavai állnak:

Itt élned halnod kell!

A diszes emlékszóbor mestere *R'edl* Antal verseczi művész.

Vakságból kigyógyított honvéd bajtárs. Fröhlich Vilmos volt honvéd-örmesternek lapunk szerencsés befolyásával, visszaadta a szeme világát. A dolog úgy történt, hogy a szegény örmester, a ki mint távirtda vonalór, nagy családot tart fenn, mindkét szemére megvakult. Az orvosi vélemény szerint azonban szeme világát visszanyerhette volna az esetben, ha a budapesti klinikán operálják. Folyamodott tehát a központhoz segélyért. Onnan azonban elutasították azon a czimen, hogy nem segélyezhető, mert nem vagyontalan, mert van egy kis penziója. A szegény ember szenvedte a vakságot, nyomorban sinlődő családja mellett, *tovább egy évnél*. Midőn lapunk megindult, beküldötték hozzánk összes eredeti okmányait, a melyek feltárták szívet facsaró sorsát, egy a központ eljárása ellen kifakadó közlemény kíséretében. Mi áttettük az okmányokat az nap Tisza László elnökhöz, kinek jó szívére apellálva, kértük a nyomban leendő segélyezést.

Felterjesztésünk folytán a központ azonnal küldött segélyt, a mi az elesüggedt bajtársak lelkébe Alsó-Kubiban új reményt, új lelkesedést öntött. A fővárosi klinikán ingyen gyógykezelést eszközöltek ki, a vármegye pedig kíséretül egy hajdut adott a világtalan mellé. Az operáció szerencsésen sikerült s 16 nap múlva a bajtárs szeme világát visszanyerve, kíséret nélkül térhetett vissza városába. E tárgyra vonatkozólag munkatársunk Bulla György járásbíró a következőket írja még:

„... Megjegyzem, hogy ez ember, míg egészen vak volt, senki sem hederített reá*, mint volt katona, *egy lövés* által szándékozott a haszontalan s terhes életnek véget vetni, és most, miután szeme világát visszanyerte, mint egy ujdón született gyermek örül az életének.

Ezen ügynél még különösen s ünnepélyesen föl kell említenem azt, hogy önök voltak azok, kik engem a segíteni akaró szándékomban nem csak tovább fölbuzdítottak, de erőssé, kitartóvá is tettek, mert a hozzám ez ügyben intézett első s nagyon becsült levelükből ki láttam, hogy még is *vannak még emberek*, honvéd bajtársak, a kik más szerencsétlen bajtársuk szenvedése iránt érdeklődnek.

Fogadják tehát a legmélyebb hála kifejezésének jeléül volt szerencsétlen, de most szeme világát visszanyert *Fröhlich József* örmesternek sajátkezű névalírást!

Minékünk igyekezetünkért, munkánkért szebb jutalmat senki sem tudna adni e levélnél, ez aláírásnál. Örömminkre szolgál az, hogy ebben oroszlán része van Tisza László elnöknek is, a központnak is. Azonban ennek az embernek első kérése és több más koldusbotra jutott szegény honvéd ridegen elutasított folyamodása arról

győz meg, hogy a központ *elolvasni sem győzi* a kérését, mert némelyik kérésre egészen más értelmű határozat van vezetve, mint a mit a kérés tárgyal. Ez azt bizonyítja, hogy a központi iroda szervezetlensége miatt még lapunk 161 oldalán említett *betűt* sem olvashatják el, nem hogy a nyomort lássák. Ez bennünket arra utal, hogy a honvéd segélyezési ügynek alapjában és egész ujonnan való szervezését újból is *sürgessük*. Ezt elő kell készíteni még a tavaszi honvéd-szóbor leleplezés előtt, most, a tél f lyamán. A honvéd-egyletek vonjanak körükbe ez érdekből lelkesedni tudó férfiakat a fiatalabb nemzedékekből is, tartsanak megelőzőleg közgyűléseket, figyelmüket terjeszszék ki mindazokra, a miket a 87. 88. 101. 161 lapokon elmondottunk, indítsanak akciót a sajtóban és igyekezzenek a koldusbotra jutott honvédek sorsát az ügyhöz, a melyet szolgáltak és a nemzethez méltóan, elviselhetővé tenni.

Felhívás adakozásra Irányi Dániel siremlékére. Irányi Dániel nincs többé! Eltemettette a képviselőház, a melynek pártkülönbség nélkül, osztatlanul elismert fénylő disze és ékessége vala. Gyászolja az egész magyar nemzet hű fiát, a ki örökre példányképe marad a szilárd jellemnek, a nemes szívnek, a magasra törő léleknek, az emberbaráti érzelmeknek s az alkuvást nem tűrő meggyőződésnek. Egyszerű ravatalát a koszoruk egész halmaza díszesítette — közöttük Kossuth Lajosé is — a melyeknek virágait az igaz tisztelet, a benső szeretet hálás könnyei óvták meg a hervadástól. Mi ezen szeretetnek és tiszteletnek a megdicsőült iránt, állandó és maradandó kifejezést akarunk adni siremlék alakjában. És ez a siremlék annál megfelelőbb lesz az ő egész életének, egész élete minden gondolatának, mentől több tisztelőjének filléreiből létesül az. Azért felhívunk, felkérünk minden igaz magyart, a ki Irányi Dánielt, az ő nemes elveit és eszméit érteni is ahhoz tudja, járuljon bármi csekély adományval is ehhez, hogy a jelesnek sírhelyét hozzá méltó emlék örökítse meg! A siremlékre szánt adományok ivre jegyezve, az országos központi takarékpénztárhoz Budapest, IV., Deák Ferencz utca 7. sz. küldendők. Bizalommal kérjük a gyűjtött összegnek a fent jelzett címre beküldését. Budapest, 1892. November hó Hazafias üdvözléttel az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt nevében Justh Gyula, biz. elnök. Hentaller Lajos, Horváth Ádám, Kállay Leopold, Pázmándy Dénes, biz. tagok.

Az aradi várban elítéltek névsorának füzete példányonként megrendelhető a kolozsvári orsz. ereklyemúzeum irodájától. Bajtársaink figyelmét felhívjuk ismerőseik között e füzet szives terjesztésére. Egy példány ára 20 kr. A füzetet e számhoz akartuk mellékelni, technikai okok azonban késleltették az összeállítást és így az ország minden részéből érkezett adatok nyomán kiegészített teljes névsor zöld borítékban, mint lapunk ez év folyamának függeléke, az ujévi számhoz lesz mellékelve. Megjegyezzük, hogy a névsort újabb táblázatokkal, érdekes szöveggel, mint olvasmányt is, mint történelmi adatokat tartalmazó munkát is nagyon értékesítette a mű összeállítója Sz. Bakk Endre plébános.

Lapunk tartalomjegyzéke Veress Endre munkatársunk összeállításában most készül és a jan. 1-én megjelenő számunkhoz fogjuk mellékelni.

Mutatvány szám ingyen és bérmentesen.

Magyarország

legolcsóbb és legdiszesebb képes hetilapja

KÉPES CSALÁDI LAPOK

1893-ik év január hó 1-én

TIZENÖTÖDIK ÉVFOLYAMÁBA LÉP

a magyar művelt, de különösen a magyar női művelt olvasó közönségnek legkedvesebb lapja.

A „Képes Családi Lapok“ a magyar szépirodalmi lapok között legjobban el van terjedve

A „Képes Családi Lapok“ most lépett a 15-ik évfolyamába, mi eléggé bizonyítja, mennyire megnyerte e lap a magyar művelt közönség tetszését.

A „Képes Családi Lapok“ szellemi részét, a magyar irodalom legelső írói nyújtják. A szerkesztőség dr. Murányi Ármán, dr. Tolnai Lajos és dr. Váradi Antal kezében van, a kik sem fáradásig, sem költiséget nem kímélnek, hogy a lap szelleme a művelt olvasók legmagassabb igényeit is kielégítse.

A „Képes Családi Lapok“ munkatársai sorában vannak a többi között; Jókai, Mikszáth, Dolnady, Temérdek, Laska, Tölgyesi, dr. Murányi Ernő, Csorba A., Pósa, Rudnyánszky, Beniczky Béja Lenke, Büttner Lina, Nagyváradai Mira, Kövér Irma, V. Vaál Karolina, Harmath Lujza, Hevesiné Sikor Margit, stb. stb. hírneves írónk és írónőink.

A „Képes Családi Lapok“ minden számában legkiválóbb művészek rajzai és képei után kitűnő illusztrációkat ad

A „Képes Családi Lapok“ minden számához legjobb írónktól egy regény teljes nyomtatott ívét kapják az olvasók díjtalanul s így egy év alatt 5-6 regény birtokába jutnak, melyekhez mindig díszes boríték is járul.

A „Képes Családi Lapok“ minden számában ügyesen összeállított sakrejtvények, apróságok és irodalmi ismertetéseket talál az olvasó; — s a lap előfizetőinek postájában a legszellemdeusabb társalgás folyik az előfizetők között, végül:

A „Képes Családi Lapok“ minden kéthétben külön divat mellékletet ad, a mely a női közönségnek minden más divat lapot teljesen nélkülözhetővé tesz. (1=3)

A „Képes Családi Lapok“ előfizetése egy évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1.50, a ki az egész évi előfizetési díjához 80 krt küld, 4 regényt, a ki félévi előfizetéséhez 40 krt küld, 2 regényt s a ki negyedévi előfizetéshez 20 krt küld, 1 regényt kap bérmentesen jutalmul.

Előfizetéseket az év bármely napjától elfogad és levelező lapon ohajtásra mutatvány számokat bárkinék díjtalanul küld:

A „Képes Családi Lapok“ kiadó hivatala
Budapest. Nagykorona-utca 25. sz.

Ártalmas anyagoktól teljesen ment

és

vegytisztá folyékony szénsavval

készült

SZIK (SZODA) VIZ

VALENTINI gyógyszerész

szik viz-gyárából,

Kolozsvárt, külmonostor-utca.

A szikviznek ezen legújabb gyártási módja az ipar terén a legfontosabb vívmányok egyikének tekinthető, minthogy **csakis ezen gyártási mód nyújt kellő biztosítékot** a n. é. fogyasztó közönségnek egy minden tekintetben kifogástalan, vegytiszta, minden idegen káros anyagtól ment szikvizet élvezhetni.

E kitűnő és legszénsavdusabb savanyuvíz a bort mindenkor csak javítja, az emésztést nagyban elősegíti, gyomor- és bélhurutoknál, undor, hányinger vagy hányás ellen, nemkülönbben lázas állapotoknál fellépő szomjúság csillapítására orvosilag rendeltetik.

Vegyileg megvizsgáltattat a helybeli kir. vegyisértleti állomásnál, nemkülönbben a helyi m. kir. tud. egyetem orvos-vegytani intézetben és mindkét helyen Szikvizem minden tekintetben kifogástalannak találtattat

6000 üveg áll a n. érd közönség rendelkezésére és kívánatra házhoz is szállíttatik.

Kapható minden helybeli gyógyszer-tárban, czukrászdában, kávéházban, vendéglőben, fűszer-, esemege- és borüzletekben.

6 9-10

HARANGÖNTŐDE.

Alapított 1770-ben.

ANDRÁSOF SZKY EFRAIM

(Az 1885-iki budapesti orsz. kiállításon jurytag)

Több kiállításon első díjat nyert.

Kolozsvárt, a bel- és külmagyar-utca sarkán, saját házában.

ERDÉLYI ELSŐ SZABADALMAZOTT

nagy és kis harangok, valamint mindenféle rézárak öntődéje, kutak, szivattyúk, tűzfecskendők, gőz- és vízvezetéki szerelvények **LEGNAGYOBB MŰHELYE.**

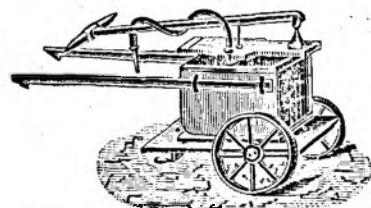
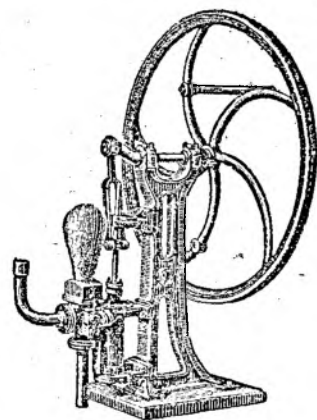
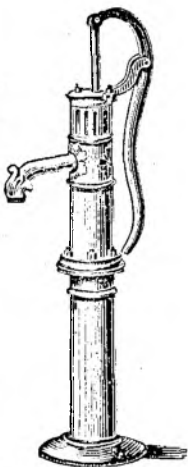
Ajánlja a főtiszt. papság, egyh. községek, azok gondnokai, valamint gyártulajdonosok figyelmébe a jelenkornak mindenekben megfelelően, legújabb berendezett, az erdélyi részekben legnagyobb harangöntődjét;

az általa feltalált s a birodalom mindkét felében kir. szabadalommal kitüntetett, a harangnak vaskoronávali felszerelését, melynek előnye, hogy a harang fogas ringón, ahoz alkalmazott ágyon minden kenőcs nélkül mozog, az ütője — mely réz s így a harang oldalát nem gödrözi — szij helyett szintén réz hongerre van alkalmazva, a harangozás az eddigi erőnek egy negyed részével eszközölhető és a legszebb hangadás eszközölhető elő.

Elvállalja mindenfajta harangöntését, úgy a legnagyobb méretű, mint a legkisebb csengetyűk zenészileg öszhangzó csoportjai felállítását, elhasznált, megrepedt harangok újraöntését, valamint régi harangok újbóli fölszerelését könnyebb járásmód szerint;

mindennemű utcazi, kerti kutak, tűzfecskendők készítését, valamint iskolai és vasuti csengetyűk és harangok öntésére is — gyors szolgálat és jutányos ár mellett — vállalkozik. Kisebb fajta harangok raktáron készen vannak. Gőz és vízvezetéki munkálatokat teljesít, szökőkutakat és villámhárítókat felállít.

Ugy vidéki, mint helybeli szakmájába vágó minden megrendeléseket gyorsan és pontosan, szolid és jutányos árak mellett teljesít. Árjegyzékeket és költségvetéseket ingyen és bérmentve küld.

26

8-

Kéretik kérdezősködéseknél és rendeléseknél az „1848-49. Tört. Lapokra“ hivatkozni.

NAGY SÁNDOR GYÓGYSZERTÁRA

a „Vörös kereszt“-hez

12 7—

Maros-Vásárhelyt, Szent-György-utca 4-ik szám.

Gyógyszerészeti különlegességek. Illatszerek. Pipere és gyöbyszappanok. Gyógyborok. Valódi tokai asszú, francia és magyar Cognac. Mindennemű ásványvizek raktára.

Legkitünőbb minőségű „China malaga“ és „China vas malaga bor“. Sebészeti segédeszközök, kötszerek stb.

Ajánlom már évek óta közkedveltségnek örvendő alábbi „Gyöngyvirág“ különlegességeimet:

„Gyöngyvirág“ hölgypor.

A jó arczpor általános szükséglet hölgyek számára. Tulajdonságai, hogy a bőrt természetes fehérségben, finom és sima színben tünteti fel, hogy májbaj, légés és fagy következtében származott foltokat elfed; annak elkészítésére a finomság legfőbb tökélyére kell hogy emelve legyen, hogy pusztá szemmel semmi nyomát ne lehessen az arczon észrevenni és hogy végül semmi ártalmas anyagot nem szabad tartalmaznia.

Minden tulajdonságok a „Gyöngyvirág“ hölgyporban megtalálhatók.

A „Gyöngyvirág“ hölgypor fehé- és rózsaszínben kapható.

Ára egy doboznak 40 kr.

„Gyöngyvirág“ szájvíz.

Ezen szájvíz mindennemű szájbajok ellen legjobb ó- és gyógyszer, különösen ajánlatik könnyen vérző fogínyal, a nyelven vagy a szájban előforduló pattanásoknál, nemkülönbön bármilyenemű fogfájásnál, Meggátítja a fogképződést, a száj ízét javítja és hűtőleg hat, a dobányzás, étel- és odvus vagy műfogak által előidézett kellemetlen szagot eltávolítja.

Egy evőkanálnyi szájvizet egy nagy pohár vízbe töltve, a száj többször jól kiöblítettik. Különösen ajánlatik este lefekvés előtti használata

Ára egy üvegnek 40 kr.

„Gyöngyvirág“ fogpor.

E gyógyszerű fogporok a fogak tisztítására való alkalmazása által nemcsak az anyira kellemetlen fogkő távolítatik el, hanem a fogak fehérsége, zománczatuk finomsága és tartóssága is mindinkább előmozdítatik. A fogak között maradt ételmaradékok rothadását fertőtleníti meggátolja. A szájüregben és nyelven támadni szokott apró pattanások képződését gátolja, illetve azok gyógyulását elősegíti.

Ára egy doboznak 40 kr. Egy kitünő minőségű fogkefe hozzá 40 kr.

„Gyöngyvirág“ arozkenőcs.

Ezen arczkenőcs szeplő, májfoltok, légés, apró pattanások és az arcz es orr vörössége ellen, mint a legjobb eredménnyel használható szer ajánlatik. Elégéses este lefekvés előtt egy borsónyi gyengen az arczra kenni és reggel „Gyöngyvirág szappan“ segélyével eső vagy főtt vízzel mosni.

Ára egy tégelynek 40 kr.

„Gyöngyvirág“ mozdóvíz.

Eppen olyan hatással bír, mint a „Gyöngyvirág arczkenőcs“, különösen ajánlható az ugynevezett fényes vagy zsíros arczbőrre, mo nyek, rövid hajúknál után, természetes színét visszaállítja.

Használati utasítás: Mosdóvízbe elégséges egy kávékanálnyit tölteni azzal az arczot megmosni vagy egy kis darab puha lenrongyra töltve, azzal az arcz gyengén bedörzsölnö.

Ára egy üvegnek 40 kr.

„Gyöngyvirág“ szappan.

Kitünő minőségű és kellemes illatu szappan, mely a fenti kenőcs és vízhez használva, azok hatását nagyban elősegíti.

Ára egy darabnak 40 kr. — 3 db egy csinos dobozban 1 frt.

„Gyöngyvirág“ illatszer.

Igen kellemes erdei gyöngyvirágból készült illatszer.

Ára egy kis üvegnek 40 kr, nagy üvegnek 1 frt 20 kr.

Ezeket kívül ajánlom még a következő készítményeim:

„Sósorszesz“ 40 és 80 kr.

Hajfestőszer, mely a hajnak természetes fényét és szép fekete színt rövid használat után helyreállítja. Ára egy üvegnek 40 kr.

Hatásos fogecyp, mely a fogfájást rövid idő alatt megszünteti. Ára egy kis üvegnek 20 kr.

Gillszta csokoládé, biztos hatásu. Egy szelet 10 kr.

Jegyzőtinta és keményítő, fehérnemű jegyzésére. Ára 40 krajczár.

Magyar bajuszkendőcs, 4 színben. 10, 15 és 20 kros dobozokban.

Tyükszentapasz, számtalan esetben jó eredménnyel használtatott. Ára 10 kr.

Plagiosippus peccótvíz, kitünő szer mindennemű peccót eltávolítására. Ára egy üvegnek 10, 20 és 50 kr.

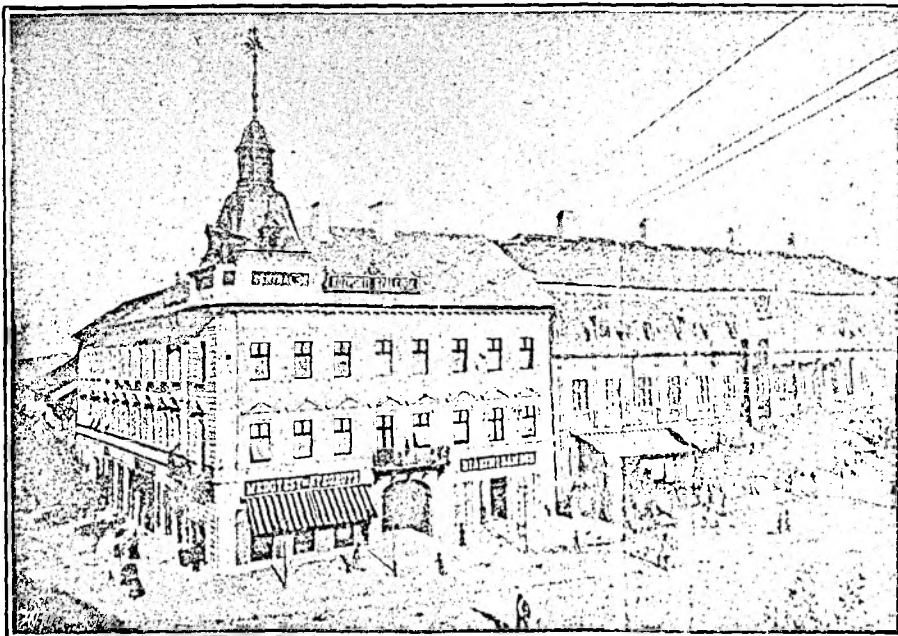
Dr. Tischler Gyula fogorvos elismert legjobb hatású szájvize és fogporának főraktára.

Nagy Sándor gyógyszerháza a „Vörös kereszt“-hez M.-Vásárhelyt, Sz.-György-utca 4 sz.

NAGY GÁBOR

Központi szállodája, étterme és kávéháza

KOLOZSVÁRT,

a Bánffy-palota mellett, a város központján, 36 utcára nyíló szoba a legmodernebb, egészen új berendezéssel, kilátással a főterre, a goth székesegyházra és három főutcára.

Telephon összeköttetés. Társas- és magánkocsi-közlekedés minden vonathoz.

Mérsékelt szobák-árak. Minden szobában áriegyzék Tisztaság és pontos szolgáltatásra kiváló gond van fordítva. Kávéház, nyári és téli ékező helyiségek. Nagy díszterem, mely bálok, társas ékezők, felolvasások és hangversenyek tartására alkalmas.

Utazóknak a legkényelmesebb lakás.

Kolozsvári 1848–49. Ország. Ereklye-Muzeum

I.

Az 1848–49. szabadságharcz

ARADI ELITÉLTJEINEK S FOGLYAINAK EMLÉKEZETE.

ÖSSZEÁLLITOTTA

SZENTKATOLNAI BAKK ENDRE

plebános, a Ferencz József rend lovagja, az 1848–49. „Történelmi Lapok“ munkatársa.

(Átdolgozott külön lenyomat az 1848–49. „Történelmi Lapok“ 1892. évi 21. számából.)

Ára 20 kr.

Az 1848–49. „Történelmi Lapok“ függeléke.

KOLOZSVÁR,

A „KÖZMŰVELŐDÉS“ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KÖNYVNYOMDÁJA

1892.

1010/

BCU City / Central University Library Clon

1010/

Az 1848-49. szabadságharcz aradi eliteltjeinek és foglyainak emlékezete.

Összeállította: szentkatolnai *Bakk Endre*.

Lelkes, nagy és honfiai szívet mélyen megható ünnepélyekkel ülte meg a nemzet Magyarország dicső re-generatora, az 1848-49-iki nagy események főfactora, az ország egykori kormányzója, *Kossuth Lajos* születése 90-ik évfordulójának örvendetes napját. A nemzet nagy férfira iránt, a jelen körülmények- s viszonyokhoz képest, tiszteletét, hódolatát s kegyeletét lehető legcordialisabban, legnagyobb mértékben fejezte ki.

Minden év *okt. 6-án* a magyar érzelmű, hazafias társadalom az igaz kegyelet meleg érzetével, részvételével áldoz ama *13 hős emlékének* is, kik önfeláldozással, szivőknek vérével, lelkőknek és karjaiknak hősiességével segítették *Kossuthot* nagy eszméi megtestesítésében, a nemzet szabadsága kivívásában, a haza alkotmánya megmentésében, de a kik bitófa vagy golyó általi dicsőtelen halált szenvedtek azért, mert vérükkel örök dicsőséget szerettek a csatamezőkön nemzetünknek!

A hogy *Görgey* lerakatta sergével a legyvert az orosz had előtt; a hogy komárom is október első napjaiban feladta magát; a hogy az egész országban a dicsőség napjaira nehéz sötétség s gyász borult; a hogy az ágyudörgés, kardcsörgés elnémult; a hogy néma csend uralkodott a vészes csatatereken, hol rövid idő előtt még patakokban folyt a vér; a hogy a szabadság harcossai mindenütt le voltak verve; a hogy ekkép befejezve lőn a magyar függetlenség harc nagyszerű drámája; elkezdődött a bosszu, kegyetlen zaklatás, *Temesvárt*, *Ó-Aradon*, *Pesten*, *Pozsonyban*, *Kassán*, *N.-Szebenben*, *Kolozsvárt*, *Deésen*, *Csik-Szeredában* felállított cs. kir. *rendkívüli hadi törvényszékek* könyörtelen működése s a hóhér munkája.

A magyar hősök s államférfiak közül, kiket a ráczok, oláhok s az irtó háboruk dühe ki nem írhatott az életből; kik ki nem menekültek az országból; azokat a rémes elfogatás, bebörtönzés mellett irgalmatlanul kezdte a zsarnokság bitófa és golyó általi halállal kipusztítani, jószágaitól megfosztani. Kibékítés helyett a bosszu működött az egész országban; teljhatalommal e tekintetben egy oly ember ruházatán föl *Haynau*ban, ki *Bresciában* elkövetett vérengzései miatt hirhadté vált.

Már a *temesvári* csata alkalmával elfogott magyar tisztek közül, a mint köztudomásu dolog, sokan fegyvertelen, minden törvényen kívül lövettek föbe, vagy akasz-

tattak föl. Ekkor akasztották fel az oly regényes élete élte, de hős honvéd-ezredes *Ormay* (cseh nevén *Auffenberg*) *Norbertet*. *Alurmann* őrnagy pedig az országúton mentében szekerevet együtt fogatván el, tüstént fel is akasztott. *Rubic* *Temesvárt* kétszer vitést ki a vesztőhelyre.

Polgári, kincstári és katona-tisztek előre titkon kiadott névsor szerint nappal, éjszaka, háznál, vagy a hol találtattak, meglepetve fogattak el és hurczoltattak börtönbe.

Az elfogatások- s börtönbe hurczoltatásokra, hogy rémitőbb legyen, kezdetben muszkák és kozákok használtattak fel. Az elszakasztott nő és jajgató gyermekek rimánkodásai, könnyei mit sem segíthettek!

A hadi törvényszékek kiméletlenül működtek!

Vádpontokat nem adtak elő, hanem a vádlottal beszélgették el a tényét. Ha a vádlott azt mondta, hogy a magyaroknál szolgált, tőlük fizetést huzott s hogy ő *Fel-sége* *okt. 3-iki* *manifestumát* hallotta, látta, olvasta, hogy a *debreczeni conventnek* 1849. ápr. 14-iki határozata után is, melyben a dynasztianak száműzetése és Magyar- s Erdélyországnak az ausztriai monarchiától elszakadása mondatott ki, a magyar seregnél egész a háboru végéig megmaradt, azonnal felségsértésen marasztaltatott el; vagy bitófa, vagy golyó általi halálra, vagy nehéz várfogságra vasban, vagy a nélkül, rendesen tisztirang elvesztése, vagyona elkoboztatása mellett elítéltetett. Nem gondolt senki arra, hogy a magyar nemzet, midőn alkotmányáért fegyvert fogott, akkor a XIX. század szabad eszméit is védelmezte!

Hogy minő volt a sorsuk az életben maradt foglyoknak is, lehet képzelni! Durva bánásmód, silány élelmezés, megaláztatás, börtön penészes falai közötti szenvedés, hol hiltvány padozaton, nyomorult ágyakban, kopasz földön, szecsává töredezett penészes szalmán egy rongyos pokrócczal, vagy saját még megmaradhatott köpenyegeikkel takarva, busan, többnyire a haza szomorú sorsa és baleseteikkel foglalatoskodva, elmélkedve, álomtalanul heverték napokon s éveken át; bánat- s keserőségekkel emésztődött, rövidült jobb sorsra méltóbb drága életök, melynek megszabadulásáért egész családok esengve- esengtek s könyörögtek!

A legtöbben az aradi várban voltak letartóztatva mindaddig, a mig sorsuk 1849 - 1851. szomorú években eldőlt.

Ezek névjegyzékét többen összeriták, — de az összehasonlításból a tűnik ki, hogy teljesen — és egyesek neve kihagyása nélkül — egy sincs összeállítva.

Adler Szeverin százados jegyzékében 420 egyén van felemlítve; nagy-ajtai *Cserey Ignác* ezredes naplójában 310; *Pávai Vajna Elek* h. főhadnagy és hadbíró jegyzékében: 473; az *Incze József* százados és hadbíró összeírásában 429; a *kolozsvári 1848—49. orsz. erekléymuzeumban* levő „Aradi hadi törvényszék által elítéltek névsora” című érdekes, dr. Török Imre kolozsvári orvos által adományozott *emléktáblán* levő jegyzés szerint 486; Zábori *Záborszky Imre* 15-ik z. a. őrnagy által összeállított névsorban katonatiszt és polg. hivatalnok 619; *Soupper Agoston* alezredes hagyatékában maradt és *Babics József* urad. jogigazgató által közölt egyik összeírás szerint 574, a másik szerint 561; — *Kiss Antal* által közölt jegyzék szerint 458.

En ezen igen érdekes jegyzetek és több történelmi munkák nyomán 669 egyént találtam, kik 1849—1851. közt az aradi várban a magyar szent ügy védelméért fogva voltak. A honnan némelyek vérpadra hurczoltattak; Olmütz, Komárom s több más helyekre vitettek át várfogságra; némelyek pedig szabadon bocsáttattak, fölmentettek.

A fenn jelzett névsorokba foglaltak legnagyobb része Világosnál és Zsibónál tette le a fegyvert. Ez utóbbiak nagyobb része, mint *Pávai Vajna Elek* megjegyzi, előbb az aradi „*Aranykereszt*” vendéglő összelődözött falai közé volt szállásolva, hol négy napig a faltörmelékeken háltak, míg szept. 7-én a várba, többnyire a 11. számú kaszamatába vitettek.

Ott érte őket az október hatodika, a borzasztó nap, mikor a 13 hős tábornok kivégeztetett, vértanui halált szenvedett!

E borzasztó eset mélyen meghatotta, lesújtotta szegény foglyainkat úgy, hogy számosan betegek lettek; *Lenkey* tábornok és *Kopornay* ezrededes pedig a fájdalomtól gyötörtetve eszöket vesztették, megőrültek.

„E bánatban, mint *Pávai Vajna Elek* megjegyzi, némi elégtételül szolgált az, hogy *Hoviger* várparancsnok, ki a kivégeztetésre kirendelt csapatokat vezényelte, okt. 13-án d u. 2—3 óra között, kétemeletes lakásával együtt, a levegőbe röpült, pinczéjébe helyezett lőpor-robbanás következtében”.

Az okt. 6-iki borvasztó eset és véres katastropha után, az aradi foglyok közül egyiknek elítéltetése a másikat követte. Okt. 16-án 15 ítéltetett koról általi halálra, mi vason kiállandó 18 évi várfogságra szelídített kegyelem útján. Okt. 17-én 14 ítéltetett el részint golyó általi halálra, részint várfogságra, 25-én *Kazinczy Lajos* főbelövetett. Így folyt ez Aradon váltakozva 1850. ápril

végéig, a míg megrettent a vérszomjuhozó kormány az ártatlan vértől, meg a művelt Európa ítéletétől!

Foglyaink borzasztóan szenvedtek, lakoltak, de ők a vitézség babérkoszorujához fűzték a megpróbáltatás kemény pillanataiban a kitartás és remény zöldjét. Szenvedesökkel bezárult egy korszak s vele kezdődött egy új aera, melyben a magyar: fáradtsággal, szorgalommal, nagyratöréssel dicső jövőt teremt magának!

Magyarország a szabadság hazája! Magyarország a szabadság vértanuinak, confessorainak ezreivel meg ezreivel dicsedhetik!

A magyar nemzet szabadságának nagy apostola: Kossuth is folyó évi szept. 19-én a függetlenségi és negyvennyolczas párt küldöttei üdvözetére adott válaszában e nevezetes szavakat mondotta: „*A jövőnek a múltban van a csirája. Ezért meg ne szűnjenek tisztelni a mártírok emlékét. Azok adtak nevet a földnek, a melybe a függetlenség eszméi el vannak hintve.*”

Ezen magas indokból kiindulva iktatjuk be mi is e lepokba a nemzetnek Aradon martyrságot és confessor-ságot szenvedett jeleseinek névjegyzékét a tisztelet és kegyelet koszorujától övedzve!

„*Érdekes, tanulságos névsor ez,* mint a *Cserey* naplóját ismertető igen szépen kifejezi, *minden időre.* A honvédtisztek közül egyrészt az osztrák szolgálatából jött át; nevöket az osztrák armadia hivatalos stílusában irták le; egy része eredeti német, más olasz, lengyel, rác, görög, de azért valamennyien egy szívvel-lélekkel küzdöttek, majd szenvedtek a szent eszméért: a magyar szabadságért!”

Nevöket e lapok hasábjain megörökítjük, megőriz-zük, „*hogy minden időre lelkesítő példa legyen a legkésőbb nemzedékre is az, hogy a leymagasztosabb eszme, melyért a katona úgy, mint a polgár szívből lelkesedhetik, s miért küzdeni tartozik, mindenkor a szabadság leszen!*”

A névsor összeállítására vonatkozólag nem mellőzhetem felemlíteni, hogy a név helyes kiírását s a rangot véve, leginkább *Cserey* naplóját, *Zaborszky* és *Soupper* jegyzékét használtam, az ítélet kimondási időt *Incze József* és *Kiss Antal* iratából jegyeztem ki. A hol valamely név tiszta leírása tekintetében kétségben voltam, ott odaírtam mind a két módon irva talált nevet. Rovatos bejegyzést használtam a könnyebb betekintést s használatot véve; de azért is, hogy alkalmat nyujtsak aradi fog-ságot szenvedett s most is élő egyes jeleseinknek arra, hogy a hol hézag, vagy téves leírás van, ott a rectificatiót megtehessek.

A mint, a névsorból örömmel kivehetni, a névma-gyarosítás szabadságharcunk idejében igen szép és nagy mennyiségben történt!

I Az Aradon elítélt várfogságot, nemzeti martyrságot, vagy confessor-ságot szenvedők a következők:

E l i t é l t e k

Sorszám	neve	kora	vallása	magyarországi, erdélyi, külföldi	születési helye	rangja		eliteltetésének ideje	Közlőát. halálra íteltetett	Golyóát. halálra íteltetett	A haláltól várhatóvá váló kegyelem. A várf. évek száma	Várfogságra íteltetett. A várf. évek száma	Vasban	Vasgyon. hivatal. és érdemjelek. től megfosztásra íteltetett	Besoroztatott	Kézi állásán. tiszttségébe visszahelyeztetett.	Szabadon bocsátott	Várf. évek alább szállított.	Aradon kívül még fogságban volt	Megkegyelmezést (Amnestiát) kapott	
						a szabad-ágharcz előtt	szabadságharcz alatt														
1	Ábrahám Károly	50	luth.	m.	Starnio	őrnagy 10. h. e.	H. ü. miniszteriumnál ezr.	1849. nov. 11.				10	1						Olm.	1851. 28/2	
2	Ádám Ferencz	24	—	m.	Csabrondek	alh. 2. gy. e.	10-ik h. zászl. par. őrnagy	50. márcz. 14.	1	10		1	1					8		1852. 17/6	
3	Albrich Károly	39	luth.	e.	Brassó	főhadn. 34. gy. e.	34-ik szerez. alezredes	50. febr. 5	1	16		1	1						Kön.	—	
4	Alföldy Antal	—	—	m.	—	—	1-ső huszárezr. őrnagy	—			3								—	—	
5	Alsó Sándor	36	—	e.	N. Pestyén	főh. 2. oláhezr.	térparancsnok, őrnagy	50. febr. 5.				12							—	1852. 17/6	
6	Altmann János	—	—	m.	—	őrmester	4. h. e. százados	—											—	—	
7	Aman Ferencz	53	—	k.	Württemberg	főh. 2. garn. z. a.	21. h. z. őrnagy	50. márcz. 4.	1	16		1	1						—	1852. 24/7	
8	Br. Amsberg György	75	—	k.	Hannover	hadn. 8. h. e.	8. h. e. őrnagy	50. márcz. 14	1	16		1	1						Kufs.	—	
9	Andorfy Károly	—	—	m.	—	tábori élelmező	1. h. főgondnok, őrnagy	—					1						—	—	
10	Rétyi Antos János	30	ref.	e.	Réty	hadn. 2. sz. gy. e.	1. hadt. vezérkarnál alezr.	50. febr. 5.				6							—	1851. 28/2	
11	Ásbóth Adolf	45	—	m.	Sór	ménas k. ny. d. százados	Lugosi n. ő. őrnagy	50. márcz. 20.				6							—	1850. máj.	
12	Ásbóth Ede	32	—	m.	Eperjes	b. depar. hadn.	24. h. z. százados Bemnél	50. márcz. 4.				8							—	—	
13	Ásbóth Lajos	46	luth.	m.	Keszthely	vas. 3. lov. ny. d. száz.	ezredes, 1 hadt. parancsnok	49. nov. 11.	1	18		1	1						Jos.	—	
14	Aszleithner Adolf (Szilárd)	36	—	k.	Lemberg	8. h. e. főhadn.	18. h. e. őrnagy	50. márcz. 14.	1	10		1	1						—	1852. 17/6	
15	† Auffenberg v. Ormay Norb.	36	—	k.	Csehország	hadn. 31. gy. e.	3. vadász e. ezr., par.	49. aug. 22.	1	—		5							—	végreh. régtén kiv.	
16	Augustich (v. Erdőfy) Fer.	28	—	m.	Arad	hadn. 34. gy. e.	38 h. z. őrnagy	50. febr. 5.											—	1851. 23/7	
17	† Aulich Lajos	54	r. kath.	m.	Pozsony	alezr. 2. gy. e.	5. h. tábornok, hadügymin.	49. okt. 5.	1	—			1						—	végreh. okt. 6.	
18	Bácskady Miklós	37	—	m.	—	hadn. m. kir. testőr	22. h. z. százados	50. márcz. 4.	1	8		1	1						—	1852. 17/6	
19	Balázsházy Mihály	26	—	m.	Ujhely	17. hat. e. ny. hadn.	94-ik z. a. őrnagy	49. decz. 20.	1	16		1	1						—	1850. 18/6	
20	Balázs Márton	44	—	m.	Arad	százados 60. gy. e.	szegedi n. ő. őrnagy	50. márcz. 14.				12							—	1851. 28/2	
21	Baldauf József	37	—	m.	Segesvár	ny. d. főhadn. 60. gy. e.	főhadnagy, kórházpar.	50. márcz. 14.				10							—	1851. 28/2	
22	Balogh Ádám	33	—	m.	Buzitha	30. gy. e. főhadn.	34. gy. e. százados	50. márcz. 14.				6							—	1851. 28/2	
23	Bárany Mihály	—	—	m.	Nagyvárad	ny. d. főhadn. 2 gy. e.	58. h. z. százados	49. nov. 24.				12	1	1					Olm.	1852. 17/6	
24	Bárany Sándor	31	—	m.	Debreczen	52. gy. e. főhadn.	térpar. őrnagy	50. márcz. 14.	1	10		1	1						Arad	—	
25	Barcza Boldizsár	38	—	m.	M. Genss	2. h. e. ny. d. főhadn.	8. h. z. őrnagy	49. decz. 20.	1	16		1	1						Mun.	1852. 17/6	
26	Barczay János	36	—	m.	—	4. h. z. százados	4. h. z. ezredes	50. márcz. 20.					1						—	—	
27	Barczay Miklós	24	—	m.	Barcsa	4. h. z. hadn.	Koburg-husár százados	50. febr. 15.	1	14		1	1						—	1851. 28/2	
28	Baricz István	39	r. kath.	e.	Oláhfalú	1. sz. gy. e. hadn.	84. h. z. százados	50. febr. 15.				15	1	1					9	Ther.	1851. 28/2
29	Bartha András	33	—	m.	Tapfon	19. gy. e. hadn.	19 h. z. őrnagy	50. febr. 15.	1	12			1							Kom.	1852. 16/2
30	Bauer János	—	—	m.	—	—	—	—											—	—	
31	Bauer Lajos	35	—	e.	Nagy-Enyed	főhadn. 51. gy. e.	őrn., Görgeynél főintend.	—											Ther.	—	
32	Bayer József (Némedy)	30	r. kath.	m.	Pest	ny. hadu. 11. gy. e.	őrnagy, Bem hadsegéde	50. márcz. 14.				10	1						—	—	
33	Beke Gyula	20	—	m.	Sz.-Király	2. gy. e. hadn.	ezredes, Görgey tábornk. főn.	49. nov. 16.	1	18		1	1						—	1850. 19/6	
34	Békely József	46	—	m.	P.-Sz.-György	9. h. e. hadn.	2. gy. e. százados, utászok.	50. márcz. 8.	1	12		1	1						—	1852. 17/6	
35	Békényi Nándor	23	—	m.	Miskolcz	9. h. e. őrnagy	pótlékozó ezredes	50. márcz. 4.				10							—	1851. 18/2	
36	Beniczky Lajos	36	—	m.	Micsinye	10. h. e. ny. hadn.	10. huszár ezr. százados	49. decz. 20.				16							—	1850. 18/6	
37	Benkő Rezső	25	ref.	e.	Kézdi-Vásárhely	kormánybiztos	ezredes, mozgócsapat par.	50. márcz. 14.	1	20		1	1						Kom.	1857. decz.	
38	Beóthy György	46	—	m.	Hentzidorf	12. gy. e. hadn.	őrnagy tábornkarnál	50. febr. 5.	1	16		1	1						—	—	
39	Bereghy Ádám	29	—	m.	Salzburg	63. gy. e. hadn.	alezredes, 26-ik z. a. par.	49. decz. 20.	1	16		1	1						—	1850. 19/6	
40	Beretvás Péter	24	—	m.	N.-Kőr	9. h. e. hadn.	9-ik huszárezr. százados	50. márcz. 14.	1	6		1	1						—	1851. 28/2	
41	Bergmann Ede-Károly	—	—	m.	—	50. gy. e. ny. hadn.	13-ik huszárezr. százados	50. márcz. 14.				3							—	—	
42	Bergmann József	—	—	m.	—	—	százados	—											—	—	
43	Bernáth Károly	—	—	e.	—	52. gy. e. százados	ezr., aradi alvárpáncsnok	—					1						—	† 1849. okt.	
44	Egyházas Berzsényi Lénárd	44	luth.	m.	Nemes-Magos	9. h. e. százados	Koburg-husár ezredes	49. okt. 17.	1	18		1	1						Olm.	—	
45	Berzsek v. Borszeg József	—	—	m.	—	8. h. e. százados	Miklós-husár ezredes	50. márcz. 14.	1	10			1						—	1852. 17/6	
46	Gr. Bethlen Gergely	—	ref.	e.	—	—	Mátyás-husár ezredes	—											—	—	

Rövidítések: n. ő. = nemzetőr; h. e. = huszárezred; h. z. = honvéd-zászlóalj; gy. e. = gyalog-ezred; sz. gy. e. = székely gyalog-ezred; sz. h. e. = székely huszár-ezred; vas. e. = vasas lovas-ezred; chev. legers. = chevauxlegers; drag. e. = dragonyos-ezred; határőr e. = határőr-ezred; szek. cs. = szekerescsapat; ny. = nyugoltatott (quietált); ny. d. = nyugdíjazott; cz. ny. = czimmal nyugalmaztatott; Jos. = Josephstád; ZÁ. = Zára; Olm. = Olmütz; Kön. = Königsgrätz; Kuf. = Kufstein; Kom. = Komárom; Mun. = Munkács; Ther. = Theresienstád; Ar. = Arad; m. = magyar; e. = erdélyi; k. = külföldi.

E l i t é l t e k

Sorszám

Sorszám	neve	kora	vallása	magyarországi, elődei, külföldi	születési helye	rangja		elíteltetésének ideje	Kötéláll. halálra íteltetett Golyóáll. halálra íteltetett										Aradon kívül még fogságban volt	Megkegyelmezést (Amnestiát) kapott
						a szabadságharcz előtt	a szabadságharcz alatt		A halálra íteltetett várfoarságra kegyelm. A várf. évek száma	Várfoarságra íteltetett. A várf. évek száma	Vasban	Várvon, hivatal és érdemelek. től megfosztására íteltetett	Besoroztatott	Régi állásába, tisztségébe visszahelyeztetett	Szabadon bocsátott	Várf. évek alább szállított.				
47	Bethlen János	48	ref.	e	Kolozsvár	53. grán. ny. hadn.	őrnagy, térparancsnok	49. decz. 20	12	1								1850. 13/8		
48	Gr. Bethlen Miklós	30	ref.	e.	Gáldtő	nád h. hadn.	15. h. e. őrnagy		10											
49	Bezerédy Lajos			m.	Győr	6. vasas ezr. főh.	alezr. vezérkarnál, nemzetőr	49. nov. 29	1	16	1	1					Mun.	52. jun.		
50	Billich Tádé	35		m.	Temesvár	34. gy. e. hadn.	34. gy. e. százados	50. jan. 18.			3									
51	Birsy, v. Bórsi József	33		m.	Eszterház	60. gy. e. hadn.	33. gy. e. őrnagy	50. feb. 5.	1	16	1	1								
52	Blaschke, Frigyes	31		k.	Laibach	60. gy. e. hadn.	Wassa ezr. százados	50. márcz. 14.	1	4		1						51. 28/2		
53	Bobics János			m.		14. gy. e. százados	ezredes 3-ik hadtestnél					1								
54	Bogdánovics Hubert			m.		2. h. e. százados	2. h. e. őrn. Kiss alb. sgje				5		1							
55	Bogdánovics Willebald	39		m.	Szeben	2. h. e. százados	alezredes és követ	50. márcz. 4			7				1	5		amn. nyert		
56	Bogner Nándor	39	luth.	k.		3. vasas ezr. hadn.	százados, pótlóvász	50. márcz. 14			5							50. 14/3		
57	Bohuhn			k.			ezredes	49. decz. 5.												
58	Bölcs Sándor	34		m.	Paksa	11. h. e. főhadn.	százados, székely huszár	50. febr. 15.	1	12		1						52. 17/8		
59	Bömes Ede		luth.	k.		1. drag. e. ny. d. hadn.	13. h. z. század. tábornkarnál				12	1	1			10	Olm.			
60	Bors Károly	30	r. kath.	e.	Csik-Csatószeg	11. h. e. hadn.	11-ik huszárezr. százados	50. márcz. 14.				1		1						
61	Borsitzky László	27		m.		2. gy. e. hadn.	grán. z. a. százados	50. márcz. 8.			15							52. 17/8		
62	Brandl Károly	23		m.	Bécs	2. h. ezr. hadn.	József-huszár százados	50. febr. 15			5		1	1						
63	Burián Imre (János)			m.	Budapest		Dembinszkyél őrnagy						1		1					
64	Butz Károly	25		m.	Pozsony	39. gy. e. hadn.	utász százados	50. márcz. 14	1		12		1			10		52. 17/8		
65	Bydeskuty Ernő			m.		62. gy. e. hadapród	szekerészcs. őrnagy						1		1					
66	Calzada Alfonz	28		m.	Bécs	34. gy. e. hadn.	utász őrnagy	50. febr. 5.			15		1			12				
67	Br. Clauer Antal	25		m.	Pest	2. gy. e. hadn.	36. h. z. százados	50. márcz. 8	1	12	1	1					Olm.	52. 17/8		
68	Cementis Gábor	29		m.	Bilis	62. gy. e. főhadn.	Gál mellett őrnagy	50. márcz. 14.			15	1	1							
69	Csanády Mihály	45		m.	Békés	9. h. e. százados	9. h. e. százados	50. márcz. 14						1						
70	Csapó Vilmos	52		m.		ny. hadn.	ezr. a Tolnay nemzetőrkn.	50. márcz. 14	1	10		1	1					50. 18/8		
71	Csepreghy János			m.		ny. hadn.	szekerész százados													
72	Csercsányi Antal			m.																
73	Csepny János			m.																
74	Nagyajtai Csereny Ignác	46	ref.	e.	Kardacsi	33. gy. e. százados	24. h. z. őrnagy													
75	Csernovics György	31		m.	Arad	9. h. e. főhadnagy	VI. VII hadn. főpar., ezr.	1849. nov. 16	1	7							Olm.	52. 17/8		
76	Csippik, v. Csippey János	37		m.	Eszék	39. gy. e. hadn.	Sándor-huszár őrnagy	50. márc. 14.			10	1				6	Jos	51. 28/3		
77	Csunkó Antal	35	r. kath.	m.	Gyula	4. h. e. főhadn.	53. h. z. őrnagy	50. márc. 14	1	16		1	1							
78	Csutak Kálmán	29	r. kath.	m.	K-Impérfalva	61. gy. e. hadn.	Sándor-huszár százados	50. feb. 15.	1	12		1	1					† 51. Aradon		
79	Czappán József	31		m.		39. gy. e. főhadn.	27. h. e. ez. mozgó parancs	50. márcz. 14.	1	16		1	1				Olm.			
80	Czappán Mihály	28		m.	Tonchim	39. gy. e. hadnagy	őrnagy dom Miguel-ezrednél	50. márc. 14.			16		1	1				52. 17/1		
81	Czalkonszky N.		r. kath.	m.			százados dom Mig.-ezrednél	50. márc. 14.			12		1					52. 17/8		
82	Czillich Ede	36		m.	Buda		százados				2									
83	Czintula Antal			m.		60. gy. e. százados	hadoszt. par. ezredes	49. nov. 16.	1	18		1	1				Olm.			
84	Dallos Elek Sándor	29	r. kath.	m.	Arad	11. h. e. ny. d. százados	alezredes, bácsi nemzetőr	49. nov. 24.	1	16		1	1				Olm.	52. 17/8		
85	† Damjanich János*)	45	r. kath.	m.	Stása	61. gy. e. főhadnagy	13 h. e. őrnagy	50. márc. 14.	1	16		1	1							
86	Damaszkin György	34		m.	Temesvár	61. gy. e. százados	tábornok, aradi várparancs.	49. okt. 5.	1				1					végreh. okt. 6		
87	Damaszkin István			m.		53. gy. e. ny. főkadn.	had. par. alezredes	50. feb. 15.	1	12		1	1					50. 18/8		
88	Dánfy Lipót			m.			őrnagy 12-ik huszárezr.							1						
89	Dan elovich Sándor	35		m.			49. h. z. százados													
90	Ded nszky Antal			m.	Ujvidék	hadnagy	49. h. z. százados	50. márc. 4			3		1							
91	Dérta Kálmán	42	r. kath.	m.	Totés	ny. d. százados	n. ő. őrnagy	50. márcz. 14.			5			1						
92	† Desseuffy Arisztid	47	r. kath.	m.	Csákány	1. h. e. ny. d. százados	alezredes nemzetőrknél	50. feb. 15.	1	12		1	1							
93	Dessewffy Lajos	23	r. kath.	m.	Tarkó	ny. százados 5. h. e.	2. h. p. lovassági tábornok	49. okt. 5.	1				1					végreh. okt. 6		
94	Dessewffy Vincze		r. kath.	m.		3. h. e. főhadn.	őrnagy a 3 ik huszárezr.	50. jan. 16	1	16		1	1				Mun.	52. 17/8		
95	Deutsch Antal			m.		37. gy. e. hadapród	őrnagy honv. zslajnál						1		1					
96	Dippold Antal	35	r. kath.	m.	Veszprém		tábornkarnál őrnagy													
97	Dietl Antal (Tittl)	23		k.	Pétervárad	7. chev. leg. főhadnagy	ezredes, osztálynok	49. okt. 25	1	18		1	1				Olm.			
						60. gy. e. hadnagy	60. gy. e. százados	50. márc. 20	1	10		1	1						52. 17/8	

*) Kivégzés előtt hagyta el a görög keleti vallást, hogy ne az orosz vallásán haljon meg!

E l i t é l t e k

Sorszám	neve	kora	vallása	magyarországi erdej, külföldi	születési helye	rangja		elíteltetésének ideje	Kötélát. halálra ítéltetett	Golyóált. halálra ítéltetett	A halálhírtet varfogásra kegyelm. A vár. évet száma	Vár. szakra ítélt előtt. A vár. évet száma	Vasban	Vasban, hivatal és érdemelektől megfosztására ítéltetett	Besoroztatott	Képi díszítés, tiszttségbe visszahelyeztetés	Szabadon bocsátatott	Vár. évek alább szállítat.	Aradon kívül még fogságban volt	Megkegyelmezést (Amnestiát) kapott
						a szabadságharcz előtt	a szabadságharcz alatt													
98	Dietrich László	—	r. kath.	m.	—	19. gy. e ny. d. főhadn.	14. h. z. százados	49. nov. 24.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	12	Olm.	—
99	Doboi Dobay Ágoston	35	r. kath.	m.	Dobó	32. gy. e. hadnagy	alezredes, 36-ik h. z. par.	50. feb. 5.	—	—	10	—	1	—	—	—	—	6	—	51. 28/2
100	Doboi Dobay József	29	r. kath.	m.	Eibersdorf	2. sz. gy. e. főhadn.	oszt. p. ezredes 31 h. z.	49. nov. 24.	1	—	7	—	—	—	—	—	—	—	Olm.	52. 17/6
101	Dobieczy Ferencz	29	r. kath.	k.	Galiczia	ny hadnagy	század. a Görgey tábornk-nál	50. feb. 15.	—	—	12	1	1	—	—	—	—	—	—	50. 19/6
102	Dobruczky Győző	24	r. kath.	k.	Galiczia	34. gy. e. hadnagy	42-ik z. alji százados	50. feb. 5.	—	—	10	—	1	—	—	—	—	—	Ther.	52. 17/6
103	Döry István	23	—	m.	Dörög	6 h. e. hadnagy	6 h. e. százados	50 márc. 4.	—	—	15	—	1	—	—	—	1	4	—	50. 4/3
104	Dozlern Emil (v. Toszlern)	28	—	m.	Buda	m. k. testőr hadnagy	tábornkarnál százados	50. jan. 16.	1	—	12	—	1	1	—	—	—	6	Olm.	52. 17/6
105	Driquet Péter	39	—	k.	Prága	ny. hadn. 23. gy. e.	1-ső hadt. alezredes osztp.	49. dec. 20.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	50. 19/6
106	Drischka Konstan.	41	—	m.	Gyöngyös	ny. hadn. 6. h. e.	őrnagy főhadkarnál	50. feb. 15.	—	1	12	—	1	1	—	—	—	—	—	50. máj.
107	Duffoud, Ferencz	—	—	k.	—	2. h. e. hadn.	Hannover-husár százados	50. jan. 15.	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	Mun.	51. 28/2
108	Edényi, v. Reindl Lipót	23	—	e.	Hidegviz	31. gy. e. hadnagy	Klapka és Dessewffy-tk. sz.	50. feb. 15.	—	—	12	1	1	—	—	—	—	—	—	—
109	Egerváry, v. Mausburger J.	42	—	m.	—	34. gy. e. főhadnagy	őrnagy, koroda-parancsnok	50. feb. 5.	—	—	12	—	1	—	—	—	8	Kön.	51. feb. 28	
110	Egyedy Ignác	29	r. kath.	e.	Szered	2. h. e. főhadnagy	2. h. z. őrnagy	50. márc. 14.	—	—	3	—	—	—	—	1	—	—	—	—
111	Endes József	39	—	e.	Cs.-Sz.-Simon	1. sz. h. e. főhadn.	őrnagy székely 1-ső ezr.	50. feb. 5.	—	—	15	1	1	—	—	—	12	Ther.	52. 17/6	
112	Eperjesy Antal	59	r. kath.	e.	Szászváros	51. gy. e. főhadn.	1-ső hon. m. vadászvez. őrn.	49. decz. 20.	—	—	16	1	1	—	—	—	10	—	—	50. 19/6
113	Gr. Eszterházy Miguel	24	—	e.	Kolozsvár	4. h. e. hadnagy	Sándor-husár százados	50. feb. 15.	—	—	10	—	1	—	—	—	4	—	—	51. 28/2
114	Fábiáni József	—	—	m.	—	—	százados	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
115	Farkas Ádám	45	—	e.	Gyulafehérvár	2. gy. e. hadnagy	133. h. z. százados	49. decz. 20.	—	—	12	—	1	—	—	—	10	—	—	50. 8/6
116	Farkas Károly	38	—	m.	Pozsony	1. drag. e. százados	12. h. e. ezredes	50. márc. 4.	—	1	8	—	1	—	—	—	—	—	—	amn. kap.
117	Farkasny Mihály	46	—	m.	Kassa	ny. d főhad. 7. h. e.	százados szállítóház par.	50. feb. 15.	—	—	10	—	1	—	—	—	1	—	—	+ birtelen
118	Fedrigoni Kamilló	42	—	k.	Alsó-Ausztria	39. gy. e. százados	őrnagy dom Miguel ezrednél	50 márc. 20.	—	—	15	—	1	—	—	—	10	—	—	52. 17/6
119	Fejér János	41	—	e.	Egerbegy	11 h. e. százados	-zékei-husár százados	50. jan. 18.	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	50. 11/6
120	Fejér özsef	36	—	e.	Egerbegy	11. h. e. főhadnagy	Székely-husár kapitány	50. márc. 14.	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	—	50. 14/3
121	Fekets (v. Fekete) János	42	—	m.	Kis-Mária	9. h. e. hadnagy	alezredes 18 husz. ezr.	50. márc. 14.	—	1	12	—	1	—	—	—	—	—	—	—
122	Feldhoffer Ferencz	38	—	m.	—	48. gy. e. hadnagy	százados 133. h. z.	50 márc. 14.	—	—	15	—	1	—	—	—	—	—	Ther.	52. 17/6
123	Felényi Károly	—	r. kath.	m.	—	—	százados	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
124	Ferenczy Albert	47	r. kath.	m.	Kecskemét	7. vas ezr. százados	ezredes a h. ü. miniszt.-nél	49. nov. 11.	—	—	6	1	—	—	—	—	—	—	—	51. 28/2
125	Gr Festetics Ernő	49	—	m.	—	ny. főhadnagy 3. drag. e.	14. h. e. nemzetőr őrnagy	49 decz. 20.	—	—	16	1	1	—	—	—	10	Olm.	51. 28/2	
126	Fischer András	—	—	m.	—	—	őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
127	Fischer Antal	—	—	e.	B.-Hunyad	4. h. e. főhadnagy	4-ik husz. ezr. főszázados	50. feb. 15.	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	50. 9/3
128	Fischer Antal	47	—	m.	Kassa	37. gy. e. százados.	Sánd-gy alezr. szegedi vp.	50. márc. 8.	—	—	10	—	1	—	—	—	5	—	—	—
129	Fischer József	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
130	Fischer Vincze	—	—	m.	—	2. h. e. hadnagy	Hannover százados	50 márcz. 20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
131	Fodor Imre	—	—	m.	—	—	3. h. z. száz. és vészbiró	—	1	—	15	—	1	—	—	—	—	—	—	—
132	Fodor Károly	—	—	m.	—	14 h. e. hadnagy	73. h. z. százados	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—
133	Földváry András	33	—	m.	Szutz	3. h. e. százados	3. h. e. őrnagy	50. márc. 4.	—	—	15	—	1	—	—	—	1	5	—	—
134	Szentmiklósi Földváry K.	42	r. kath.	k.	Szentmiklós	ny. főhadnagy 61. gy. e.	osztályparancsnok, ezredes	49. nov. 11.	1	—	18	—	1	1	—	—	—	—	Olm.	50. 13/6
135	Földváry Mihály	23	—	m.	Tancs	m. kir. testőr hadn.	század s, 22-ik z. a. paran.	49. decz. 14.	1	—	12	—	1	—	—	—	—	6	Mun.	52. 17/6
136	Földváry Miklós	42	—	e.	Gálfalva	2 h. e. hadnagy	m. h. 15. husz. ezr. százados	50. márc. 14.	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—	—	—
137	Forget v. Forgács Henrik	31	—	k.	Galiczia	63. gy. e. százados	alezredes a déli hadt. szt.-nál	49. decz. 20	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	50. 17/6
138	Fornszek Sándor	—	—	m.	—	1. h. e. főhadnagy	Császár-husár őrnagy	49. nov. 29	—	1	16	—	1	—	—	—	—	—	Mun.	—
139	Angyalosi Forró Elek	36	ref.	e.	Angyalos	11. h. e. százados	Székely-husár ez edes	49. okt. 25.	—	—	6	1	—	—	—	—	—	—	Olm.	51. 28/2
140	Forsthuber Vilmos	30	—	k.	Triest	61. gy. e. főhadnagy	hadfogadó főhadnagy	50. márc. 14.	—	—	6	1	—	—	—	—	1	2	—	52. 14/3
141	Franz Mihály	—	—	k.	—	2. gy. z. a. hadnagy	kórh par. főhadnagy	50. márcz. 14.	—	—	10	—	—	—	—	—	1	4	—	50. szept.
142	Trendenreich Ferencz	—	—	m.	—	tüzér főhadnagy	tüzér-őrnagy	—	—	1	16	—	—	—	—	—	1	5	—	—
143	Freyburg Lajos	47	—	m.	Pest	ny. százados	n ő. őrnagy	50. márc. 14.	—	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—
144	Friwiz Ferencz	30	—	m.	Pest	12. gy. e. hadnagy	tüzér-őrnagy	50. feb. 5.	—	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
145	Gábrányi József de Zsegnye	24	—	e.	Kézdivásárhely	11. h. e. hadnagy	Székely-husár százados	50. márc. 14.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—
146	Gabrielli Sándor	—	—	k.	—	—	őrnagy, táb. térparancsnok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
147	Gál Ignác	29	r. kath.	e.	Gyergyó	1. sz. gy. e. hadnagy	százados 1. székelyezrednél	1850. feb. 25.	—	—	5	—	—	—	—	—	—	2	—	51. 28/3
148	Gál Miklós	50	—	m.	Szegvár	mérnök-kari alezredes	altáborn, geniekarfőnöke	50. febr. 24.	1	—	20	—	1	1	—	—	—	—	—	—

E l i t é l t e k

Sorszám	neve	kora	vallása	magy. honi e.-delvi, külföldi	születési helye	rangja		elítéltetésének ideje	Kötélált. halálra ítéltetett	Golyóált. halálra ítéltetett	A halálélelt várfoágra k.-gyelm. A varf. évek száma	Várf. gágra ítéltetett. A varf. évek száma	Vasban	Vasban hivatali és érdemjelek-től megfoztására ítéltetett	Besoroztatott	Régi állásába, tisztégyébe vizá-szab-lyeztetett	Szabadon bocsáttatott	Várf. évek alább szállítat.	Aradon kívül meg fogságban volt	Megtegyimezést (Amnes-titát) kapott
						a szabadságharcz előtt	a szabadságharcz alatt													
149	Gál Sándor	—	r. kath.	e.	—	—	nemzetőr őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
150	Galvagni Cézár	33	r. kath.	k.	Triest	2. h. e. százados	2-ik huszárezr alezredes	50. febr. 19.	1	16	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
151	Gammel József	31	—	m.	Buda	61. gy. e. hadnagy	százados, szegedi tépar.	50. márcz 4	—	—	10	1	—	—	—	—	—	8	—	1851. 28/2
152	Gáspár András	45	—	m.	Kecskemét	9. h. e. százados	táb., a VII-ik hadt. vezére	49 okt. 5.	1	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	51. 28/2
153	Gedeon László	—	—	m.	—	ny. főhadnagy	h. ü. m. őrnagy 42. h. z.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	49. decz.
154	Gedeon Miklós	45	—	m.	Almás	60. gy. e. százados	42. h. z. őrnagy	50. márcz. 14	1	16	1	1	—	—	—	—	1	—	—	52. 17/6
155	Gedeon Ferencz.	—	—	m.	—	ny. százados	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
156	Ghyczy, Imre	21	r. kath.	m.	Totés	m. k. testőr hadnagy	Sándor-husár százados	49. decz. 14	1	12	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
157	Girten Ernő	21	—	m.	Igló	2. gy. e. hadnagy	utász százados	50. jan. 16.	1	16	1	1	—	—	—	—	—	—	Mun.	51. 28/2
158	Görgély v. Görgélyi János	37	—	m.	Talia	34. gy. e. főhadn.	térp. alezredes	50. márcz 14	—	—	12	—	—	—	—	—	—	7	—	51. 28/2
159	Görgey Armin	37	luth.	m.	Topposztzó	m. testőr hadnagy	hadtest par. alezredes	50. márcz. 14	1	14	1	1	—	—	—	—	—	—	—	50. 13/6
160	Gorové Antal	—	r. kath.	m.	—	—	3. h. z. őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
161	Göttmann Ede v. (Hunyady)	—	—	k.	—	ny. főhadnagy	táborkar őrnagy	49. nov. 24.	—	—	10	1	1	—	—	—	—	—	Olm.	52. 17/6
162	Gozon Lajos	—	—	m.	—	—	66-ik z.-aljbán alezredes	—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—
163	Grittner Ferencz	—	—	m.	—	—	Württemberg-husár század.	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
164	Gulácsy Antal	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
165	Gyallay Gusztáv	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
166	Gyárfás Samu de Léczfalva	21	ref.	e.	—	m. testőr hadnagy	54-ik z.-aljbán alezredes	50. febr. 8.	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—
167	Gyergy Gábor	19	—	m.	Eszék	11. h. e. hadnagy	székely-husár kapitány	50 márcz. 14.	—	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	50. 4/3
168	Győzey Vincze (Nikoledon)	—	—	m.	—	2. h. e. hadnagy	2. h. z. százados	50 márcz. 4.	—	—	8	—	—	—	—	—	1	5	—	—
169	Gyra Adám lovag	49	—	k.	Bécs	8. h. e. ny. hadnagy	térp. őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
170	Gr. Hadik Gusztáv	49	r. kath.	m.	Futak	ny. d. alezredes 1. h. e.	őrnagy, 39-ik z.-alj parancsn.	50. jan. 18.	1	18	—	1	—	—	—	—	—	—	—	52. 24/7
171	Hajdu Lajos	37	ref.	m.	Szentes	—	ezredes, nádoszt. parancsn.	49. nov. 11.	1	20	—	1	—	—	—	—	—	—	Olm.	51. 28/2
172	Halmay József.	—	—	e.	—	—	hítségőnök, professzor	49. nov. 25.	1	20	—	1	—	—	—	—	—	—	—	+
173	Haluschka, v. Haloska Adolf	30	—	m.	Lehota	11. h. e. százados	százados, törzshadbíró	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
174	Hangos János	—	—	m.	—	10. h. e. főhadnagy	10. h. e. őrnagy	50. jan. 18.	—	—	6	1	—	—	—	—	—	3	—	51. 28/2
175	Hankovics György	—	—	m.	—	—	hadtest segéd	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—
176	Hartmann (Keményfy) József	—	—	m.	—	—	vészttörv. őrnagy, gondnok	—	—	—	10	—	—	—	—	—	1	—	—	—
177	†Hauk Lajos	51	—	k.	Bécs	60. gy. e. őrmester	kat. növ. par. őrnagy	49. decz. 28.	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	végreh. 50. 19/2
178	Hauptfogel	—	—	k.	—	ny. főhadnagy 4. gy. e.	térp. alezredes	50. jan. 31.	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	reggeli 1/8 ór.
179	Hauser Károly.	31	luth.	m.	Lőcse	2. gy. e. főhadnagy	7. hadt. táborkar. alezred.	50. jan. 16.	1	16	1	1	—	—	—	—	—	—	Mun.	—
180	Hegedüs József	28	—	m.	P.-Ladány	ny. hadnagy 2. h. e.	Lehel-husár százados	49. decz. 20.	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	50. 13/6
181	Heidler	—	—	k.	—	—	vezérkari őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
182	Hengl Béni	31	—	m.	Baja	2. szék. e. hadnagy	2. székely z. a. százados	50. febr. 15.	1	16	1	1	—	—	—	—	—	12	—	52. 17/6
183	Henkler, v. Fülhegyi Henrik	33	—	k.	—	ny. hadnagy 40. gy. e.	9-ik z. a. őrnagy	49. decz. 20.	1	16	1	1	—	—	—	—	—	—	—	50. 18/6
184	Herdina, v. Hradina József	51	—	m.	Matthausein	tüzér ny. főhadnagy	tüzér százados	50. jan. 18.	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	52. 17/9
185	Herkalovics Antal	30	—	k.	—	62. gy. e. főhadnagy	Rákóczy-ezr. alezr. osztály.	50. márcz. 14.	1	16	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
186	Hermann Béni	50	—	m.	—	5. h. e. százados	5. h. e. százados	50. márcz. 14.	1	8	—	—	—	—	—	—	—	—	Kufst.	—
187	Hietsch, v. Hús György	48	—	k.	Szilézia	tüzér főhadnagy	tüzér százados	50. febr. 15.	—	—	12	1	1	—	—	—	—	—	—	51. 12/6
188	Hild Antal	44	—	m.	Pest	ny. hadnagy	14. honv. z. a. százados	49. decz. 20.	—	—	12	—	—	—	—	—	—	1	—	50. 13/6
189	Hodássy Sándor (Hadászy)	—	—	m.	—	6. h. e. százados	6. h. e. őrnagy	50. márcz. 14.	1	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—
190	Hoffmann János	45	—	k.	Döbling	ny. főhadnagy	utász százados	49. decz. 20.	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	50. 13/6
191	Höflich Márton	55	—	k.	Ausztria	ny. hadnagy	tüzér főhadnagy	50. márcz. 14.	—	—	12	—	—	—	—	—	—	10	—	50. 13/6
192	Hollós József.	24	—	m.	Kertemics	2. h. e. hadnagy	Hannover százados	50. jan. 16.	1	16	1	1	—	—	—	—	—	—	—	52. 24/7
193	Horváth Ferencz	28	—	m.	Tóth	3. h. e. hadnagy	3-ik huszárezr. őrnagy	50. jan. 16.	1	16	—	1	—	—	—	—	—	—	Mun.	—
194	Visi Horváth János	35	r. kath.	m.	Závor	9. h. e. százados	4-ik huszárezr. ezredes	49. okt. 25.	1	18	—	1	—	—	—	—	—	—	Olm.	—
195	Horváth József	—	—	m.	—	százados	9. h. e. ezredes	—	1	18	—	—	—	—	—	—	1	—	Olm.	—
196	Höschl, v. Hósi Vilmos	34	—	m.	Mohács	52. gy. e. hadnagy	52. gy. e. százados	50. márcz. 14.	1	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—	52. 17/6
197	Hrabeczy Miksa	39	—	m.	Cseben	34. gy. e. százados	28. z.-aljbán őrnagy	50. febr. 5.	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
198	Hrabovszky István	44	—	m.	—	32. gy. e. százados	32. gy. e. alezredes	50. márcz 4	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	50. 4/8
199	Hüttl Mór	25	—	m.	Baja	39. gy. e. hadnagy	34-ik z. a. százados	50. márcz. 14	—	—	15	—	—	—	—	—	—	0	—	52. 17/6

E l i t é l t e k

Sorszám	neve	kora	vallása	magyarhoni er- délyi, kátholai	születési helye	r a n g j a		eliteltetésé- nek ideje	Kötélát. halálra ítéltetett	Golyóát. halálra ítéltetett	A halálítélet várfogságra ke- gyelm. A várf. évek száma	Várfogságra ítéltetett. A várf. évek száma	Vasban	Vagyon, hivatal és érdemjelek- től megfosztására ítéltetett	Besoroztatott	Régi állásába, tisztségébe visz- szahelyeztetett	Szabadon bocsátott	Várf. évek alább szállítat	Aradon kívül még fogságban volt	Megkegyelmezést (Amnes- tiát) kapott
						a szabadságharcz előtt	a szabadságharcz alatt													
200	Hüttinger Károly	40	ref.	m.	—	33. gy. e százados	táborkar százados	1850 febr. 15.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1850. ¹ / ₂
201	Inczedy László	35	—	m.	Nagyvárad	52. gy. e főhadnagy	hadt. par. alezredes 14. h. z.	50. márcz. 14.	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51. ²⁸ / ₂
202	Iryni Bertalan	—	—	m.	—	3. h. e. főhadnagy	3. h. e. őrnagy	50. márcz. 14.	1	10	—	—	—	—	—	—	—	—	Mun.	51. ²⁸ / ₂
203	Izecsészku Jordán	—	—	k.	—	39. gy. e. hadnagy	gr. z a. százados	50. márcz. 14.	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
204	Jámborffy K. (v. Zámbozfy)	—	—	m.	—	—	karségéd és őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
205	Janay Mátyás	—	—	m.	—	—	Verőcei képviselő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
206	Járossy Ádám	37	r. kath.	k.	Lemberg	2. gy. e. százados	alezredes a 2. sorozr.	50. jan. 16.	—	—	—	16	1	1	—	—	—	—	Mun.	—
207	Járossy János	—	r. kath.	k.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
208	Jászvitz Ferencz	44	—	m.	Pécs	2 gy. e. százados	oszt. par. alezredes 16 h. z	50. jan. 18.	1	16	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
209	Jelencsik Imre	30	—	m.	—	37 gy. e. hadnagy	37. gy. e. százados	50. márcz. 4.	1	4	—	—	—	1	—	—	—	—	—	51. ²⁸ / ₂
210	Jeney József-Ferencz	—	—	m.	—	ny. hadnagy	térp. százados	—	—	—	—	12	—	—	—	—	1	6	—	50. ¹⁸ / ₆
211	Jeney Károly	—	—	m.	—	4. h. e. főhadnagy	4. h. e. százados	49. decz. 18	1	16	—	—	1	1	—	—	—	—	—	52. ¹⁷ / ₆
212	Jenik Mór	39	—	m.	Győr	8. h. e. főhadnagy	Koburg-huszár őrnagy	50. márcz. 4.	—	—	—	8	—	—	—	—	1	—	—	50. ⁴ / ₃
213	Jankó Imre	—	—	e.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
214	Jeszenszky János	28	—	m.	Belad	3. vas e. főhadn.	dandár alezredes 74. h. e.	49 decz. 20.	1	16	—	—	1	1	—	—	—	—	Mun.	50. ¹⁸ / ₆
215	Jónák József	38	—	m.	Buda	tüzér kadnagy	tüzér őrnagy Karl. föh.	50. márcz. 4	1	16	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—
216	Joronki Hugó	—	—	k.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
217	Justh Antal	50	—	m.	Keresztes	10. h. e. ny. főhadnagy	18. h. e. százados	50. febr. 15.	—	—	—	12	—	—	—	—	—	10	—	51. ²⁸ / ₂
218	Kacsokovics János	—	r. kath.	m.	—	2. h. e. százados	2. h. e. alezredes	50. márcz. 4.	—	—	—	4	—	—	—	—	1	—	—	50. ⁴ / ₃
219	Kalmár József	—	—	m.	—	—	feltörv.-szék elnöke, alezr.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
220	Kálmán Lajos	52	—	m.	Kenesó	4. gy. z. a. főhad.	őrnagy, kardszagi térpar.	50. márcz. 14.	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	52. ²⁴ / ₇
221	Kalocsa Balázs	29	—	m.	N.-Kőrös	8 h. e. főhadnagy	8.ik huszárezr. százados	50. márcz. 14.	1	10	—	—	1	1	—	—	—	—	—	52. ¹⁷ / ₆
222	Kálóczy Kálmán	41	—	m.	Zombor	60. gy. e. ny. hadnagy	12. h. z. őrnagy szolg. nélk.	50. márcz. 14.	—	—	—	12	—	—	—	—	—	1	10	50. ¹⁸ / ₆
223	Kansler József	28	r. kath.	k.	Lemberg	37. gy. e. hadnagy	térp. őrnagy	50. márcz. 8.	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	51. ²⁸ / ₂
224	Karácsony István	44	—	m.	Kanizsa	1. h. ny. hadnagy	Lehel-huszár százados	49. decz. 20.	—	—	—	12	—	—	—	—	1	—	—	50. ¹⁸ / ₆
225	Karger Nándor	47	—	k.	Bécs	4. h. e. őrnagy	4 h. e. ezredes	50. márcz. 14.	—	—	—	4	—	—	—	—	1	—	—	50. ⁴ / ₃
226	Károlyi Miksa	33	—	m.	Szt.-Imre	6. h. e. hadnagy	Württemberg-huszár alezr.	50. márcz. 14.	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	51. ²⁸ / ₂
227	Károlyi Pál	36	—	m.	Lommicz	10. h. e. hadnagy	Württemberg-huszár őrnagy	50. márcz. 14.	1	10	—	—	1	1	—	—	—	—	—	52. ²⁴ / ₇
228	Keller József	54	—	m.	Pozsony	2. gy. e. százados	őrnagy a 2. s. ezredn.	50. jan. 16	—	—	—	10	1	1	—	—	—	8	Mun.	51. ²⁸ / ₂
229	Keresztes Ferencz (József)	39	—	m.	Arad	62 gy. e főhadnagy	térpar, őrnagy	50. márcz. 14.	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	51. ²⁸ / ₂
230	Keresztes Lajos	29	—	m.	Temesvár	33 gy. e. hadnagy	13. h. z. őrnagy	50 febr. 5.	1	16	—	—	1	1	—	—	—	10	—	—
231	Kerkápoli Mór	27	ref.	m.	—	7. h. e. főhadnagy	8. h. e. őrnagy	50. márcz. 14.	1	10	—	—	1	1	—	—	—	—	—	52. ²⁴ / ₇
232	Kersel József	42	—	m.	Güns	—	ezredes	50. márcz. 14.	—	—	—	10	1	1	—	—	—	—	—	—
233	Kisfaludy Mór	35	r. kath.	m.	Gömör	9. h. e. ny. hadnagy	16 b. z. alez osztálynok	49 decz. 20.	1	16	—	—	1	1	—	—	—	—	—	50. ¹⁸ / ₆
234	Kiss Antal	35	—	e.	Kolozsvár	1. sz. gy. e. főhad.	84. gy. e. parancs. őrnagy	50. febr. 5.	1	16	—	—	1	1	—	—	—	—	—	52. ¹⁷ / ₆
235	† Kiss Ernő*)	49	—	m.	Temesvár	2. h. e. ezredes	altábornagy, főhadi korm.	49. okt. 5.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	végrh. okt. 6.
236	Kiss Ferencz	24	r. kath.	m.	Csik-Mádéfalva	34. gy. e. hadnagy	alezredes, Pionir Corpsból	50. febr. 5.	1	16	—	—	1	1	—	—	—	—	—	Kön
237	Kiss János	—	—	e.	—	1. sz. gy. ezredes	78. h. z. százados	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
238	Kiss Károly	38	r. kath.	m.	Buda	37. gy. e. ny. d. százados	n. o. ezredes a h.-ü. m.	49 nov. 11.	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	50. jul.
239	Kisling Károly	36	—	m.	Szászsebes	39. gy. e. hadnagy	őrnagy fegyvergyár	50. márcz. 14.	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	51. ²⁸ / ₂
240	† Knezich Károly	41	—	m.	Belika-Gajovác	34. gy. százados	3. hadtp. tábornok	40. okt. 5.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	végrh. okt. 6.
241	Koch Mátyás	—	—	m.	—	alhadnagy	őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
242	Koch Nándor	33	—	m.	Béla	34. gy. e. hadnagy	százados, Görgei gr. profosz	50 febr. 5.	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	52. ¹⁷ / ₆
243	Koczó Károly	—	—	m.	—	1. h. e. ny. d. főhadn.	őrnagy, n-szebeni térpar	49. decz. 5.	—	—	—	10	1	1	—	—	—	—	—	51. ²⁸ / ₂
244	Kökényesi v. Gärtner Mikl.	32	r. kath.	k.	Kökényes	—	ezredes	49. okt. 25.	—	—	—	10	1	1	—	—	—	—	—	—
245	Kökényesi Szaniszló	—	r. kath.	k.	—	12. h. e. főhadnagy	ezredes, osztálynok	49. nov. 17.	1	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Olm.
246	Kölgén Emmanuel	—	—	m.	Krimsier	—	alezredes	—	—	—	—	1	16	—	—	—	—	—	—	50. ¹⁸ / ₆
247	Kölgén Ferencz (v. Kölgey)	37	—	e.	Krimsier	12. gy. e. ny. hadnagy	dand par. alezredes	49. decz. 20	—	—	—	1	16	—	—	—	—	—	—	50. ¹⁸ / ₆
248	Kollig v. Collik Ferencz N.	48	—	m.	Páncsova	39. gy. e. százados	alezredes Dom Mig. ezr.	50. márcz. 14.	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—
249	Kolossy István	36	—	m.	Madas	1. sz. gy. e. főhad.	százados az 1. székely e.	50. jan. 18.	—	—	—	1	16	—	—	—	—	—	—	50. ¹⁸ / ₆
250	Komáromy István	30	—	m.	Kassa	9. h. e. főhadnagy	Miklós-huszárezr. őrnagy	50. márcz. 14.	1	10	—	—	1	1	—	—	—	—	—	52. ²⁴ / ₇

*) Az ítélet okt. 5-ikén mondatott ki a 14 magyar tábornokra, kik közül egy (Lenkey) a kivégzés előtt megőrült.

E l i t é l t e k

Sorszám	neve	kora	vallása	magyarhonosított-e, kalföldi	születési helye	r a n g j a		elíteltetésének ideje	Kötélát. halálra ítéltetett	Golyóát. halálra ítéltetett	A halálítélet vártságára kegyelm. A vár. évek száma	Vártságára ítéltetett A vár. évek száma	Vasban	Vágyó, hivatal és érdemelektől megfosztásra ítéltetett	Besoroztatott	Régi állásába, tiszttségébe visszaszállított	Szabadon bocsátott	Vár. évek alább szállított.	Aradon kívül még fogásban volt	Megkegyelmezést (Amnestiát) kapott	
						a szabadságharcz előtt	a szabadságharcz alatt														
251	Kompoly Ágost	37	—	m.	Maluzina	34. gy. e. hadnagy	honv. vadász őrnagy százados a 12 h. ezr.	50. febr. 5.	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	Kön.	—
252	Konkolyi Ignác	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
253	Kopestinsky Leo	26	r. kath.	k.	Galiczia	11. gy. e. hadnagy	132. h. z. főhadnagy nemzetőr-ezredes	50. márcz. 14.	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
254	Korda János	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
255	Korponay János	—	—	m.	—	32. gy. e. főhadn.	ezredes, osztálynok	50. márcz. 4.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	megőrült
256	Kossuth Sándor	—	luth.	m.	—	12. h. e. ny. d. főhadn	alezredes, osztálynok	49. nov. 24.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	Olm.
257	Kovách Ernő de Gáta	23	—	m.	Turje	m. kir. testőr hadnagy	őrnagy a 30. z.-aljnál	50. márcz. 14.	1	—	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	Olm.
258	Kovács József	—	—	m.	—	10. h. e. ny. d. főhadnagy	ménesi k. százados	49. nov. 24.	—	—	—	10	1	1	—	—	—	—	—	—	Olm.
259	Kovács Márton	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
260	Kovács Zsigmond	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—
261	Krasusky Mihály	30	r. kath.	k.	Galiczia	60. gy. e. hadnagy	lovass nemzetőr őrnagy	50. márcz. 14.	—	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	52. 17/6
262	Krafn János	36	—	m.	Polka	3. h. e. százados	3. h. e. alezredes	50. márcz. 4.	—	1	12	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
263	Krausz Károly	41	—	k.	Grác	61. gy. e. százados	Rukavina ezr. százados	50. márcz. 14.	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
264	Krobáth Ferenc	31	—	m.	—	ny. d. főhadnagy	8-ik z.-aljb. százados	50. febr. 15.	—	—	—	10	—	1	—	—	—	—	—	—	51. 23/3
265	Kroner (Koncz) Sándor	36	—	m.	Óvár	19. gy. e. hadnagy	133. h. z. százados	50. márcz. 14.	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	50. 14/3
266	Kropp József	40	—	m.	Szt.-György	60. gy. e. főhadn.	Wassa inf. z. százados	50. márcz. 14.	—	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	52. 17/6
267	Krutsay Sándor	—	—	m.	—	örmeister	őrnagy	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—
268	Kubinyi Ferenc	—	—	m.	—	—	őrnagy	—	—	—	—	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—
269	Kubinyi Károly	39	—	m.	Felső-Kubin	33. gy. e. ny. hadnagy	95. h. z. őrnagy	49. decz. 20.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	50. 18/6
270	Kuch Ede	—	—	k.	—	—	őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
271	Künzl v. Kintzi Antal	—	—	m.	—	60. gy. e. örmeister	Wassa inf. z. alezredes	50. márcz. 14.	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—
272	Kutassy v. Brunner Ignác	—	—	m.	—	1. h. e. főhadn.	százados az 1. huszárezr.	49. nov. 29.	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	52. 17/6
273	Kutassy v. Brunner Pál	—	—	m.	Patka	1. h. e. hadnagy	őrnagy az 1. huszárezr.	49. nov. 29.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	52.
274	Ladóczy Rezső	—	—	m.	—	—	Franz Carl százados	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
275	† Lahner György	53	r. kath.	m.	Zólyom	33. gy. e. őrnagy	tábornok, főfegyvergyárm	49. okt. 5.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	végrh. okt. 6.
276	Landerer Gyula	25	—	m.	Temesvár	52. gy. e. hadnagy	Fr. Carl ezr. százados	50. márcz. 14.	—	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
277	Gr. Laszberg Károly	35	r. kath.	k.	Bajorhon	48. gy. e. főhadn.	Ernő gyalogs alezredes	50. márcz. 14.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
278	† Lázár Vilmos	34	r. kath.	m.	N.-Beckerek	34. gy. e. ny. hadnagy	tábornok, 9. hadtest vezére	49. okt. 5.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	végrh. okt. 6.
279	Lehoczky János	—	r. kath.	m.	Vág Szerdahely	—	plébános	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Olm.
280	Lehoczky Nándor	61	r. kath.	m.	—	ny. d. őrnagy	őrnagy a 6. zászlóaljnál	50. márcz. 14.	—	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51. 23/3
281	Latkóczy Lajos	—	—	m.	—	—	százados	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
282	† Gr. Leiningen Vesterb. K.	41	—	k.	Hessen	31. gy. e. százados	tábornok, 3. hadtest vezére	49. okt. 5.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	végrh. okt. 6.
283	Leithner Nándor Sándor	—	r. kath.	m.	—	ny. d. százados	alezredes, nagyvárad várp.	50. febr. 15.	—	1	18	—	1	1	—	—	—	—	—	—	Olm.
284	Lenmés v. Lenni Lajos	25	—	k.	M. Frankfurt	4. h. e. főhadnagy	Sándor-huszár százados	50. febr. 15.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	50. jul. 27.
285	Lendvay Rezső	28	—	e.	Algyogy	2. h. e. főhadnagy	Hannover-huszár százados	1850. jan. 16	—	—	—	12	1	1	—	—	—	—	—	—	Mun.
286	Lenkey József-János megőr.	—	—	m.	—	6. h. e. százados	Vilmos-huszár tábornok	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	† 50. febr.
287	Lenkey Károly	47	—	m.	Bécs	ny. d. százados 2 h. e.	Vilmos huszár ezredes	50. febr. 15.	—	1	12	—	1	1	—	—	—	—	—	—	52. 17/6
288	Leopold v. Lipóthy Miksa	36	—	m.	—	60. gy. e. hadnagy	Wassa-ezr. százados	50. márcz. 14.	—	—	—	5	—	1	—	—	—	—	—	—	51. 23/3
289	Br. Leutsch Albert (Béla)	47	—	k.	Wetzlár	ny. százados	tábork. őrnagy	49. decz. 20.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	50. 14/6
290	Lill Adolf	—	—	k.	Galiczia	37. gy. e. főhadn.	táborkar. százados	50. márcz. 8	—	—	—	15	—	1	—	—	—	—	—	—	Mun.
291	Lippich István	22	—	m.	Hegyés	m. kir. testőr hadnagy	28. z.-aljb. százados	49. decz. 11.	—	1	12	—	1	1	—	—	—	—	—	—	Kufs.
292	Lipthay Ferenc	35	r. kath.	m.	Wichodna	ny. hadnagy	ezredes, hadt. par.	49. nov. 11.	1	—	18	—	1	1	—	—	—	—	—	—	Mun.
293	Lisskay József	—	—	m.	—	—	6-ik huszárezr. százados	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Olm.
294	Litsman, v. Alföldi Antal	—	—	m.	—	1. h. e. hadnagy	2-ik huszárezr. százados	49. nov. 29.	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	Mun.
295	Litzenmayer Károly	33	—	m.	Pozsony	2. gy. e. főhadnagy	Sándor-gránátos százados	50. jan. 16.	—	—	—	16	1	1	—	—	—	—	—	—	52. 17/6
296	Lukács Dénes	34	—	m.	Nagyvárad	5. tüzér ezr. hadnagy	ezredes tüzér par.	50. f-br. 15.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	Kom.
297	Lukács Károly	30	—	m.	Somjén	8 h. e. főhadnagy	Koburg-huszár őrnagy	50. márcz. 14.	—	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	52. 16/6
298	Lukács Lajos	—	—	m.	—	—	tüzér-ezredes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
299	Br. Luzsenszky Károly-Henr	20	—	m.	Győr	m. kir. testőr hadnagy	százados Miklós-huszárokn.	49. decz. 14.	1	—	12	—	1	1	—	—	—	—	—	—	Mun.
300	Br. Luzsenszky Sándor	25	—	m.	—	9 h. e. főhadnagy	Miklós-huszár őrnagy	50. márcz. 14.	—	1	6	—	—	1	—	—	—	—	—	—	51. 10/4
301	Lustig	—	—	k.	—	—	48. Infnt. Regt őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51. 23/3

E l i t é l t e k

Sorszám	neve	kora	vallása	magyarhoni or- dalyi kalföldi	születési helye	rangja		elíteltetésé- nek ideje	Kötékelt. halálra ítéltetett	Golyóált. halálra ítéltetett	A halálleletet várósságra ke- grelm. A várf. évek száma	Várósságra ítéltetett. A várf. évek száma	Vasban	Vagyton, hivatal és érd. nyelék- től megfosztására ítéltetett	Besoroztatott	Kégi állásába, tiszttségébe visz- zahelyeztetett	Szabadon bocsátott	Várf. évek alább szállítat.	Aradon kívül még fogvatágban volt	Megkegyelmezést (Amnes- tiát) kapott	
						a szabadságharcz előtt	a szabadságharcz alatt														
302	Madarassy Miklós	—	—	m.	—	ny hadnagy	térpar. őrnagy	50. jan. 16.	1	20	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1850. 18/6	
303	Mádel Ferencz	31	r. kath.	k.	Lemberg	37. gy. e. hadnagy	28. h. z. százados	50. nov. 14.	—	—	10	1	1	—	—	—	—	—	—	52. 17/6	
304	Majthényi Kálmán	29	r. kath.	m.	—	3. vas. ez. főhadn.	Attila-huszár ezredes	50. márcz. 20.	—	—	12	1	1	—	1	—	10	—	—	52. 17/6	
305	Br. Majtényi Lajos	54	r. kath.	m.	—	ny. százados	térpar. őrnagy	50. márcz. 14.	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	
306	Makray László	35	—	e.	Széplak	51. gy. e. ny. hadnagy	Mátyás-huszár alezr. des	49. decz. 20.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	50. 18/6	
307	Máriássy János	27	r. kath.	m.	Igló	2. gy. e. főhadnagy	ezredes, hadoszt. parancsn	49. nov. 16	1	—	18	—	1	1	—	—	—	—	Olm.	—	
308	Markovics Adolf	33	—	m.	—	9. h. e. százados	9-ik huszárezr. alezredes	50. márcz. 14.	—	—	5	—	—	—	—	—	1	—	—	50. 14/3	
309	Markovics Vince	23	—	m.	Nagyvárad	9. h. e. főhadnagy	9-ik huszárezr. százados	50. márcz. 14.	—	1	4	—	—	1	—	—	—	—	—	51. 18/3	
310	Narsalkó Tamás	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	
311	Gr. Martinengo Alajos	25	r. kath.	k.	Velence	3. h. e. hadnagy	3. h. e. százados	50. márcz. 20.	—	—	5	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
312	Marzsó Imre	54	—	m.	Tarcsal	ny. hadnagy 9. h. e.	bihari nemzetőr-alezredes	49. decz. 20.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	50. 18/6	
313	Marzsó József	21	—	m.	Jászberény	9. h. e. hadnagy	9-ik huszárezr. százados	50. márcz. 14.	—	1	4	—	—	1	—	—	—	—	—	51. 28/2	
314	Martini Frigyes	47	—	m.	Ircsa	32. gy. e. főhadnagy	oszt. par. alezredes 21. h. z	50. jan. 18.	—	—	12	—	—	—	—	—	—	4	—	52. 17/6	
315	Mayer, Henrik	28	—	k.	Galiczia	34. gy. e. főhadnagy	Porosz hercz gyal. őrn	50. febr. 5	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	Olm.	—	
316	Mayrgraber Gusztáv	26	—	m.	Temesvár	52. gy. e. hadnagy	52. m. sorozt. őrnagy	50. márcz. 20.	—	1	10	—	—	1	1	—	—	—	—	52. 17/6	
317	Mecsery Gusztáv	24	—	m.	Mecser	m. kir. testőr hadnagy	20. z.-aljb. százados	49. decz. 14.	1	—	12	—	—	1	1	—	—	6	Mun.	52. 14/6	
318	Medreszky Árpád	—	—	m.	—	—	feltörvényszéki elnök	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
319	Medveczky Béla	31	—	m.	Eperjes	2. h. e. százados	Hannover-huszár őrnagy	50. jan. 16.	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	50. 16/1	
320	Menyhárd Antal	40	—	m.	—	12. h. e. százados	ezredes a. h. ü. m. refer.	50. márcz. 14.	—	—	10	1	—	—	—	—	—	6	—	51. 28/2	
321	Mesterházy István	38	luth.	m.	Mesterháza	6. vas. e. százados	1-ső huszárezr. ezredes	49. okt. 17.	—	1	18	—	—	1	1	—	—	—	—	Olm.	—
322	Br. Meszéna Ferencz	—	r. kath.	m.	Majland	41. gy. e. főhadnagy	táborkárnál alezredes	50. febr. 15.	—	—	12	1	1	—	—	—	—	—	—	—	
323	Br. Meszéna István	24	r. kath.	m.	—	6. h. e. főhadnagy	dandár alezredes	50. márcz. 14.	—	1	10	—	—	1	1	—	—	—	—	52. 24/7	
324	Meszlényi Jenő	35	r. kath.	m.	Kisdia	6. gy. e. ny. hadnagy	ezredes, Kiss Ernő segéde	49. nov. 11.	1	—	18	—	—	1	1	—	—	—	Olm.	50. 18/6	
325	Mezőssy Pál	—	—	m.	—	ny. hadnagy	munkácsi várp. őrnagy	50. márcz. 14.	1	—	18	—	—	1	1	—	—	—	—	50. 18/6	
326	Mészey, v. Seidel Sándor	—	—	m.	—	2. h. e. főhadnagy	14-ik huszárezr. százados	50. jan. 16.	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	Mun.	51. 28/2	
327	Mezey Károly	41	ref.	m.	Miskolcz	10. h. e. főhadnagy	10-ik huszárezr. ezredes	49. okt. 17.	—	1	18	—	—	1	1	—	—	—	Olm.	—	
328	Mihailich Ferencz	25	—	m.	—	60. gy. e. hadnagy	Wassa Infnt n. 60. százados	50. márcz. 14.	—	1	10	—	—	1	1	—	—	—	Olm.	52. 17/6	
329	Mihailovich Mihály	52	r. kath.	m.	Eszék	ny. főhadn. 4. drag.	7-ik huszárezr. alezredes	49. decz. 20.	—	1	16	—	—	1	1	—	—	—	—	50. 18/6	
330	Mihályi Sándor	—	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
331	Miháltz Elek	—	r. kath.	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
332	Mikesich Edler-Adolf	21	—	m.	Móding	2. gy. e. hadnagy	130-ik h. zászl. őrnagy	50. jan. 16.	—	—	10	—	—	—	—	—	—	4	Mun.	50. amn.	
333	Mindszenty Kálmán	25	—	m.	Komárom	33. gy. e. hadnagy	37. gy. e. százados	50. jan. 18.	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	52. 17/6	
334	Mitterbacher Gusztáv	40	—	m.	Siklós	48. gy. e. hadnagy	125-ik z. a. őrnagy	49. decz. 20.	—	—	16	—	—	—	—	—	—	4	—	50. 18/6	
335	Moné Károly	—	—	m.	—	—	százados	50. márcz. 1.	—	—	—	—	—	—	1	1	1	—	—	—	
336	Molnár Károly	21	—	e.	Apáczsa	2. sz. gy. e. hadn.	51-ik z. a. par. őrnagy	50. febr. 5.	—	1	16	—	—	1	1	—	—	—	Ther.	—	
337	Molnár Nándor	47	r. kath.	m.	Rechwitz	5. h. e. ny. hadnagy	h. ü. m. eln. osztályf. ezredes	49. nov. 11.	—	1	18	—	—	—	—	—	—	10	—	50. 18/6	
338	Móritz Dénes	—	r. kath.	e.	—	11. h. e. ny. százados	Mátyás-huszárezr. őrnagy	49. nov. 24.	—	—	10	1	1	—	—	—	—	—	Olm.	51. 28/3	
339	Móritz Károly	—	r. kath.	m.	Szigeth	2. chav. leg. főhadn.	13-ik huszárezr. őrnagy	49. nov. 29.	—	1	16	—	—	1	1	—	—	10	Mun.	52. 17/6	
340	Móritz Sándor	29	r. kath.	e.	Kőpecz	2. sz. gy. e. főhadnagy	utászok. százados	50. febr. 5.	—	—	12	1	—	—	—	—	—	8	Ther.	52. 17/6	
341	Mukich Aurél	28	—	m.	Terézváros	2. h. e. főhadnagy	2. h. e. őrnagy	50. jan. 16.	—	1	16	—	—	—	—	—	—	—	Mun.	—	
342	Nachtigal Ferencz	34	—	m.	Pest	48. gy. e. hadnagy	107. h. z. őrnagy	50. márcz. 14.	—	—	5	—	—	—	—	—	1	—	—	50. 14/3	
343	Nánássy Károly	34	—	m.	Győr	34. gy. e. hadnagy	21. h. z. százados	50. márcz. 14.	—	—	6	—	—	—	—	—	—	2	—	51. 28/3	
344	Nagy János (József)	33	—	m.	Alsó-Szopor	60. gy. e. főhadnagy	60. gy. e. százados	50. márcz. 14.	—	1	10	—	—	—	—	—	—	5	—	51. 12/6	
345	Nagy Jenő	38	r. kath.	m.	Debreczen	19. gy. e. ny. d. főhadn.	ezredes, 9-ik hadt. par	49. nov. 11.	1	—	18	—	—	—	—	—	—	—	Olm.	—	
346	Nagy Lajos	24	—	m.	Sz. Gerlicze	2. gy. e. hadn.	százados, gránátos z. a.	50. jan. 16.	—	—	16	1	1	—	—	—	—	—	Mun.	52. 17/6	
347	Nagy Lajos	39	—	m.	Rét-Alap	1. h. e. ny. főhadnagy	12. h. ezr. őrnagy	49. decz. 10.	—	1	16	—	—	—	—	—	—	—	—	50. 18/6	
348	Nagy Sándor	46	ref.	e.	Kézdi-Vásárhely	2. sz. gy. e. hadnagy	2-ik székely gy. ezr. század	50. febr. 5.	—	—	15	1	1	—	—	—	12	Ther.	52. 17/6		
349	†Nagy Sándor-József	46	r. kath.	m.	Nagyvárad	ny. százados 2. h. e.	tábornok, 1. hadtest par.	49. okt. 6.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	végreh. okt. 6.	
350	Nedeczky Alajos	45	—	m.	Nerbo	9. h. e. főhadnagy	9-ik huszárezr. százados	50. jan. 18.	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
351	Németh Adolf	24	—	m.	Tarnow	2. gy. e. főhadnagy	tábornok százados	50. jan. 16.	—	—	15	1	1	—	—	—	—	10	Mun.	50. jul.	
352	Németh János	64	r. kath.	m.	Kőszeg	ny. őrnagy 7. h. e.	ezredes, Mészáros segéde	49. okt. 16.	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

E l i t é l t e k

Sorszám	neve	kora	vallása	magyarországi eredetű, külföldi	születési helye	rangja		elíteltetésének ideje	Kötélát halálra ítéltett	Golyóát halálra ítéltett	A halálbüntetést varfogásra keveselm. A várf. évek száma	Várfogsága ítéltett. A várf. évek száma	Vasban	Vagyon, hivatal és érdemeletről nevezetessége iránt	Besoroztatott	Regi állásába, ti-zségebe visszahelyeztetett	Szabadon bocsátott	Várf. évek ajább szállítás.	Aradon kívül még fogságban volt	Megkönyvelést (Amnestiát) kapott
						a szabadságharc előtt	a szabadságharc alatt													
353	Neumann Ede	24	—	m.	—	39. gy. e. hadn.	39-ik ezr. százados	1850. máj. 14.	—	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	1852. 17/8
354	Nieder Vincze	22	—	m.	Vörösvár	—	százados	1850. máj. 14.	—	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—
355	Niesner Antal (Csatary)	—	—	m.	—	7. chev. leg. ny. hadn.	14. h. e. őrnagy	49. nov. 29.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	Mun.	—	—
356	Niesner János (Csatary)	30	—	m.	Pécs	2. h. e. ny. hadn.	14-ik huszárezr. százados	49. dec. 20.	—	—	—	12	—	1	—	—	—	—	—	50. 18/6
357	Nyeregjártó János	32	—	m.	—	19. gy. e. főh.	19-ik z.-aljb. alezredes	50. márcz. 20.	1	—	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—
358	Nyitray József	43	—	m.	Pest	hadnagy	őrnagy a h. ú. m.	50. márcz. 20.	1	—	16	—	1	1	—	—	—	—	—	51. 28/3
359	Obradovich Cyrill	44	—	m.	Klasnich	34. gy. e. százados	kórh. par. százados	50. jan. 18.	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	51. 8/3
360	Odobassich Ferencz	45	—	m.	Brod	ny. főhadn.	brodi ker. jegyző, százados	50. " 18.	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	51. 28/3
361	Offenbach Lajos (Csermelyi)	33	—	m.	Csermely	44. gy. e. ny. hadn.	tábornoki őrnagy	49. decz. 20.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	51. 28/3
362	Okolicsányi József	35	r. kath.	m.	Miskolcz	32. gy. e. főhadn.	h. ú. m. alezredes	50. febr. 5.	—	—	—	14	—	1	—	—	6	—	—	51. 28/3
363	Okolicsány István	37	—	m.	—	37. gy. e. hadn.	m. n. ő őrnagy	50. márcz. 8.	—	—	—	10	—	1	—	—	8 P.v-rad	—	—	51. 28/3
364	Orosz József	37	—	m.	Molnok	12. h. e. hadn.	szekerész százados	50. márcz. 4.	—	1	8	—	—	1	—	—	—	—	—	52. 14/6
365	Pálffy János	22	—	m.	N.-Kikinda	4. h. e. főhadn.	4-ik huszárezr. főszázados	50. febr. 15.	—	—	—	10	1	1	—	—	—	—	—	52. 17/6
366	Papp Károly	55	r. kath.	m.	Netolitz	2. h. e. százados	2-ik huszárezr. ezredes	49. nov. 11.	—	—	—	3	—	1	—	—	—	—	—	51. 28/3
367	Papp Mihály	41	—	e.	Egerbegy	11. h. e. hadn.	székely huszárfőhadnagy	50. márcz. 14.	—	—	—	—	—	1	—	1	—	—	—	50. 14/8
368	Pasich Márton	30	—	k.	—	—	százados	50. márcz. 4.	—	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—
369	Rákóczi Partechich Zsigm	40	r. kath.	m.	N.-Kikinda	3. chev. leg. százados	14. h. e. huszár-ezredes	49. okt. 16.	1	—	18	—	1	1	—	—	—	—	—	—
370	Pászthory Sándor	30	—	m.	—	4. h. e. főhadn.	Sándor-huszárezr. őrnagy	50. márcz. 14.	—	—	—	5	1	—	—	—	2	—	—	51. 28/3
371	Pataky Mihály	38	—	m.	Gibórt	34. gy. e. hadn.	94-ik z.-aljb. százados	—	—	—	—	15	—	1	—	—	12	—	—	52. 17/8
372	Pauer János	—	—	m.	—	—	felsőtáb. élmező őrnagy	50. febr. 5.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
373	Paulovics Imre	48	r. kath.	m.	Pécs-Ujhely	10. h. e. százados	huszár ezredes 7-ik husz.-ez	49. nov. 11.	—	—	—	10	1	—	—	—	—	—	—	—
374	Pávai Vajna Elek	—	—	e.	M.-Csesztve	16. határez. hadn.	főh. fővezéri hadb. Erdélyb.	50. febr. 14.	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
375	Pdabassuh Ferencz	—	—	m.	—	—	főh. német-bánsági főjegyz.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
376	Peche Sándor	30	—	k.	Ossvicin	36. gy. e. ny. hadnagy	lengy. leg. főhadn. gondviselő	50. jan. 18.	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	50. 18/8
377	Péchy József	32	—	m.	Tussa	10. h. e. ny. főhadn.	6. h. z. százados	49. decz. 20.	—	—	—	12	—	1	—	—	—	—	—	50. 18/6
378	Perczel Antal	31	r. kath.	m.	—	4. h. e. ny. főhadn.	nemzetőr őrn. pécsi térp.	50. nov. 19.	—	—	—	12	—	—	—	—	10	—	—	51. 28/3
379	Pelczér Károly	45	—	m.	—	5. h. e. ny. d. százados	térpar őrnagy	50. febr. 15.	—	—	—	10	—	1	—	—	6	—	—	51. 28/3
380	Perczel László	—	r. kath.	m.	—	1. h. e. hadn.	1-ső huszárezr. főszázados	49. nov. 29.	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	50. amnest.
381	Peretich v. Peretus Albert	48	—	m.	Fejér-Templom	ny. főhadn.	13. h. z. százados	49. decz. 20.	—	—	—	16	—	1	—	—	10	—	—	50. 18/6
382	Petheő Vilmos	36	—	m.	Gyöngyös	52. gy. e. főhadn.	3-ik hadtest segéd, őrnagy	50. márcz. 14.	—	1	4	—	1	—	—	—	—	—	—	51. 28/3
383	Petrovich András	—	—	m.	—	ny. százados	21. h. z. őrnagy	49. nov. 24.	—	—	—	10	1	1	—	—	—	—	—	—
384	Pfennigsdorf Sándor	21	—	e.	Kolozsvár	2. h. e. hadn.	18. h. e. őrnagy	50. jan. 16.	—	—	—	12	1	1	—	—	—	—	—	—
385	Philipowszky Tamás	41	—	m.	Bánság	tüzér hadn.	tüzér-őrnagy	50. febr. 5.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—
386	Piguethy Gusztáv	—	—	m.	—	2. h. e. százados	tábornok, lovassági par.	—	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—
387	Pikéthy Mihály	—	—	m.	—	2. gy. e. hadn.	103. z.-aljb. százados	49. nov. 14.	—	—	—	12	1	1	—	—	—	—	—	52. 17/6
388	Pinks József János	24	—	k.	Galiczia	34. gy. e. hadn.	porosz ezr. százados	50. febr. 5.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	52. 1/6
389	Pichler János	—	—	m.	—	—	őrnagy, aradi térparancs.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
390	Playán Sándor	40	—	m.	Makócs	2. h. e. főhadn.	Hannover huszár százados	50. jan. 16.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	50. 16/3
391	Gr. Pietrich Károly János	42	—	m.	Pest	52. gy. e. ny. hadn.	131. h. z. százados	49. decz. 20.	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	50. 18/6
392	Podovszky Péter	29	r. kath.	k.	Galiczia	34. gy. e. főhadn.	porosz h. ezr. őrnagy	50. febr. 5.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—
393	Pöglér József	51	—	k.	Bécs	ny. főhadn.	105. h. z. százados	50. márcz. 14.	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	52. 17/6
394	Pollák Vilmos-Lószef	42	—	k.	Csehország	4. h. e. százados	Sándor-huszárezr. alezredes	50. febr. 15.	—	1	18	—	1	1	—	—	—	—	—	—
395	† Br. Pöltenbergi Pölt Ernő	45	r. kath.	k.	Bécs	4. h. e. őrnagy	tábornok, 7-ik hadt. parancs.	49. okt. 5.	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	végreh. okt. 6.
396	Pongrácz Ferencz	47	r. kath.	m.	Pest	37. gy. e. ny. hadn.	20-ik z.-alb. őrnagy	49. decz. 20.	—	—	—	16	—	1	—	—	10	—	—	50. 18/6
397	Pongrácz István	28	r. kath.	m.	Sz.-Miklós	8. h. e. főhadn.	Sándor-huszárezr. őrnagy	50. márcz. 14.	—	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	52. 24/7
398	Posch Márton	—	—	m.	—	9. h. e. hadn.	16. h. e. százados	50. márcz. 4.	—	—	—	10	1	1	—	—	—	—	—	52. 17/6
399	Posta Ferencz	—	—	m.	—	m. kir. testőr hadn.	alezr. osztálynok a 7-ik hadt.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—
400	Pretzl, v. Prözl, v. Perczy M	40	r. kath.	m.	Eszék	7. chev. leg. főh.	Kress lov. ezr. ezrs. dandp.	49. okt. 23.	—	1	18	—	1	1	—	—	—	—	—	—
401	Prevendár János	—	—	m.	—	1. h. e. főhadn.	1. huszárezr. százados	49. nov. 29.	—	—	—	12	1	1	—	—	—	—	—	52. 17/6
402	Psotta Mór	42	luth.	m.	Bazin	tüzér főhadn.	ezr., tüzérfőpar. Görgeinél	49. nov. 16.	—	1	18	—	1	1	—	—	—	—	—	—
403	Puchly János	41	—	m.	Bár-Sz.-György	3. h. e. százados	Ferd. huszárezr. alezredes	50. jan. 16.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—

E l i t é l t e k

Sorszám	neve	kora	vallása	magyarhonl. er- delvi, kaliföldi	születési helye	rangja		elíteltetésé- nek ideje	Kötélált. halálra ítéltetett	Golyóált. halálra ítéltetett	A haláltól vártságára ke- gyelm. A várf. évek száma	Várfogságra ítéltetett. A várf. évek száma	Vasban	Vasgon, hívatat és érdemjélek- től megfosztására ítéltetett	Besoroztatott	Kez. állásból, tisztségbe visz- sá helyezett	Szabadon bocsáttatott	Várf. évek alább szállított.	Aradon kívül még fogságban volt	Megkegyelmezést (Amnes- tiát) kapott	
						a szabadságharcz előtt	a szabadságharcz alatt														
404	Pusztelnik Alfréd Adolf			m.	—	25. gy. e. hadn.	utász őrnagy	1849. decz. 28													
405	Querlonde Nándor	31	r. kath.	k.	Prága	2. gy. e. százados	Hameli lov. ezr. osztálynok. alezredes	49. nov. 16.	1	18			1	1					Olm.		
406	Racskovics János	40		m.	Daruvár	—	—	50. márcz. 4.					5								
407	Gr. Ráday Pál		ref.	m.	—	3. h. e. hadn.	Károlyi-huszáz őrnagy	50. jan. 16.					12	1							1850. jul.
408	Rác Ferencz	32		e.	Sepsi-Szt.-György	60. gy. e. ny. hadn.	24. h. z. őrnagy	49. decz. 20.					6								50. 18/6
409	Rác Sándor			m.	—	39. gy. e. hadapród	65 ik z.-aljb. őrnagy	49. decz. 28.							1		1	1			
410	Reiche Rudolf			m.	—	52. gy. e. főhadn.	137. z.-alb. százados	50. márcz. 14.	1	10			1	1							
411	Rajcsányi Imre	36	r. kath.	m.	Baja	32. gy. e. hadn.	grán. z. a. százados	50. febr. 5.					15	1				10			52. 17/6
412	Rapaich Dániel	32	r. kath.	m.	Kossin	52. gy. e. százados	ezredes, löporterm. felügy.	49. nov. 16.	1	18			1	1					Olm.		51. 28/3
413	Ráppun Jenő			m.	—	—	Guyon segéde, őrnagy	—							1		1				
414	Réder József			m.	—	—	őrnagy, váradi térpar.	—					12								
415	Resslerer Ferencz			k.	—	—	—	—							1						
416	Redl György	31		m.	Székesfehérvár	52. gy. e. hadn.	22. h. z. százados	50. márcz. 14.	1	4				1							51. 28/2
417	Rédl Miksa			e.	—	12. h. e. ny. főhadn.	térp. százados	49. nov. 24.					10	1	1				Olm.		51. 28/3
418	Rédiger Rezső			m.	—	2. sz. gy. e. hadn.	százados	—		1	6										51. 28/2
419	Rediger Alajos	29		e.	—	1 sz. gy. e. hadn.	58-ik h. z.-alj százados	50. febr. 5.					15				12				52. 17/6
420	Reichl Keresztély	49	r. kath.	k.	Galiczia	ny. százados	aradi térpar. alezredes	50. febr. 15.					10	1			2				50. okt.
421	Reiner Alajos	34		m.	—	62. gy. e. főhadn.	Tursky ezr. őrnagy	50. márcz. 14.				5					1				50. 30/8
422	Reznitsek József †			m.	—	—	—	—													†51. apr. Arad
423	Reindle Károly			m.	—	9. gy. határezt. százados	szállító hadpar. százados	50. márcz. 4.									1				50. 4/3
424	Rengy v. Eigner József N.			m.	—	—	Szeged városi alk. képv.	—													
425	Ribiczey N. (fiával)			e.	—	—	zarándi alispán	—													
426	Rieder Vincze			m.	—	60. gy. e. hadn.	60. gy. e. százados	50. márcz. 14.	1	10			1	1							52. 24/7
427	Roch Nándor			k.	—	—	százados	—													
428	Rohonczy Lipót	42	r. kath.	m.	Pápa	7. chev. leg százados	16-ik huszárezr. ezredes	1849. okt. 16	1	18			1	1					Olm.		50. 13/6
429	Rohrmann Károly	27		m.	Szeben	51. gy. e. hadn.	16. h. z. őrnagy	50. márcz. 14.					15	1	1				Ther.		52. 17/6
430	Rónay József		r. kath.	m.	—	—	torontáli szolgabíró	—													
431	Rudnay István Jusztin	34	r. kath.	m.	Divékujfalu	m. kir. testőr hadn.	18. h. e. százados	49. dec. 14.					5				3		Mun.		51. 27/3
432	Rudnyanin István	24		m.	Tótország	határezt. hadnagy	Bánáti nemzetőr hadnagy	50. márcz. 14.					10								
433	Ruzicska József			m.	Senesdorf	2. gy. e. hadn.	39. z.-aljb. százados	50. jan. 16.		1	16		1	1							52. 17/6
434	Ruzicska Péter			m.	—	4. h. e. ny. főhadn.	Attila-huszáz százados	49. nov. 24.					12	1	1				Mnn.		52. 17/6
435	Ruzsinszky Tódor	23	r. kath.	k.	Szilézia	2. h. e. százados	8 h. e. alezredes	50. márcz. 20.							1	1					50. 4/3
436	Sághy Lajos de Nagy-Ságh	43		m.	R.-Szemere	m. kir. testőr hadn.	22. z.-aljb. százados	50. márcz. 14.	1	12			1	1							megh. Aradon
437	Alapi Salamon Elek			m.	Székesfehérvár	2. dsid. l. e. főhadn.	16. h. e. alezredes	49. dec. 20.		1	4		1	1					Olm.		50. 13/6
438	Sandl Károly	32		m.	—	—	őrnagy, térparancsnok	—									1				
439	Sándor Kálmán			m.	Kis-Fritz	7. h. e. ny. hadn.	9. z.-aljb. őrnagy	49. dec. 20.	1	16			1	1					Olm.		50. 13/6
440	Sarits v. Scharich János	20		—	Igló	62. gy. e. ny. hadn.	százados a táborkarnál	49. dec. 20.	1	16			1	1					Olm.		50. 13/6
441	Br. Schaffaliczky Frigyes	19	r. kath.	—	—	3 h. e. hadn.	3-ik huszárezr. százados	50. márc. 4.					12		1		1				50. 4/3
442	Schahowszky Károly			e.	Brassó	61. gy. e. hadn.	61. gy. e. százados	50. márc. 20.					2				1				52. 30/3
443	Schandler Mihály	28		m.	—	—	tér-őrnagy	—								1					
444	Schatzberg K. (Kincshegyi)	27		m.	Zágráb	1. sz. gy. e. hadn.	59. z.-alb. százados	50. febr. 15.					12		1			6			51. 28/2
445	Scheich Adolf	32		k.	Lugos	Savoyen drag. alhadn.	hadnagy	50. márc. 20.					3/12								
446	Schenowitz Frigyes	29		m.	Rosenau	39. gy. e. hadn.	táborkari őrnagy	50. márc. 14.					15		1			10			
447	Schmiedl Antal	26		k.	Alsóausztria	60. gy. e. hadn.	60. gy. e. százados	50. " 14.	1	10			1	1							52. 17/6
448	Schöber Ernő	37		m.	Győr	39. gy. e. hadn.	grán. z. a. százados	50. " 14.					15	1	1			10			52. 17/6
449	Schott László	34		m.	Szt.-Imre	2. gy. e. hadn.	131. z.-aljb. százados	49. dec. 20.					16	1	1			10	Mun.		50. 13/6
450	Schubert Ignác			m.	Csernekháza	52. gy. e. hadn.	52. z.-aljb. százados	50. márcz. 14.	1	10			1	1							52. 17/6
451	Schulcz Róbert			k.	Lipcse	4. vasas l. hadn.	tüzér-százados	49. decz. 12.	1	14			1	1					Mun.		50. 13/6
452	Schulcz József	25		k.	Lipcse	—	alezredes	49. nov. 29.					14	1	1						
453	Schuster Ignác	21		m.	Hollóvár	2. gy. e. hadn.	49. h. z. százados	50. jan. 16.					12	1	1			10	Mun.		52. 17/6
454	Schweidl (Albert) Béla	53		m.	Tarnopol	4. h. e. hadn.	4-ik huszárezr. százados	50. febr. 15.	1								1				

E l i t é l t e k

Sorszám	neve	kora	vallása	magyarhoni er- deji, kultúrái	születési helye	r a n g j a		eliteltetésé- nek ideje	Kötélát. halálra ítéltezt	Golyóát. halálra ítéltezt	A haláltélet várfogságra ke- gyelm. A várf. évek száma	Várfogságra ítéltezt. A várf. évek száma	Vasban	Vagyon, hivatal és érdemejé- köl megfosztására ítéltezt	Besoroztatott	Régi állásába, tisztárába vis- szahelyezett	Szabadon bocsáttatott	Várf. évek alább szállított	Aradon kívül még fogságban volt	Megkegyelmezést (Amnes- tiát) kapott	
						a szabadságharcz előtt	a szabadságharcz alatt														
455	† Schweidl József	42	—	m.	Zombor	4. h. e. őrnagy	tábornok, pesti hadpar.	49. okt. 5.	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	végreh. okt. 6.
456	Schwidniczky János	25	—	m.	Remenye	10. h. e. hadnagy	10. h. e. százados	50. márcz. 4.	—	1	8	—	1	1	—	—	—	—	—	—	1852. 27/6
457	Sebes Emil	—	ref.	m.	Zilah	60. gy. e. hadnagy	utász-őrnagy	50. " 14.	—	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—
458	Sebő Alajos	—	—	m.	—	1. h. e. százados	1-ső huszárezr. alezredes	49. nov. 29	—	1	16	—	1	1	—	—	—	4	Mun.	52. 17/6	
459	Seiff Lajos	27	r. kath.	m.	—	7. h. e. főhadnagy	16-ik huszárezr. százados	49. decz. 5.	—	—	—	12	1	1	—	—	—	10	Olm.	52. 17/6	
460	Sifon Ferencz	—	—	m.	Torontál	—	—	50. jan. 16.	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	
461	Simonffy József	24	—	m.	—	62. gy. e. ny. százados	alezr., népfelk. parancsn.	49. nov. 27.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	Olm.	52. 17/6	
462	Simonyi Győző	24	—	m.	Barsány	m. kir. testőr	29. h. 2. százados	1849. decz. 17.	1	—	12	—	1	1	—	—	—	1/3	Mun.	52. 17/6	
463	Skalitzer Antal	48	r. kath.	k.	Bajorhon	ruharaktár hadnagy	ruharakt. főhadnagy	50. márcz. 20.	—	—	—	15	—	1	—	—	—	10	—	51. 28/3	
464	Sklenka Vincze	51	—	m.	Starlitz	2. gy. e. százados	Sándor-husár százados	50. jan. 16.	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	51. 28/3	
465	Skutáry György	85	—	m.	Kusecs	37. gy. e. ny. főhadnagy	százados, aradi térpar.	49. decz. 20.	—	—	—	16	1	1	—	—	—	10	—	51. 28/3	
466	Somlyay Miksa	19	—	m.	—	61. gy. e. hadnagy	61. gy. e. százados	50. márcz. 4.	—	1	12	—	1	1	—	—	—	—	—	51. 28/3	
467	Somogyi József	31	—	m.	Kis-Someren	31. gy. e. főhadn.	térpar. százados	50. febr. 15.	—	—	—	12	1	1	—	—	—	10	—	52. 17/6	
468	Schotterius Frigyes	—	—	e.	Gyulafehérvár	31. gy. e. százados	százados, puskaporgyártó	50. febr. 15.	—	—	—	3	1	1	—	—	—	2	—	51. 28/3	
469	Souper Agoston	36	—	m.	—	37. gy. e. százados	8. h. z. alezredes	50. márcz. 5.	—	1	14	—	1	1	—	—	—	—	—	—	
470	Souper Sándor	25	—	m.	Buda	40. gy. e. hadnagy	1. h. e. százados	49. decz. 20.	—	—	—	16	—	1	—	—	—	4	—	50. 13/6	
471	Sziebenliszt Antal	21	—	m.	—	9. h. e. hadnagy	9. h. e. százados	50. márcz. 14.	—	1	4	—	1	1	—	—	—	—	—	51. 28/3	
472	Sziebenliszt János	46	—	m.	Nemens	9. h. e. százados	9. h. e. őrnagy	50. jan. 18.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	51. 28/3	
473	Stankóczy András	44	—	m.	Ungvár	34. gy. e. hadnagy	43. z.-aljb. százados	50. febr. 5.	—	—	—	12	—	1	—	—	—	10	—	51. 28/3	
474	Stankó Soma	35	—	m.	Eperjes	62. gy. e. hadnagy	49. z.-alb. őrnagy	50. márcz. 14.	—	—	—	12	—	1	—	—	—	—	—	52. 24/7	
475	Stankovich Konstantin-Szil.	26	—	m.	Pest	3. h. e. alhadnagy	3-ik huszárezr. százados	50. jan. 16.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	52. 16/6	
476	Stark János	32	—	m.	—	37. gy. e. hadnagy	2. h. vad. z. a. őrnagy	50. febr. 15.	—	—	—	12	—	1	—	—	—	6	—	51. 28/3	
477	Steiner Ede	27	—	m.	Pest	2. h. e. hadnagy	2. h. e. százados	50. márcz. 14.	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—	50. 14/3	
478	Br. Sternegő Alajos	46	r. kath.	m.	—	ny. százados	kórházpar. őrnagy	50. márcz. 4.	—	1	12	—	1	1	—	—	—	—	—	—	
479	Stettina Lipót-János	—	—	m.	—	—	52. z.-aljb. őrnagy	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	1	1	—	
480	Strobel Izidor	—	—	m.	—	1. h. e. hadnagy	1. h. e. százados	—	—	—	—	10	—	—	—	—	—	6	—	51. 28/3	
481	Szabó Imre	26	—	m.	Várad	m. kir. testőrhadn.	42. z.-aljb. őrnagy	49. decz. 14.	1	—	16	—	1	—	—	—	—	6	Mun.	52. 17/6	
482	Szabó János	—	—	m.	—	—	3. m. k. h. z.-aljb. őrn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
483	Szabó József	24	—	m.	Félegyház	m. kir. testőrhadn.	42. h. z. őrnagy	49. decz. 14.	1	—	16	—	1	1	—	—	—	12	—	52. 17/6	
484	Szabó Vincze	37	—	m.	—	7. chev. legers. százados	5-ik huszárezr. alezr.	50. márcz. 14.	—	—	—	10	—	1	—	—	—	6	—	52. 17/6	
485	Szálé Mihály	—	—	m.	—	—	I huszárezr. őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
486	Szalinay József	—	—	m.	Buda	9. h. e. százados	szekecsész cs. őrnagy	1850. márcz. 14.	—	—	—	5	—	—	—	—	—	1	—	50. 14/3	
487	Gr Szapáry Géza	20	r. kath.	m.	—	3. vas. l. ezr hadnagy	Hannover h. ez. százados	50. márcz. 14.	—	—	—	5	—	—	—	—	—	1	—	50. 18/4	
488	Szász János	47	—	m.	Pest	39. gy. e. százados	nemzetőr-ezredes	50. márcz. 20.	—	—	—	15	—	1	—	—	—	10	—	—	
489	Szász Mihály	47	—	m.	Pest	5. drag. e. hadnagy	őrnagy, térparancsnok	49. decz. 20.	—	—	—	12	—	1	—	—	—	—	—	50. 13/6	
490	Szathmáry Mihály	43	r. kath.	m.	H.-M. - Vásárhely	6. vas. l. e. százados	17-ik huszárezr. ezredes	49. okt. 17.	—	1	18	—	1	1	—	—	—	—	Olm.	—	
491	Sümegh József	29	—	m.	Szentő	2. gy. é. hadnagy	18. h. z. százados	50. márcz. 8.	—	1	14	—	1	1	—	—	—	—	—	52. 17/6	
492	Br. Szeau Ede (B. Ertl.)	—	r. kath.	k.	—	—	százados, 6-ik hadt. segéd	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
493	Székely Elek Sándor	33	r. kath.	e.	Peselnék	51. gy. e. főhadnagy	őrnagy, nagyváradai térp	50. márcz. 14.	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	Kom.	50. 4/3	
494	Szekulics István	38	r. kath.	m.	Dollova	62. gy. e. főhadnagy	ezredes, osztálynok	49. nov. 11.	1	—	18	—	1	1	—	—	—	—	Olm.	50. 12/6	
495	Szenzthe v. Zente Pál	—	—	e.	—	7. gy. e. ny. hadnagy	százados kórház par.	49. nov. 21.	—	—	—	10	1	1	—	—	—	—	Olm.	51. 28/3	
496	Szentiványi Kázmér	35	—	m.	Szent-Iván	2. gy. e. ny. hadnagy	59. h. z. alezredes	49. decz. 20.	—	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	50. 18/6	
497	Szentimrei Bak István	—	r. kath.	e.	Gyéres	—	50. z. aljb. őrnagy, térp.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
498	Szepsesházy Nándor	33	—	m.	Eperjes	4. h. e. százados	4. h. e. százados	50. márcz. 14.	—	1	10	—	1	—	—	—	—	—	—	52. 24/7	
499	Szikszay Tamás	42	—	m.	—	10. h. e. százados	10-ik huszárezr. őrnagy	50. árcz. 14.	—	—	—	5	—	—	—	—	—	1	—	50. 14/3	
500	Szilaveczy Agoston	—	—	m.	—	52. gy. e. százados	hodm par. alezredes	49. nov. 14.	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	51. 28/3	
501	Szilly István	—	—	m.	—	—	őrnagy a táborkárnál	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
502	Szloniczky Rudolf	29	—	k.	Koráb	6. h. e. százados	Sándor-husár százados	50. márcz. 20.	—	—	—	3	—	—	—	—	—	1	—	50. 20/3	
503	Szógyi N.	—	—	m.	—	—	százados	—	1	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
504	Szokolóczy Frigyes Mih.	—	—	m.	—	szek. cs. hadnagy	szekecsész őrnagy	50. márcz. 14.	1	—	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	

E l i t é l t e k

Sorszám	neve	kora	vallása	magyerhoni er- délyi, külföldi	születési helye	r a n g j a		eliteltetésé- nek ideje	Kötélt. halálra ítéltezt	Golyóalt. halálra ítéltezt	A haláltétl. várfogságra ke- gyelm. A várf. évek száma	Várfogságra ítéltezt. A várf. évek száma	Vasban	Vágyon, hivatal és érdemeleik- től megfosztására ítéltezt	Besoroztatott	Régi állásába, tiszttségébe visz- szahelyezett	Szabadon bocsátott	Várf. évek alább szállított.	Aradon kívül megfogságban volt	Megkegyelmezést (Amnes- tiát) kapott	
						a szabadságharcz előtt	a szabadságharcz alatt														
505	Szoltis v. Soltész József	—	—	m.	—	ny. főhadnagy	alezredes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	+ 50. jun. 24.
506	Szölényi József	—	—	m.	—	62. gy. e. főhadnagy	1. székely ezr. alezredes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51. 28/3
507	Szombathy v. Zombat Istv.	26	—	m.	—	33. gy. e. hadnagy	szekerész őrnagy	50. febr. 5.	—	—	—	10	—	—	—	—	—	—	—	—	51. 28/3
508	Szomor Károly	28	—	m.	Rimaszombat	4. h. e. hadnagy	8 ik huszárezr. százados	50. febr. 15.	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	52. 17/6
509	Szontagh Frigyes	24	—	m.	Pest	10. h. e. hadnagy	10-ik huszárezr. őrnagy	50. márcz 20	1	18	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—
510	Szontagh Samu	—	—	m.	—	—	Vilmos-huszár őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
511	Szotzfriedt Nándor	30	—	m.	—	utász. főhadnagy	alezredes, utászkar. főnök	50. márcz 14.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52. 24/2
512	Szotzfriedt Endre	—	—	m.	—	—	43. z. aljb. százados	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
513	Tájkerty Mihály	—	—	m.	—	—	7-ik huszárezr. őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
514	Takács Lajos	55	—	m.	—	koronaórségi százados	koronaőr, őrnagy	50. márcz. 20.	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	52. 17/6
515	Tallán András	31	—	m.	Kis-Jókai	2. h. e. főhadnagy	I. huszárezr. százados	50. febr. 15	—	—	—	3	—	—	—	—	—	—	—	—	50. 15/2
516	Tamásy Lajos	—	—	m.	Bolhas	—	százados, szentesi tépar.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
517	Tarnay Antal	23	—	m.	—	m kir. testőr hadnagy	27-ik z. aljb. százados	49. decz 14	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	52. 17/6
518	Tarnay Károly	—	—	m.	Makó	—	29. h. z. százados	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
519	Tártler Zsigmond	34	—	e.	M.-Ujvár	2 h. e. hadnagy	2-ik h. ezr. százados	50. jan. 16.	—	—	—	4	—	—	—	—	—	—	—	—	50. 15/1
520	Toworniczky Izidor	22	r. kath.	k.	Galiczia	34. gy. e. hadnagy	Porosz h. ezr. százados	50. febr. 5.	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	52. 17/3
521	Gr. Teleky Domokos	24	ref.	e.	M.-Vásárhely	2. h. e. hadnagy	2-ik h. ezr. százados	80. jan. 16.	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	51. 28/2
522	Gr. Teleky Sándor	28	r. kath.	e.	Kolozsvár	—	ezredes, erd. h. t. főgondn	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
523	Thomich Adolf	46	—	m.	—	39. gy. e. hadnagy	száll. h. p. őrnagy	50. márcz. 4	—	—	—	1	4	—	—	—	—	—	—	—	51. 28/3
524	Thomka Nándor	28	—	m.	Losoncz	33. gy. e. hadnagy	17. h. z. százados	50. febr. 5.	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	51. 28/2
525	Thomka Károly	—	—	m.	—	5. h. e. hadnagy	5. h. e. ezredes	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	50. 14/3
526	Thomsdorf Ágoston (Guszt.)	35	—	k.	—	9. h. e. hadnagy	németlelőb őrnagy	50. márcz. 14.	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
527	Timár Nándor	—	—	e.	—	2. sz. gy. e. nyd. százados	tépar. őrnagy	49. nov. 14.	1	12	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	52. 17/6
528	Timon Zsigmond	—	r. kath.	m.	—	—	őrnagy, főpénzt. Görgeynél	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
529	Tománóczy Lajos	—	—	m.	Udvard	34. gy. e. hadnagy	Porosz h. ezr. százados	50 febr. 5.	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	52. 16/6
530	Tóth András	48	—	m.	Baja	4. gar. z. a. hadnagy	58. h. z. alezredes	50. márcz. 14.	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
531	Tóth Antal	29	—	m.	Alt-Banocze	48. gy. e. hadnagy	táborkar. százados	50. márcz. 14.	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
532	Tóth György	—	—	m.	—	őrmester	6. h. e. százados	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
533	Felső-Zopori Tóth R. Ágost.	37	r. kath.	m.	Marczal	34. gy. e. százados	ezredes, 4. hadt. paranc n	49. nov. 16	1	18	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
534	Tóth Mihály (Könyves)	59	ref.	m.	Debreczen	—	hítségök, nemzetőr	49. nov. 21.	1	20	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
535	Tóth Sándor	—	—	m.	—	százados	őrnagy	—	—	—	—	12	1	1	—	—	—	—	—	—	—
536	† Török Ignác	54	—	m.	Gödöllő	mérnök. alezrede	mér. h. par. tábornok	49. okt. 5.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	végrh. okt. 6.
537	Trangoss István	—	—	m.	—	őrmester	tépar. alezredes	48. decz 5.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
538	Trojánszky Max Arthur lov.	28	r. kath.	k.	Lemberg	10. h. e. hadnagy	7-ik huszárezr. százados	49. decz. 20	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	50. 13/6
539	Tsetschekul János	30	—	k.	Csernovitz	—	koronaőr százados	50. márcz 14	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
540	Turner Gusztáv	47	—	m.	—	60. gy. e. százados	121-ik z. aljb. őrnagy	50. márcz. 14.	1	12	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
541	Ujj Imre	39	—	m.	Keszthely	8. h. e. főhadnagy	Koburg-huszár alezredes	50 márcz. 14	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
542	Ujváry István	—	—	m.	—	31. gy. e. százados	őrnagy, dandár parancsnok	49. okt 5	—	—	—	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—
543	Ungváry István	—	—	m.	—	—	őrnagy	49. nov. 24.	1	12	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
544	Br. Üchtritz Emil	—	—	k.	Poroszhon	21. gy. e. százados	ezr. osztályon Görgéy lovas	50. márcz 4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
545	Vajda Ferencz	—	—	m.	—	1. h. e. százados	Radecky huszárezr. alezr	49. nov. 29	—	—	—	14	1	1	—	—	—	—	—	—	—
546	Vajda Elek-Sándor	40	—	m.	Buton	m. kir. testőr hadnagy	Radecky huszárezr. század	49. decz. 20.	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
547	Várady Ede	26	—	m.	Praga	34. gy. e. hadnagy	Porosz h. ezr. százados	50. febr 5.	—	—	—	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—
548	Várady János	—	—	m.	—	—	34-ik z. aljb. őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
549	Vargay Mihály	23	—	m.	Palánka	52. gy. e. hadnagy	96. h. z. százados	50. márcz 20.	1	14	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
550	† Gr. Vécsey Károly	42	r. kath.	m.	Pest	2. h. e. őrnagy	tábornok, temesvári hadtp.	49 okt. 5.	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	végrh. okt. 6.
551	Végh Bertalan de Tass	36	—	m.	Duna-Tass	8. h. e. százados	8. h. e. ezredes	50 márcz. 4	1	10	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	52. 15/7
552	Véer György	36	—	e.	K.-Tarcza	11. h. e. százados	Székely-huszárezr. százados	50. márcz. 14.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
553	Vewera József-Emmanuel	31	r. kath.	k.	Csehország	—	utászkar. őrnagy	50. márcz. 14.	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—
554	Vermes Ignác	31	r. kath.	m.	N.-Budafalva	2. h. e. főhadnagy	2-ik huszárezr. őrnagy	50. jan. 16.	1	16	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	+ 50. máj. 16.
555	Faródi Veres István	25	—	m.	Katona	32. gy. e. hadnagy	gránátos százados	50. febr. 5.	—	—	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	52. 17/6

E l i t é l t e k

Sorszám	neve	kora	vallása	magyarhonon er- deji, külföldi	születési helye	rangja		eliteltetésé- nek ideje	Kötélált. halálra íteltetett	Golyóált. halálra íteltetett	A haláltétet várfoágára ko- grelm. A vár. évek száma	Várfoágára íteltetett. A vár. ítét évek száma	Vasban	Vasban, hivatal és érdemelek- től megfosztására íteltetett	Besoroztatott	Régi állásába, tisztségébe vissz- szahelyeztetett	Szabadon bocsáttatott	Várf. évek alább szállított	Aradon kívül még fogvaágban volt	Megtegyelmzésést (Amnes- tiát) kapott
						a szabadságharcz előtt	a szabadságharcz alatt													
556	Vyda Péter	25	ref.	m.	Váralya	4. h. e. főhadnagy	Sándor-huszár százados	50. febr. 15.					10	1	1					52. 17/6
557	Vidovics György (Vukovics)			m.	—	34. gy. e. hadnagy	Porosz h. ezr. százados	—							1					
558	Vidos Márton	28		m.	Simony	5. h. e. hadnagy	Radeczky-huszár őrnagy	50. febr. 15.					10		1			4		51. 8/2
559	Virágh Gedeon	24		m.	T.-Sz.-Miklós	12. h. e. főhadnagy	12-ik huszárezr. őrnagy	50. márcz. 14.	1				1	1						
560	Villám Gyula (Csenkey)	28		m.	—	1. h. e. nyug. hadnagy	Ilunyady-huszárezr. őrnagy	49. decz. 20		1	16		1	1						50. 18/6
561	Voigt Károly (Váry)	29		m.	Pozsony	4. h. e. főhadnagy	4 h. e. százados	50. márcz. 14									1	1		50. 14/3
562	Wadowszky Mátyás	30	r. kath.	m.	Wibonna	12. gy. e. hadnagy	132 h. z. főhadnagy	50. febr. 5.					10				1	1		51. 5/3
563	Waldberg Károly	52	r. kath.	k.	Eperjes	9. h. e. ny. őrnagy	h. ü. m. ezredes	49. okt. 16.	1		18		1	1					Olm.	50. 16/6
564	Wanner József	48		m.	Székesfehérvár	tüzér főhadnagy	tüzér-alezredes	50. márcz. 14.	1	16			1	1						
565	Gr. Wartensleben Ágoston	46	r. kath.	m.	Pest	6. vas. l. e. nyug. hadnagy	Attila-huszár alezredes	49. nov. 11.	1	18			1	1						50. 10/6
566	Weber Ernő	37		m.	Neumoló	34. gy. e. hadnagy	6-ik z aljb. százados	50. febr. 5.				3					1			50. 5/2
567	Weber János	46		m.	Kaposvár	37 gy. e százados	térpar őrnagy	50. márcz. 8				12		1					Kufs	52. 17/3
568	Weingartner József	43		k.	—	62. gy. e. százados	alezredes	50. márcz. 14.				10		1						52. 27/2
569	Weiss János de Ehrentreu	52		k.	Arad	32. gy. e. százados	gránátos alezredes	50. febr. 5.	1	16			1	1						
570	Wels János (Sziklay)	43		m.	Pápa	ny százados	térpar. őrnagy	50. márcz. 4.		1	16		1	1				1		
571	Wieland Antal	39		m.	—	ny százados	n. ő. őrnagy	50. márcz. 14		1	16		1	1				10		50. 13/6
572	Wiersbiczy Longin	25	r. kath.	k.	Lemberg	8. h. e. hadnagy	8 ik huszárezr. százados	50. márcz. 14	1		16		1	1						
573	Br. Wekanowa Ferencz	45		k.	Csehország	52. gy. e százados	Franz Carl ezr. őrnagy	50 márcz. 14					1	1			1			50. 14/3
574	Wolf Adolf de Wolfinem	43		e.	Órláth	34. gy. e. főhadnagy	Porosz h. ezr. őrnagy	50. febr. 5.	1	16			1	1					Ther.	
575	Wunderbergi Wunder Mih. (Csudaffy)	23		k.	—	19. gy. e. hadnagy	Schwarzenberg gy. ezr. őrn.	50. febr. 5	1	16			1	1						
576	Záborszky Imre de Zábor	41	luth.	m.	Putnok	60 gy. e főhadnagy	315. h. z. őrnagy	50. márcz. 14.	1	10			1	1						52. 17/6
577	Zákó István			m.	—	Bácsmegeyi követ	32. h. e. alezredes, dandár	—										1		
578	Bibersteini Zambelly Lajos	34	r. kath.	m.	Szeged	4. h. e. százados	4-ik huszárezr. ezredes	49. okt. 17.				8		1					Olm.	51. 26/2
579	Zámbory Emil	24		m.	Kassa	3. h. e. hadnagy	Ferd. huszárezr. százados	50. jan. 26	1	16			1	1					Mun.	52. 17/6
580	Zankó Imre	27		m.	Hradek	4 h. e. főhadnagy	Sándor-huszár százados	50. márcz. 14.				5						1		50. 14/3
581	Zathureczky Károly			m.	—	2. h. e. főhadnagy	Hannover-huszár őrnagy	50. márcz. 14.												50. 14/3
582	Zeitler, v. Czeidler József	32		k.	Bécs	2. gy. e. főhadnagy	táborkar. őrnagy	50. jan. 6.				15		1	1				Mun.	
583	Zenkai Vincze			m.	—	—	—	—												
584	Ziegler György	30		m.	Gyula	9. h. e. hadnagy	Sándor-huszárezr. százados	50. márcz. 14.				5					1	1		50. 14/6
585	Ziegler Mór	27		k.	Bécs	58. gy. e százados	táborkar. százados	50. jan. 18.				12								
586	Zihrer József	29		m.	Karlovicz	39. gy. e. főhadnagy	őrnagy h. ü. m.	50. márcz. 20.		1	16		1	1						
587	Zikó János			m.	—	ny. főhadnagy	alezredes, osztálynok	49. nov. 14.		1	16		1	1					Olm.	52. 17/6
588	Zsámbokréty János	40		m.	—	37. gy. e. százados	37. gy. e. őrnagy	50. márcz. 8.				15		1						
589	Zsolnay József	62		m.	—	ny. d. főhadnagy	kórházipar. főhadnagy	50. márcz. 4.		1	14		1	1						52. 24/7
590	Zsurmay Lipót	33	r. kath.	k.	Boleslau	10. h. e. ny. hadnagy	10-ik huszárezr. alezredes	49. decz. 20.		1	16		1	1						50. 12/3
591	Zuber Imre-Antal			m.	—	m. testőr hadnagy	h. ü. m. őrnagy	—										1	1	
592	Gr. Zielinszky László			m.	—	ny. százados	kormánybiztos. őrnagy	—		1	10		1	1						

Más helyen elítélt- és aradi várfigységba hozottak.

A) Nagy-Szebenben elítélt magyar és székely tisztek, kik 1850. febr. 13-17. és 21-én Aradra hozattak s innen márcziusban Josephstadt várába vitettek:

E l i t é l t e k

Sorszám	neve	kora	vallása	magyarhonai, erdélyi, külföldi	születési helye	rangja		elitételtésének ideje	kötélált. halálra ítéltetett	Golyóált. halálra ítéltetett	A haláltételel várfigségára kegyelem. A vár. évek száma	Várfigségára ítéltetett. A vár. évek száma	Vasban	Váron, hivatal és érdemejeltől megfosztására ítélhetett	Besoroztatott	Kézf. állásába, tisztóságba visz. szahelyeztetett	Szahadon bocsátatott	Vár. évek alább szállítat.	Aradon kívül még fogságban volt	Megkegyelmezést (Amnesztiát) kapott
						a szabadságharcz előtt	a szabadságharcz alatt													
593	András János		r. kath.	e.	Csik-Szt.-Márton	százados	26. h. z. őrnagy		1	2										
594	Arany Károly			m	—	6. h. e. főhadnagy	5. h. e. őrnagy		1	2										
595	Bajkó Márton		r. kath.	e.	Tekerőpatak	hadnagy	6. határőr z százados		1	2										
596	Beke József			e.	—	ny. százados	n. ő. őrnagy		1	2										
597	Benkő Dénes			e.	Al.-Torja	főhadnagy	83. h. z. százados		1	2										
598	Bocskor Ferencz		r. kath.	e.	Delnc	hadnagy	75. h. z. őrnagy		1	2										
599	Cseh László			e.	—	főhadnagy	83. h. z. százados		1	2										
600	Nagy-ajtai Cseréy Lajos	48	ref.	e.	—	11. sz. h. e. ny. őrnagy	Brassói rendőrfőnök		1	2										
601	Köpeczi Deák Lajos		ref.	e.	—	százados	4. határőr z százados		1	2										
602	Domokos Sándor		r. kath.	e.	Cs. Taplocza	11. sz. h. e. ny. d. század.	n ő őrnagy		1	2										
603	Erősd Lajos			e.	—	százados	5 határőr z százados		1	2										
604	Fodor István		r. kath.	e.	Csik-Szt.-Márton	ny. d. százados	térp százados		1	12										
605	Br. Gomeza Gusztáv		r. kath.	k.	—	ny. főhadnagy	8. h. e. százados		1	2										
606	Gálfalvy György			e.	—	hadnagy	határőr z százados		1	2										
607	Léczfalvi Gyárfás Lajos	26	ref.	e.	Zabola	főhadnagy	határőr z. őrnagy		1	3								2		1852. 17/6
608	Hild Ferencz			k.	—	1. sz. gy. e. százados	5. határőr z őrnagy		1	2										
609	Incze Gergely			e.	—	százados	1 határőr z. őrnagy		1	6										
610	Jánossy József		r. kath.	e.	Gyergyó-Szt.-Miklós	ny. d. hadn.	6. határőr z. őrnagy		1	5										
611	Jósa Sándor		r. kath.	e.	Ernye	hadnagy	86. h. z. százados		1	2										
612	Kovács Ignác		r. kath.	e.	Gyergyó-Remete	főhadnagy	82. h. z. őrnagy		1	2										
613	Kritsó (v. Kristó) Lajos		r. kath.	e.	Csik-Szt.-György	hadnagy	86 h. z. százados		1	5								2		1852. 17/6
614	Lázár József			e.	—	hadnagy	74. h. z. százados		1	2										
615	Magyary Ferencz			e.	—	százados	3. határőr z. őrnagy		1	2										
616	Miskolczy István			e.	—	főhadnagy	76. h. z. százados				2									
617	Nagy Dániel			e.	—	hadnagy	térp. százados		1	2										
618	Navráczky Károly		r. kath.	k.	Galiczia	százados	határőr z. százados		1	2										
619	Pál József		r. kath.	e.	Kilyénfalva	hadnagy	76. h. z. százados		1	2										
620	Papp Ferencz			e.	—	hadnagy	5 határőr z. százados		1	5										
621	Papp Károly			e.	—	ny. hadnagy	12 h. z. százados				3									1852. 17/6
622	Pünkösty Pál			e.	Uzon	2. sz. h. e. ny. d. százados	8. h. e. őrnagy		1	2										
623	Resznek Károly			e.	—	hadnagy	11. h. e. százados		1	2										
624	Ugron István		ref.	e.	—	ny. d. hadn.	5. határőr z. főhadn		1	2										
625	Vágner József			m.	—	hadnagy	79. h. z. százados		1	2										
626	Sándor László		r. kath.	e.	Csik-Szt.-Tamás	főhadnagy	76. h. z. őrnagy		1	2										

B) Nagyváradon elítéltek — s várfigségára Aradra hozattak:

627	Ábrahám Ádám			m.	Debreczen	39. gy. e százados	n. ő. őrnagy	50. máj. 21.	1	14										1852. 27/7
628	Kézy László	Aradra h. 50. feb. 2.		m.	Debreczen	ny. d. százados	n. ő. őrnagy	—	1	8										1852. 18/7

C) Pesten elítéltek s várfigségára Aradra hozattak:

629	Dobay István (áth. 51. nov. 17.)			m.	—	alezredes	erdélyi kormánybiztos	51. nov. 27.	1	4										
630	Kazinczy Lajos (K Ferencz fia)	29	ref.	m.	Széphalom	12. h. e. nyug. főhadn.	ezred. hadt. parancsnok	49. okt. 21.	1				1					végreh.	okt. 25. Arad	
631	Lénárd Máté (áth. 50. decz. 1.)			m.	Szabadka	városi kapitány	vészbíró	50. decz.	1	18		1								52. sept. 22.

632	Murányi (Culterer) Ignác	—	m.	Temesmegye	I-ső alispán	I ső alispán	—	1	16	—	1	—	—	—	—	—	—	—
633	Ollik Pál (áth. 51. jan.)	—	m.	Bakabánya	polgármester	polgármester	51. jan. 1.	1	15	—	1	—	—	—	—	—	—	—
634	Rákóczi (Partetics) Hugó (áth. 50. szept.)	r.	kath. m.	—	képviselő	örnagy alsótáblai biztos	50. sept. 3.	1	18	—	1	—	—	—	—	—	—	—
635	Remellay Gusztáv	28	r. kath. m.	Pest	író, alügyész	törzshadbíró	50.	1	14	—	1	1	—	—	—	—	—	56. jul.
636	Rónay Mih. (áth. 50. május 10.)	—	r. kath. m.	Csongrádm.	I-ső alispán	I-ső alispán	50. márc. 10.	1	8	—	1	—	—	—	—	—	—	—
637	Szenderovics János (át. 51. jan. 21.)	—	m.	Szabadka	városi tanácsos	vészbíró	51. jan. 21.	1	8	—	1	—	—	—	—	—	—	—
D) Temesvárt elítéltek s várfogságra Aradra hozottak:																		
638	Buocz János (áth. 51. okt. 10.)	—	m.	Torontálm.	szolgabíró	szolgabíró	50. okt. 10.	1	8	—	1	—	—	—	—	—	—	Temes-
639	Medveczky János (áth. 50. nov. 1.)	—	m.	Temesm.	főbíró	követ	50. nov. 1.	—	—	15	1	—	—	—	—	—	—	várt
640	Radványi (Winkler) Imre 50. dec. 1.	—	m.	Temesm.	2-ik alispán	2-ik alisp.	50. dec. 1.	1	8	—	1	—	—	—	—	—	—	—
641	Stefanovics Vilmos (át. 50. sept. 18)	—	m.	Torontálm.	szolgabíró	szolgabíró	50. sept. 18	1	10	—	1	—	—	—	—	—	—	—
642	Vizkelety Gusztáv	—	m.	Temesm.	e.küdt	n. ő. főhadnagy	50. okt. 22.	1	12	—	1	—	—	—	—	—	—	—
643	Zeunig Lajos (áth. 50. aug. 13)	—	m.	Szeged	ügyész	vésztörv. közbíró	50. aug. 13.	1	12	—	1	—	—	—	—	—	—	—
644	Szováth János	—	m.	—	ny. százados	n. ő. őrnagy	—	1	15	—	1	1	—	—	—	—	—	—

Aradi fogságból máshová átvittek:

a) Nagyváradra átküldöttek:																		
645	Bányaffy Rezső	—	m.	—	62. gy. ezr. főhadn.	20. h. z. őrnagy	—	—	110	—	—	—	—	—	—	—	—	Olmütz
646	Kirschner Károly	—	m.	—	46. gy. ezr. százados	n. ő őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Nagy-
647	Molnár János	—	m.	—	—	nemzetőr őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	várad
b) Aradon 1849. augusztusban elzártak, később elítélés végett Pestre küldettek:																		
648	Biró Antal	—	m.	Szabadka	—	képviselő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Pest
649	Csernovics Péter	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
650	Csertányi Sándor	—	m.	Zalamegye	földbirt.	képviselő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kom.
651	Farkas Lajos	—	m.	—	—	képviselő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Pest
652	Fischer István	—	e.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
653	Hadzits (v. Hasits) Lázár	—	m.	Turmező	—	képviselő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
654	Hertelendy (Mátyás) Miksa	—	m.	Torontálm.	—	képviselő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
655	† Br. Jeszenák János	49	ref. m.	Pozsony	—	kormánybiztos	49. okt. 10.	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	végr. okt. 15.
656	Karácsonyi Antal	—	m.	Torontálm.	—	képviselő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
657	Kristóf Lajos	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
658	Koutzy Mihály	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
659	Mártonffy Károly	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
660	Murga Ödön (Murgra Euthim)	—	m.	Lugos	—	képviselő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
661	Nyáry Pál	43	m.	Nyiregyháza	alispán	pesti képv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Kom.
662	Orkody Pál	—	r. kath. m.	Komárom	—	képviselő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Pest
663	Osztrovszky János-József	—	m.	Szeged	—	képviselő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
664	Palkovics Károly	43	m.	Buda	megyei főjegyző	eszterg. képv.	50. febr. 9.	—	—	12	1	—	—	—	—	—	—	8 Kom.
665	Román (Romay) Ferencz	—	m.	—	—	Bereg-munkácsi képv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Pest
666	Rónay Nándor	—	r. kath. m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
667	Rónay Lajos	—	r. kath. m.	—	—	Torontál-berenyei képv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
668	Szabadfy Adolf	—	m.	—	—	B. ü. m. fogalm.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
669	Szabadfy Sándor	—	m.	Vár-Szt.-Gothárd	—	képviselő	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
670	Szálé Antal	—	m.	—	—	pozsonyi képv.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
671	Tarnay Mátyás	—	m.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	"
c) Aradról Temesvárra átvittek:																		
672*	Török János	—	m.	—	határőr par.	őrnagy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1 Temv.

* Tulajdonképp 669, mivel 3 egyén jórendire kétszer lesz véve, a mint sejtethető.

E névjegyzék gazdag tárgyat szolgáltat az elmélkedésre. A nemzet megsértett jogaiért, alkotmányán s kiváltságain ejtett csorbításért **172 ezer** hazafi ragadott fegyvert. Ezek vezérférfiai nagy részének 1849. év utolsó negyedében *vérpadot* állított fel Aradon a zsarnoki hatalom. Arad a szent ügyért küzdöttek szenvedés helye és *Golgothája* lett.

„A boszu szennyes műve, mely Arad gyászterén bitőt állított a hősöknek, mint az „Ország-Világ“ f. évi 42-ik számában „Az aradi kaszamaták“ jeles leirója igen találóan megjegyzi, *mintegy fekete folt üt ki évről-évre a történet lapjain, mely örökre gyászkeretbe fonta okt. 6-ika dátumát*; de gyászkeretbe foglalta 1849-ik évi okt. 16, 17, 25, november hó 11, 15, 16, 17, 24, 29, decz. 14, 20, — 1850. jan. 16, 18, 31, febr. 5, 15, 24, márcz. 4, 8, 14, 20-ikát is; mely napokon történt elítéltetésök a honszerem isteni szava után a hazáért s nemzetért küzdött hős bajnokok, s egyes derék államférfiaknak.

Fájdalmas kegyelettel borong az emlékezet az aradi vár sötét kaszamatáin.

Mint a fenn említett író megjegyzi: „Ezen kaszamaták sajátságos építmények, melyek egyrészt az ostromlók golyói elleni oltalomra szolgálnak; voltaképp inkább hasonlítanak börtönökhöz, mint lakásokhoz. Többnyire néhány ölnyre vannak a földre beleépítve s vastag földréteggel borítva, hogy a bomba át ne járhassa, s hegyesre torkoló, erős vasráccsal ellátott ablakok nyílnak belőlük a vársánczokba. Gyér világításukat egyetlen ablakból nyerik, mely az udvarra nyújt kilátást.“

Lehet képzelni, hogy mennyire nedvesek, gőzölgők, egészségtelenek!... Főképp azok voltak szabadságharcunk véres drámájának befejezte utáni szomorú emlékü időben, midőn azokban *negyven* fogoly is volt egymásra gyömöszölve.

A 14 fogoly tábornok számára a földszinten rendeztek be külön szobát szigorubb őrizet lehetővé tétele szempontjából.

Foglyainkat magánvagyonuk nagyrésztől már a Nagyváradtól Aradig terjedő ut alatt megfosztották az osztrák és orosz katonák. Aradon lovaikat, s náluk még megmaradt podgyászaikat elvették az osztrákok és a vár udvarán nyilvánosan elárverezték.

A foglyok száma folyton növekedett. Pestről mintegy harminczhatan, kik előbb cs. k. hadseregben mint tiszték szolgáltak, br. *Haynau* Gyula tábornagy s főkomáromnyzó rendelete folytán 1849. nov. 30-ig az ottani cs. k. katonai főparancsnokságnál magukat jelentették, Aradra szállítottak; ezek között volt a 10. huszárezredbeli ezredes *Lenkey Károly* is. Hasonló módon kísértetett erős katonai fedezet alatt Pestről Aradra 1850. január 24-én *Végh Bertalan* V-ik hadtestbeli ezredes és karségéd is több társaival.

A mint több foglyok említik, a *Rajasitch* karloviczi szerb pátriarka által az osztrákoknak *ajándékozott 500 drb. vasláncz* használtatott volna dicső hőseink békóba verésére!

Jobbára mindenik fogoly maga élmezte önmagát.

„A vár parancsnoka *Hozwiger* tábornok volt egy ideig, egy megcsontosodott katona, ki minden utasítást szószerint vett; sokszor egészen szükségtelen szigorra ragadtatta magát. Még a foglyok nejeinek sem engedte, hogy a börtönben látogatást tehessenek. — Utána *Thun* gróf lett, az osztr. kultuszminiszter testvére, ki sokkal emberiesebben érzett a foglyok iránt, elődjének sok szigorú rendelkezését enyhítette. Alatta sok magyar h. tiszt sorsa könnyebbé vált. Ezt felcserélték a budai várparancsnokkal.“

„Hadbíró *Ernszt* volt, ki teljes stoiczizmussal írta alá a halálos ítéletet, mint a fennebb említett cikk derék írója megjegyzi. A magyar foglyokkal való érintkezésben döllyös és affektált közönyt szenvedő volt. Segédje és jobb keze *Dembeck* (v. *Daubeck*) százados hadbíró volt, vak eszköze a vért és bosszút lihegő zsarnokságnak.

A foglyok közül legelőbb a 14 tábornokot ítélték el.

Mikor kiadatott a parancs ezeknek (kik közül *Lenkey* még a kivégzés előtt megőrült) az aradi várban a legszigorubb elkülönzésére, mindenki sejtette már a bekövetkezendőket.

„Ez a fordulat annál meglepőbb volt, mivel kevés előbb még hire járt, hogy a császár hadsegéde *Grünne* Károly Lajos gróf sietve indult el Bécsből, hogy az előre látható hóhérmunkát megakadályozza. Mi akadályozta meg *Grünne* grótnak ezt az útját az utolsó pillanatban, ma sem lehet tudni; de az okt. 5-iki ítélet mint a vilámcsapás hatott az összes foglyokra, zavar, megütődés és az elkeseredés köztük a legfőbb fokra hágott. Csak e nap déli órájáig vehettek bucsut az elítéltek. — Attól fogva aztán senkinek sem volt szabad az épülethez közeledni, hol az elítéltek várták szomorú sorsukat.“ Mindenik elítelt czellájának ajtaja elé szalma-csóvát tettek; mi figyelmeztető jelül szolgált az öröknek arra nézve, hogy az azon szobákba elzárt foglyokra különösen vigyázzanak és hozzájuk senkit se bocsássanak.*)

„Egy rendelet meghagyta minden fogolynak, hogy ez este a szokottnál korábban vonuljanak be kaszamatáikba s azokat másnap reggel 10 óra előtt súlyos büntetés terhe alatt elhagyni ne merészeljék. A borzasztó reggelen a bástyákon ágyukat állítottak fel torkukkal a kaszamaták felé, melyek mögött felgyújtott kanócczal állottak a tüzekek. Az őrség egyrésze pedig ugyanazon irányban foglalt állást az udvaron, sőt egy télszázadot harcvezonalba osztottak fel belőlük.“

Bardócz Sándor minorita áldozár (ki Kolozsvárt f. év jan. 5-én halt el)**) gyóntatta meg s látta el utolsó lelki vigaszszal a nemes áldozatokat, a midőn azok indultak a vesztőhely felé. — A fogházaikból kora reggel *Uthyka* várporkoláb vezette ki őket. A vezénylő őrnagy

*) A *Damjanics* czellája elé tett szalma-csóvát *Teleki Sándor* ezredes elhozta, megőrizte s az most a kolozsvári orsz. ereklyemúzeumban van.

**) Lásd „Történelmi Lapok“ 1892. évfolyam 8. oldal. *Ambrus J.* „Paphonvédek Albuma“ 217. lapján *Vinkler Brúnó* is egyike volt a négy minorita gyóntatótyáknak, kik a halálra ítélt 13 tábornok közül kilenczet a vallás vigaszában részesítettek s a vesztőhelyre kikísérték. — A többi négy tábornok más vallásu volt.

Tychy horvát katona volt, a hóhér pedig *Mayer* nevű Brünnből.

Mikor a foglyoknak megengedték a foghelyeikből való kimenetelt, akkor már *Kiss, Schweidel, Desseffy és Lázár* golyóktól vérezve feküdtek a vár 6-ik számú kapuján kívül az első sánczárókban egymástól öt-öt lépésnyire; *Pöltenberg, Török, Lahner, Knezich, Nagy, Leisinger, Aulich, Damjanich és Vécsey* gróf pedig a vár külső bejáratától a váron kívül, az Uj-*Vadra* vezető utól balra le mintegy száz ölnyre *Bió Imre* kaszáloján egymástól három lépésnyire felállított kilencz akasztófán függtek. Akkor gyász volt, most pedig a dicső és glóriája leng a jelzett, örökre feledhetetlen helyeken. Márványoszlop emlék vasráccsal körülveve jelzi a gyászhelyet egy mesterségesen emelt dombon. Az emlékhöz tizenhárom kölépcső vezet. Zöld virány takarja be a bitófák helyét, mely fölött a kiengesztelődés angyala lebeg!...

A vár többi foglyai ügye feletti tárgyalás, mint elébb is látók, e véres nap után igen gyorsan folyt le, miután Pestről egyre jött az utasítás, hogy fejezzék be már azt a 3—400 pert, melylyel 2—3 hadbíró alig pár hónap óta foglalkozott. A tárgyalások alig vettek mindenik felett pár órai időt igénybe. Így történt az, hogy decz. 20-án 44, 1850. febr. 5-én egy nap 45, sőt márcz. 14-én 123 tiszt állott a haditörvényszék előtt, a kikkel még illető nap végeztek. Némely jegyzőkönyv alig állott 15—20 sorból, mások összes mellékleteikkel sem tettek egy ivre terjedő írást.

Az 1849. okt. 6-án megkezdett haditörvényszék általi törvénytelen elítélés korlátlan hatalommal folyt két és fél évig. Iszonynyal, irtózáttal, undorral fordult el tőle az egész művelt Európa, sőt Amerika is.

A foglyok egy része Aradon tartatott, de más ré-

szét, mely keményebb büntetésre ítéltetett, részint *Munkács*, részint *Komárom*, részint *Josephstadt, Kufstein, Olmützbe* stb szállították.

Részletesen 1850, 1852, 1855, 1856-ban nyertek megkegyelmezést s bocsátottak szabadon; azonban 1857. volt az a boldog időpont, midőn ő Felsége körutat tett hazánkban, ezen öröndetes alkalmat felhasználta a császári kormány, hogy az elítéltek büntetését enyhítse. Számosan nyertek ekkor kegyelmet; a börtönök ajtai az ált amne-tiára megnyitlak; lakói közül sokan siettek vissza édes övéik körébe, sokan a száműzöttek közül is; 1850, 1857-ben még a száműzöttek s menekülteknek is megnyitattott az ut a hazába visszatérésre. A kiegyezés mindenre a feledés fátyolát borította.

A boszu által vágott mély seb, a legyőző általi ki-méletlen és kegyetlen bánás, az aradi szomorú napok véres jelenetei is már be vannak fátyollal takarva; a megbocsátás és kiengesztelődés fátyolával!

Az az érzelem, melylyel az aradi vértanúk kálváriájához közeledünk, nem többé a boszu s gyűlölet az ítélok és végrehajtók iránt, hanem egyedül a kegyelet, a honfiúi hála, a rajongó tisztelet és megemlékezés érzete szabadságharcunk nagy alakjai, egyszóval az aradi várbán a magyar szent ügyért zaklatást, elvézést, fogságot, üldöztetést szenvedett hőseink s államférfiaink iránt; ez az érzet nem bánthat senkit; az a népek joga és leg-szentebb kötelessége.

Az aradi foglyok emlékezete megörökítésére lapunk részéről is szolgáljanak e kegyeletes és hálás sorok!

Legyen e néhány sor az elismerés füzére, koszorúja, melynek virágait a hálás emlékezet kertjéből szedtük, hogy ünnepeltjeink közül az elhaltoknak sírjára tegyük, az élőknek pedig vele áldozzunk, tiszteletünket fejezzük ki!

Az 1848-49-iki hírlapok.

(Hiányzó és felesleges példányok hirdetése)

A kolozsvári sz. ereklye-muzeumban a szabadságharczi időkben megjelent hírlapok rendezés alá vétettek. A egyes lapok hiányzó számainak kiegészítésérül fölkérjük az érdeklődő közönséget, hogy ez által muzeumunk teljes évfolyamok birtokába kerülhessen s a nagy napok emlékeit ez uton is megőrizhesse az utókör számára. Muzeumunk kiegészítést, mint adományt hálával fogadja, elleg az egyes beküldött számokért készségesen megküldi a duplumok bármelyik számát, avagy kívánatra kabinet nagyságú vagy ennél nagyobb történelmi képeket.

„Kossuth hírlap” 1848-ik év folyamából hiányzik: a 9. 10. 11. 15. 1. 21. 22. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 60-tól 77-ig, 86-tól 120-ig, 122. 124. 125. 128. 129. 131. 133. 135. 137. 140. 141.

Duplum: 132. 17. 147. 142.

„Közöny” 1848. évfolyamából: 122. 123. 145. 147. 150. 151. 52. 153. 155. 156. 157. 158. 161. 162. 163. 64. 165. 168. 169. 172. 173. 174. 176. 177.

Duplum: 1-től 25-ig, 26-tól 90-g, 92. 95-től 109-ig, 110-tól 115-ig, 116. 119. 143. 144. 159. 160. 163. 167. 170. 71. 178. 180. 182. 185. 190-tól 197-ig, 199-től 202-ig.

„Közöny” 1849. évfolyamából hiányzik: a 162-től a lap megszűntéig.

Duplum: 11. 5. 41-től - 63-ig, 65. 66. 68-tól - 77-ig, 80-tól - 1-ig, 88-tól - 96-ig, 98-tól 145-ig

„Alföldi Hírlap” 1849. évfolyamából hiányzik: 1-től - 35-ig, 37-től - 4-ig, 42. 43. 46. 47-től - 50-ig, 51-től - 55-ig, 6. 66. a lap megszűntéig.

Duplum: 59. 63. 2. 60. 41. 64.

„Ellenőr” 1848. évfolyamából: 5-től - 63-ig, 64-től a lap megszűntéig.

Duplum: 2. 32. 3. 45.

„Nemzeti” (politika hírlap) 1848. évfolyamából: 1-től - 46-ig, 47. 5. 58. 62. 79. 80-tól - 89-ig, 90. 92. 119. 12. 130. 132-től a lap megszűntéig.

„Márczius tizenötöde” 1848. évfolyamból: 1 - 54-ig, 59 - 63-ig, 69 - 72-ig, 78 - 81-ig, 87 - 90-ig, 92 - 225-ig, 226. 228. 229. 231. 232. 233. 235, 236, 237, 240. 24. 246. 247.

„Márczius tizenötöde” 1849. évfolyamból: 1 - 58-ig, 60 - 80-ig, 8. a lap megszűntéig.

„Nép Elem” 1848. évfolyamából: 2-től végig.

„Pesti Hírlap” 1848. évfolyamából: 1 - 53-ig, 55 - 227-ig, 230 - 247-ig, 249. 251-től a lap megszűntéig.

„Társalkodó” 1848. évfolyamból: 1. szám: 3-tól - 15-ig, 17 - 23-ig, 27-től a lap megszűntéig.

„Erdélyi Híradó” 1848. évfolyamából: 1 - 344-ig, 348-tól végig.

„Kolozsvári Híradó” 1848. évfolyamából, 1. 2. 3. 7. 11. 12. 18. 21. 28. 30. 31 - 36-ig, 36 - 54-ig, 56 - 77-ig, 79-től végig.

Duplum: 17, 22, 23, 29.

„Köztársasági Lapok” 1848. évfolyamából: 3-tól végig.

„Esti Lapok” 1849. évfolyamából: 32. 41. 67. 72. 74. kívül mind.

„Jelenkor” 1848. évfolyamából: 1 - 46-ig, 50 - 70-ig, 75-től végig.

„Honvéd” 1849. évfolyamából: 1. 2. 3. 13. 19. 150. 162. 180. 183. 197. 198. 199-től végig.

Duplum: 9. 17. 18. 21. 23. 26. 25, 24. 27. 28. 29. 30. 33. 35. 34. 36. 37. 38. 39. 36. 43. 47. 46. 45. 44. 43. 42. 41. 40. 49. 48. 41. 41. 49. 43. 44. 42. 55. 52. 51. 54. 53. 51. 52. 50. 57. 59. 56. 58. 69. 60. 67. 69. 60. 61. 62. 63. 65. 64. 75. 73. 72. 70. 75. 74. 76. 77. 79. 79. 80. 87. 83. 92. 93. 94. 96. 95. 100. 102. 103. 108. 109. 118. 112. 121. 124. 128. 139. 138. 138. 132. 134. 145. 146. 148. 149. 147. 143. 146. 153. 158. 154. 157. 167. 169. 169. 165. 168. 174. 172. 173. 171. 172. 173. 170. 174. 175. 179. 177. 176. 185. 182. 181. 190.

„Hadi Lapok” (megjelenve Csik-Szeredában) 7. számon kívül a többiek hiányoznak.

„Der Siebenbürger Bote” 1848. évfolyamából: 1 - 81-ig, 83. 84. 85. 86. 88. 89. 132. 133. 138.

Duplum: 135.

„Der Siebenbürger Bote” 1849. évfolyamból: 2 - 15-ig, 16. 17. 20 - 28-ig, 29 - 37-ig, 40 - 70-ig, 71 - 86-ig, 88 - 94-ig, 100. 111. 117. 120. 130. 138. 139. 141 - 152-ig, 161. 165. 166. 167. 175 - 179-ig, 181-től a lap megszűntéig.

Duplum: 22. 28. 31. 108. 116. 118. 125. 134. 162.

„Transilvania” 1848. évfolyamából: 1 - 70-ig, 73. 82. 83. 84. 85. 92. 93. 95. 97. 98, 99. 101-től végeig.

„Kronstädter Zeitung” 1849. évfolyamából: 1 - 5-ig; 19. 26. 29. 30. 31 - 46-ig, 49 - 66-ig, 68-tól a lap megszűntéig.

AZ „1848—49. TÖRTÉNELMI LAPOK”RA

az 1. számtól kezdve

előfizetni lehet postán alvánnyal.

Előfizetési ár évnegyedre **1** frt., félévre **2**
háromnegyed évre **3** frt., egész évre **4** frt.

Előfizetések és megrendelések

„1848—49. Történelmi Lapok Kolozsvárt”

czim alatt küldendők.

A kiadóhivatal.

„KÖZMŰVELŐDÉS” IRODALMI ÉS MŰNYOMDAI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

KOLOZSVÁRT (főközség BRASSÓBAN)

szives figyelmébe ajánlja a modern graphikai követelményeknek megfelelően berendezett

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

mely ujabban a legdiszesebb letükkel szaporítottott, s így a legkényesebb igényeket is kielégitheti.

KÖNYOMDÁJA, (LITHOGRAPHIÁJA)

melyben a legjelesebb erők s a legkitünőbb gépek vannak alkalmazva, a fővárosi és külföldi nagyobb műintézetek méltó versenytársa.

Árai határozottak, olcsók.

Vidéki megrendeléseket pontosan teljesít.

Kiadásunkban jelenik meg az:

ERDÉLYI GAZDA általános mezőgazdasági hetilap,

az erdélyi gazdasági egyesület hivatalos közlönye.

Szerkesztő: **Sz. Szakúts. Péter**, az erdélyi gazdasági egyesület titkára.

Előfizetési ár: egész évre **1** frt., félévre **2** frt.